

Scholierenonderzoek Communities that Care

Nulmeting Amsterdam-Noord

Amsterdam, 15 april 2004

Hette Tulner
Mireille Geldorp

Met medewerking van:
Marieke Meij, Mediad

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1 Inleiding	5
1.1 Risico- en beschermende factorenmodel	6
1.2 Leeswijzer	9
2 Onderzoeksverantwoording	11
2.1 Onderzoekopzet	11
2.2 Steekproef / Respons	11
2.3 Presentatie van de resultaten	13
3 Deel 1: Amsterdam Midden-Noord	15
3.1 Achtergrondkenmerken	15
3.2 Probleemgedrag	20
3.3 Risico- en beschermende factoren	24
3.4 Conclusies	29
4 Deel 2: Centrum	31
4.1 Achtergrondkenmerken	31
4.2 Probleemgedrag	35
4.3 Risico- en beschermende factoren	39
4.4 Conclusies	44
5 Deel 3: Tuindorp Oostzaan en Kadoelen	45
5.1 Achtergrondkenmerken	45
5.2 Probleemgedrag	49
5.3 Risico- en beschermende factoren	54
5.4 Conclusies	58
6 Deel 4: Nieuwendam	61
6.1 Achtergrondkenmerken	61
6.2 Probleemgedrag	65
6.3 Risico- en beschermende factoren	69
6.4 Conclusies	73
7 Deel 5: de Banne	75
7.1 Achtergrondkenmerken	75
7.2 Probleemgedrag	79
7.3 Risico- en beschermende factoren	84
7.4 Conclusies	88
8 Deel 6: Buiten Amsterdam-Noord	91
8.1 Achtergrondkenmerken	91
8.2 Probleemgedrag	95
8.4 Conclusies	103
9 Conclusies en aanbevelingen	105
9.1 Conclusies	105
9.2 Aanbevelingen	106

	Bijlagen	
Bijlage 1	Tabellen Amsterdam-Noord	111
Bijlage 2	Nieuwe onderdelen vragenlijst	113

Voorwoord

Het scholierenonderzoek maakt deel uit van de preventiestrategie Communities that Care (CtC)¹. De licentie voor CtC in Nederland ligt bij het NIZW.

Noot 1 Channing Bete Company, Inc., South Deerfield, Massachusetts, USA, is eigenaar van de naam Communities that Care, die door het NIZW onder licentie wordt gebruikt.

1 Inleiding

In de Verenigde Staten is - in antwoord op probleemgedrag en maatschappelijke uitval onder jongeren - de aanpak 'Communities That Care' (CTC) ontwikkeld door het bureau Developmental Research and Programs, Inc. (DRP) te Seattle. De CTC-aanpak is bedoeld voor kinderen en jongeren tot achttien jaar met een vergrote kans op het ontwikkelen van probleemgedrag of maatschappelijke uitval. De CTC-aanpak richt zich daarbij niet alleen op de jongeren zelf, maar tevens op andere personen/instellingen die direct betrokken zijn bij de opvoeding, het onderwijs en het welzijn van jongeren, of die op deze terreinen verantwoordelijk zijn voor het beleid. Het doel op de lange termijn is een veilige, constructieve leefomgeving te scheppen².

De 'Communities That Care' aanpak wordt op meer dan vijfhonderd plaatsen in de VS op succesvolle wijze toegepast. In Nederland is de afgelopen jaren geëxperimenteerd met de CTC-aanpak in pilotwijken in Amsterdam, Rotterdam, Zwolle en Arnhem³. Hiertoe is de aanpak eerst vertaald en aangepast aan de Nederlandse situatie⁴.

Wat Communities that Care inhoudt wordt in dit rapport buiten beschouwing laten. Dit wordt namelijk in diverse andere stukken op adequate wijze onder woorden gebracht. Wel is het van belang om één element van CTC wel toe-lichten, omdat deze van belang is voor de wijze waarop dit rapport gelezen moet worden. Het betreft het feit dat de CTC-aanpak gebaseerd is op een theoretisch en empirisch onderbouwd model van risico- en beschermende factoren, die probleemgedrag en maatschappelijke uitval bij jongeren kunnen voorspellen. Dit model vormt de basis voor zowel de aanpak in de wijken, als de evaluatie 'Communities that Care'. Het risico- en beschermende factorenmodel wordt toegelicht in paragraaf 1.2.

Het voor u liggende rapport bevat de resultaten van de *stadsdeelbrede* afname van de CTC-scholierenenquête in het najaar 2003 (nulmeting).

In het stadsdeel Amsterdam-Noord worden vijf wijken onderscheiden, die in deze rapportage elk in een eigen hoofdstuk aan de orde komen. Op de volgende pagina is in een overzichtskaart te zien welke wijken worden onderscheiden.

- Noot 2 Een beschrijving van de onderliggende ideeën van CTC is o.a. te vinden in 'Serious, Violent & Chronicle Juvenile Offenders', Howel J.C. e.a., Sage Publications, Thousand Oaks/London/New Delhi, 1995; 'Child Delinquents, Development, Intervention and Service Needs', Loeber, R. en D.P. Farrington (ed), Sage Publications, Thousand Oaks/London/New Delhi, 2001; 'Communities that Care, Opgroeien in een veilige en leefbare wijk', NIZW, Utrecht, 2003.
- Noot 3 Thans vindt een eindevaluatie plaats van de pilotfase van CTC in Nederland. Een rapport waarin de resultaten van deze evaluatie worden beschreven komt begin 2004 gereed.
- Noot 4 Zie: 'Communities that Care: Toelichting op vertaling en aanpassing van 1) CTC risico- en beschermende factorenmodel 2) onderzoeksinstrumenten effectmeting CTC. DSP, augustus 2000.

1.1 Risico- en beschermende factorenmodel

Eén van de belangrijkste uitgangspunten van 'Communities that Care' is dat de preventie van gedragsproblemen en maatschappelijke uitval kan plaats vinden via de reductie van risicofactoren en/of de stimulering van beschermende factoren. Het leggen van verbanden tussen risico- en beschermende factoren en maatschappelijk ongewenst gedrag is daarvoor van direct belang. In de VS zijn daarom de resultaten van meer dan dertig jaar wetenschappelijk onderzoek binnen verschillende disciplines geïnventariseerd en geanalyseerd. Op grond hiervan is een model ontwikkeld, waarin negentien risicofactoren en tien beschermende factoren in verband worden gebracht met de volgende maatschappelijk ongewenste gedragingen: geweld, jeugddelinquentie, problematisch alcohol- en drugsgebruik, schooluitval en tienerzwangerschappen.

Door het onderzoeksbureau DSP-groep is in 1999 nagegaan in hoeverre dit Amerikaanse model van toepassing is op de Nederlandse situatie⁵. Op grond van literatuurstudie en overleg met deskundigen werd het CTC-risico- en beschermende factorenmodel ook in de Nederlandse situatie van toepassing geacht. Het model is aanvankelijk slechts op één aspect gewijzigd: De 'verkrijgbaarheid van vuurwapens' is gewijzigd in de 'verkrijgbaarheid van wapens'.

Op basis van het oorspronkelijke model zijn in de VS, ten behoeve van de effectevaluatie, twee onderzoeks-instrumenten ontwikkeld en getest op betrouwbaarheid en validiteit. Dit zijn de eerdergenoemde kengetallen en de scholierenenquête, waarover in dit rapport wordt gerapporteerd. Deze instrumenten zijn zodanig gewijzigd, dat zij ook van toepassing worden geacht op de Nederlandse situatie.

Tijdens de toepassing van het model binnen de Nederlandse situatie en de benutting van de resultaten van de scholierenenquêtes in de pilots, kwamen er niettemin enkele kritiekpunten ten aanzien van het model naar voren:

Noot 5 Deze analyse is neergelegd in het rapport "Communities that Care: Toelichting op vertaling en aanpassing van 1) CTC risico- en beschermende factorenmodel en 2) onderzoeksinstrumenten effectmeting CTC" (augustus 2000).

- De beschermende factoren waren in het model nogal mager uitgewerkt.
- Van de probleemgedragingen bleven geweld, jeugddelinquentie, schooluitval en tienerzwangerschappen onderbelicht in vergelijking met alcohol- en drugsgebruik.

Door het NIZW is het beschermende factorenmodel nader uitgewerkt. Op basis van deze nadere uitwerking van het model is door DSP-groep een voorstel gedaan voor aanpassing van het scholierenonderzoek⁶. Belangrijkste wijzigingen zijn dat de vragenlijst is uitgebreid met een aantal extra vragen over beschermende factoren en met een beperkt aantal extra vragen over probleemgedragingen. Daarnaast is besloten om de resultaten in de rapportages voortaan af te zetten tegen een 'nullijn' en om voortaan niet meer in algemene zin, maar uitsluitend nog over *problematisch* alcohol- en drugsgebruik te gaan rapporteren. De resultaten over de probleemgedragingen worden in vijf, in plaats van in twee, grafieken gepresenteerd.

Hieronder volgt een weergave van het risicofactorenmodel en het in tweede instantie bijgestelde beschermende factorenmodel.

Noot 6 'Aanpassing scholierenenquête', Mireille Geldorp en Bram van Dijk, DSP-groep, januari 2003.

Schema 1.1 Risicofactoren

RISICOFACTOREN	Geweld	Jeugddelinquentie	Problematisch alcohol- en drugsgebruik	Schooluitval	Tienerswangerschap
GEZIN					
Geschiedenis van probleemgedrag in het gezin	✓	✓	✓	✓	✓
Problemen met gezinsmanagement	✓	✓	✓	✓	✓
Conflicten in het gezin	✓	✓	✓	✓	✓
Ouders die probleemgedrag bevorderen door hun houding	✓	✓	✓		
Vroeg en aanhoudend antisociaal gedrag	✓	✓	✓	✓	✓
Leerachterstanden beginnend op de basisschool	✓	✓	✓	✓	✓
Gebrek aan binding bij school	✓	✓	✓	✓	✓
KINDEREN EN JONGEREN					
Vervreemding en opstandigheid		✓	✓	✓	
Omgang met vrienden die probleemgedrag vertonen	✓	✓	✓	✓	✓
Houding die probleemgedrag bevordert		✓	✓	✓	✓
Vroeg begin van het probleemgedrag	✓	✓	✓	✓	✓
Constitutionele factoren	✓	✓	✓		
WIJK					
Verkrijgbaarheid van drugs	✓		✓		
Verkrijgbaarheid van wapens	✓	✓			
Maatschappelijke normen die probleemgedrag bevorderen	✓	✓	✓		
Geweld in de media	✓				
Hoge mate van doorstroming in de wijk		✓	✓	✓	
Weinig binding met en gebrek aan organisatie in de wijk	✓	✓	✓		
Lage inkomens en slechte behuizing	✓	✓	✓	✓	✓

© CBC/NIZW *Het verband tussen risicofactoren en probleemgedrag bij jongeren, 1997*

Ieder 'vinkje' geeft aan dat in minimaal twee longitudinale wetenschappelijke onderzoeken dit verband is aangetoond.

Schema 1.2 Beschermende factoren

BUURT/WIJK
mogelijkheden voor conventionele betrokkenheid beloningen voor conventionele betrokkenheid gezonde opvattingen en duidelijke normen
GEZIN
mogelijkheden voor positieve betrokkenheid beloningen voor positieve betrokkenheid gezonde opvattingen en duidelijke normen sociale binding
SCHOOL
mogelijkheden voor positieve betrokkenheid beloningen voor positieve betrokkenheid gezonde opvattingen en duidelijke normen
KINDEREN EN JONGEREN
religie sociale vaardigheden gezonde opvattingen en duidelijke normen cognitieve vaardigheden vermogen om hulp te vragen flexibel en veerkrachtig karakter

In Bijlage 2 is uitgebreide informatie te vinden over de veranderingen en in de vragenlijst en de vragen per probleemgedraging, risicofactor en beschermende factor.

1.2 Leeswijzer

In dit rapport worden de resultaten van de eerste afname van de stadsdeelbrede CTC-scholierenenquête in Amsterdam-Noord gepresenteerd. Hierbij wordt de volgende indeling gehanteerd:

Na deze inleiding volgt hoofdstuk 2, waarin de onderzoeksverantwoording is opgenomen. Bij de onderzoeksverantwoording wordt ingegaan op de onderzoekszopzet, de onderzoeksmethode en de verkregen respons.

In de hoofdstukken 3 t/m 8 worden de resultaten van de scholierenenquête voor de afzonderlijke wijken beschreven en afgezet tegen het stadsdeelgemiddelde. Hoofdstuk 3 betreft Amsterdam Midden-Noord. Deze wijk is als CtC-pilotwijk al geruime tijd bezig met CtC. Het scholierenonderzoek is in deze wijk, in een aparte rapportage, gebruikt voor een effectmeting, waarin de gegevens van 2003 zijn vergeleken met 2000, de nulmeting.

In de onderhavige rapportage worden alle wijken afzonderlijk vergeleken met het stadsdeelgemiddelde.

Achtereenvolgens worden in hoofdstuk 3 de volgende onderwerpen behandeld, voorzover gemeten met de scholierenenquête:

- Achtergrondkenmerken.
- Maatschappelijk ongewenste gedragingen: het betreft gegevens omtrent alcohol- en drugsgebruik, geweld, jeugddelinquentie, schooluitval en tienerzwangerschappen.
- Risicofactoren en beschermende factoren.
- Conclusies.

In de daaropvolgende hoofdstukken van de rapportage worden – op dezelfde wijze als voor Midden-Noord - de resultaten beschreven voor de andere wijken, namelijk Centrum (hoofdstuk 4), Tuindorp Oostzaan samen met Kadoelen (hoofdstuk 5), Nieuwendam (hoofdstuk 6) de Banne (hoofdstuk 7), en de leerlingen die buiten het stadsdeel wonen (hoofdstuk 8).

2 Onderzoeksverantwoording

2.1 Onderzoeksopzet

De scholierenenquête is afgenomen op scholen voor het voortgezet onderwijs in heel Amsterdam-Noord, onder een steekproef van leerlingen. Alle scholen zijn bereid gevonden om mee te werken aan het onderzoek⁷. Het gaat om de volgende scholen: BC Buikslotermeerweg, BC Meeuwenlaan, BNC Damstede, BNC Over-IJ, BNC Rosacollege, Clusiuscollege, IJdoorncollege.

2.2 Steekproef / Respons

In Amsterdam-Noord wonen in totaal 5.567 jongeren van 12 t/m 18 jaar. Aangezien het onderzoek uit is gevoerd op middelbare scholen, zijn de aantallen jongeren uit Noord dat op deze scholen zitten als populatie voor de steekproef gebruikt.

Met een speciale "CtC steekproefcalculator" is de gewenste steekproefgrootte vervolgens vastgesteld. Dit hulpmiddel dat in het Amerikaanse CtC-project is ontwikkeld berekent aan de hand van de grootte van de leerlingenpopulatie de steekproefgrootte die moet worden aangehouden om voldoende betrouwbare uitspraken te kunnen genereren. In tabel 2.1 zijn deze aantallen als "CtC-norm" weergegeven. Deze norm gaat uit dat het mogelijk moet zijn met 95% betrouwbaarheid uitspraken te doen met een onzekerheidsmarge van maximaal 4% boven en onder het gemeten percentage in de steekproef. Dat wil zeggen dat als deze norm wordt gevolgd, we bij een uitkomst uit de enquête van 50% (b.v. 50% van de ondervraagden heeft ooit gerookt) we met 95% zekerheid kunnen stellen dat als we alle schoolgaande jongeren van 12 t/m 17 jaar hadden ondervraagd, de uitkomst op dezelfde vraag tussen de 46% en de 54% zou liggen). Door middel van willekeurige trekking is een steekproef onder klassen samengesteld. Deze steekproef is vervolgens bijgesteld door andere klassen te kiezen om alle wijken voldoende vertegenwoordigd te doen zijn, zonder een vertekening te krijgen in schooljaar en schoolniveau.

In de steekproef kon een oververtegenwoordiging van sommige wijken echter niet worden voorkomen. Voor de resultaten is hiervoor doormiddel van een weging gecorrigeerd, zodat de gewogen verdeling overeenkomt met de verdeling van de jongeren in het stadsdeel.

Doordat tijdens het veldwerk niet alle scholen de vragenlijst aan alle geselecteerde klassen hebben voorgelegd, zijn uiteindelijk minder scholieren bereikt dan gewenst.

In totaal hebben 2.453 leerlingen de vragenlijst ingevuld.

Tabel 2.1 Verdeling van de respondenten over de stadsdelen

Noot 7 Alleen 't Veer en 't Anker, scholen voor voortgezet speciaal onderwijs zijn buiten het onderzoek gehouden.

Wijk	Jongeren	Populatie scholen Noord	CtC norm	Werkelijke steekproef
Midden Noord (Pilot)	1.324	663	434	381
Centrum	1.055	441	402	295
Oost (West)	1.293	699	431	431
Nieuwendam	964	694	389	430
De Banne	935	587	384	353
Buiten Noord		1.050		513
Onbekend				50
Totaal	5.567	4.134	2.040	2.453

De steekproef is per wijk zodanig gewogen dat deze qua verdeling over de klassen overeenkomt met de scholen die meededen aan het onderzoek en qua sekse overeenkomt met de jongerenpopulatie in het stadsdeel. Hieronder volgt voor een vergelijking van vóór de steekproef met de populatie op de kenmerken klas en sekse.

Tabel 2.2a Steekproefverdeling naar leeftijd voor weging (in %)

		1e klas	2e klas	3e klas	4e klas	5e klas	6e klas	Totaal
Midden Noord	Steekproef	28	32	20	16	3	1	100
	Populatie	24	25	25	22	3	1	100
Centrum	Steekproef	28	30	21	17	4		100
	Populatie	25	25	21	22	5	2	100
Oost	Steekproef	21	30	26	18	4	2	100
	Populatie	23	23	23	24	4	3	100
Nieuwendam	Steekproef	28	32	22	16	2	1	100
	Populatie	26	24	22	22	5	1	100
De Banne	Steekproef	28	31	18	18	3	1	100
	Populatie	26	24	21	22	5	2	100
Buiten Noord	Steekproef	18	29	24	20	6	2	100
	Populatie	20	21	22	24	9	3	100
Totaal	Steekproef	23	23	22	23	6	2	100
	Populatie	23	23	22	23	6	2	100

De steekproef is op klas vergeleken met populatiegemiddelden van alle jongeren per wijk die op de scholen zitten die aan het onderzoek mee hebben gewerkt. In tabel 2.2a is te zien dat de steekproefverdeling over de klassen in de wijken hier en daar enigszins afwijken van de populatiegemiddelden van de scholen binnen het onderzoek. Het aandeel van klas 4, 5 en 6 ligt in de steekproef meestal wat lager en dat van 1 en 2 wat hoger. Hiervoor is gecorrigeerd met een weegfactor, die er voor zorgt dat in het onderzoek in elke wijk de verdeling over de diverse klassen de schoolpopulatie uit die wijk (zoals vermeld onderaan tabel 2.2a) weerspiegelt⁸.

Noot 8 Er is geen vergelijking gebruikt met de leeftijdsverdeling in jongerenpopulatie in het stadsdeel, maar met de klasverdeling van schoolpopulatie omdat de leeftijdsverdeling sterk wordt beïnvloed door de afname op scholen. Doordat veel jongeren van 17 jaar en ouder niet op de middelbare scholen zitten, wordt een deel van de 17- en 18-jarigen niet bereikt met het onderzoek.

Tabel 2.2b Steekproefverdeling naar sekse voor weging (in %)

	jongen	meisje	Totaal
Midden Noord	48	52	100
Centrum	46	54	100
Tuindorp Oostzaan en Kadoelen	47	53	100
Nieuwendam	44	56	100
De Banne	40	60	100
Totaal	46	54	100
Jongeren 12 t/m 17 jaar Amsterdam-Noord	51	49	100

In tabel 2.2b is te zien dat ook de steekproefverdeling naar sekse in alle wijken afwijkt van die van de jongerenpopulatie in het stadsdeel. Om deze afwijking te corrigeren, is een weging toegepast op geslacht, die corrigeert naar de verdeling onder 12 tot en met 17 jarigen in het stadsdeel. Hierdoor worden de uitkomsten van het onderzoek toepasbaar op de huidige schoolbevolking van de middelbare scholen in Amsterdam-Noord.

Door de toepassing van de weging is de steekproef representatief voor de scholierenpopulatie in Amsterdam-Noord. Voor de groep jongeren tussen 12 en 17 jaar die niet meer op school zitten is de steekproef niet representatief. Een deel van deze groep die niet is vertegenwoordigd in de steekproef zijn de voortijdig schoolverlaters. Het is te verwachten dat deze groep afwijkt van de leeftijdsgenoten die wel op school zitten.

2.3 Presentatie van de resultaten

Resultaten probleemgedragingen in afzonderlijke grafieken

De vijf probleemgedragingen die binnen CTC worden onderscheiden worden in dit rapport voor het eerst gepresenteerd in afzonderlijke grafieken. De scores met betrekking tot de probleemgedragingen worden weergegeven in percentages. Voor interpretatie van de resultaten binnen een bepaalde wijk wordt elk van de gepresenteerde percentages afgezet tegen het percentage van het stadsdeel als geheel. Bij de berekening van het stadsdeelgemiddelde is gewogen op klas, sekse en wijk.

Resultaten risicofactoren en beschermende factoren in z-scores

De scores op de verschillende risico- en *beschermende factoren* variëren van 0 tot 100. Hoe hoger de score, hoe sterker de factor in een bepaalde wijk aanwezig is. Gaat het om een risicofactor dan moet een hoge score negatief worden geïnterpreteerd. Gaat het daarentegen om een beschermende factor dan is een hoge score gunstig. De schaalscores van de wijken worden afgezet tegen het stadsdeelgemiddelde. Bij de berekening van het stadsdeelgemiddelde is gewogen op klas, sekse en wijk.

De afwijking ten opzichte van het stadsdeelgemiddelde wordt in dit rapport gepresenteerd in zogeheten z-scores. Dit houdt in dat het stadsdeelgemiddelde – of dat nu ligt op 65% of op 23% - wordt omgerekend naar de waarde 0. Verder betekent dit dat de afwijkingen in vrijwel alle gevallen een waarde hebben tussen de -2,0 en de + 2,0. Deze wijze van rapporteren is conform de wensen van de landelijke projectgroep CTC en is overeenkomstig met de wijze waarop in de VS naar de gegevens uit scholierenonderzoeken CTC wordt gekeken.

Een z-score, is een gestandaardiseerde statistische meeteenheid die het mogelijk maakt om de resultaten van verschillende risico- en beschermende factoren te vergelijken, zelfs wanneer de oorspronkelijke 'schalen' (lees: factoren) onderling afwijkende eigenschappen hebben (zoals een afwijkende minimum of maximum schaalwaarde of een afwijkend aantal schaalpunten). In de VS worden z-scores met afwijkingen van tenminste + 0,25 of - 0,25 als 'opmerkelijk of betekenisvol' beschouwd.

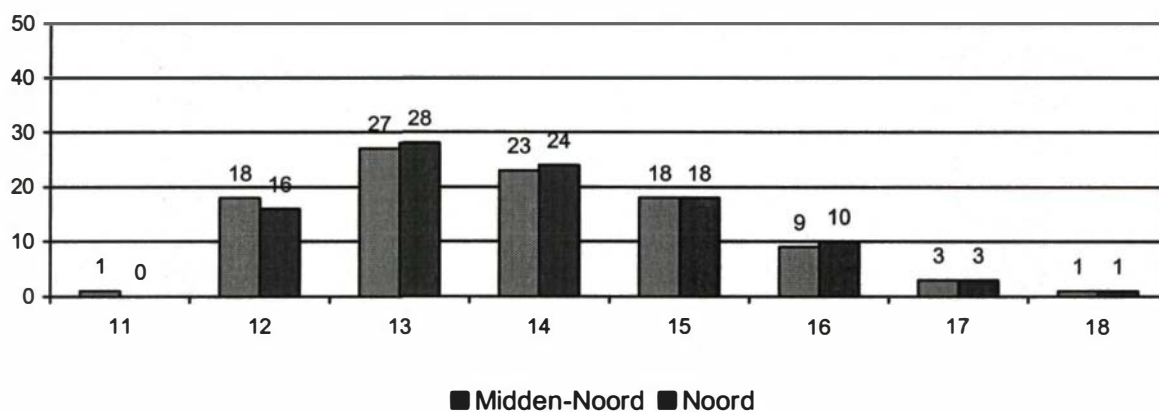
De resultaten over de risico- en beschermende factoren worden per domein gepresenteerd. Dit zijn respectievelijk gezin, school, kinderen en jongeren en wijk.

3 Deel 1: Amsterdam Midden-Noord

3.1 Achtergrondkenmerken

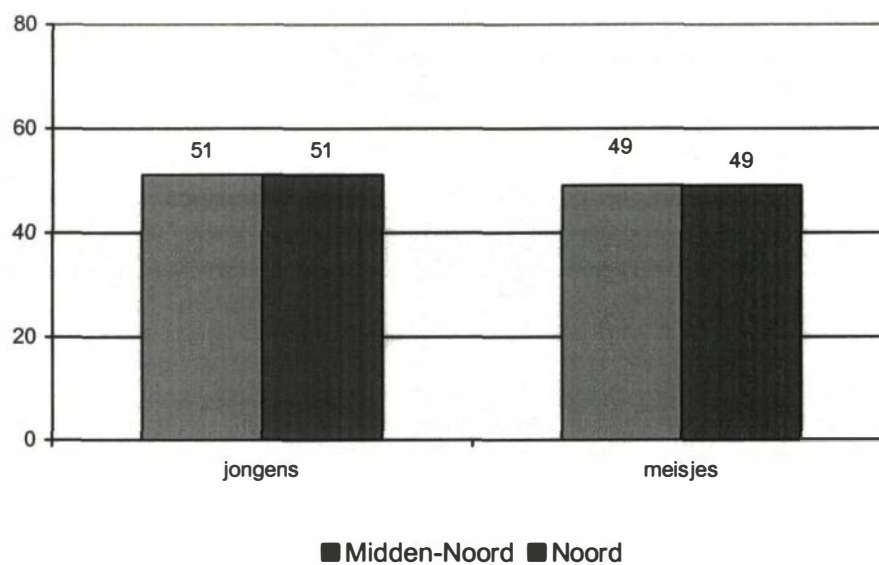
In dit hoofdstuk worden de achtergrondkenmerken van de onderzoekspopulatie in Midden-Noord beschreven. De wijk Midden-Noord wordt op de beschreven achtergrondkenmerken vergeleken met het stadsdeel Amsterdam-Noord als geheel. In de onderstaande grafieken worden respectievelijk de resultaten voor leeftijd, geslacht, schooltype, etniciteit, gezinssituatie taal-achtergrond, opleidingsniveau en werksituatie ouders gepresenteerd op basis van de *gewogen* gegevens.

Grafiek 3.1 Leeftijd (in %)

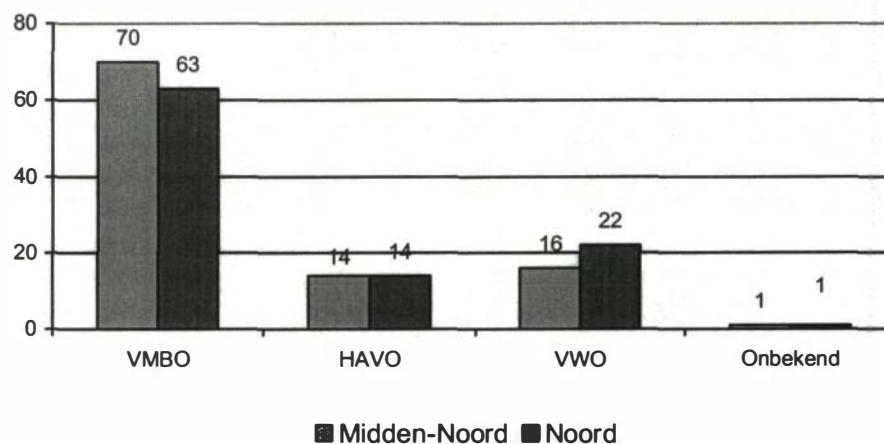
De leeftijd van de onderzoeksgroep in Midden-Noord wijkt nauwelijks af van de leeftijd van de onderzoeksgroep in Amsterdam-Noord als geheel.

Grafiek 3.2 Geslacht (in %)

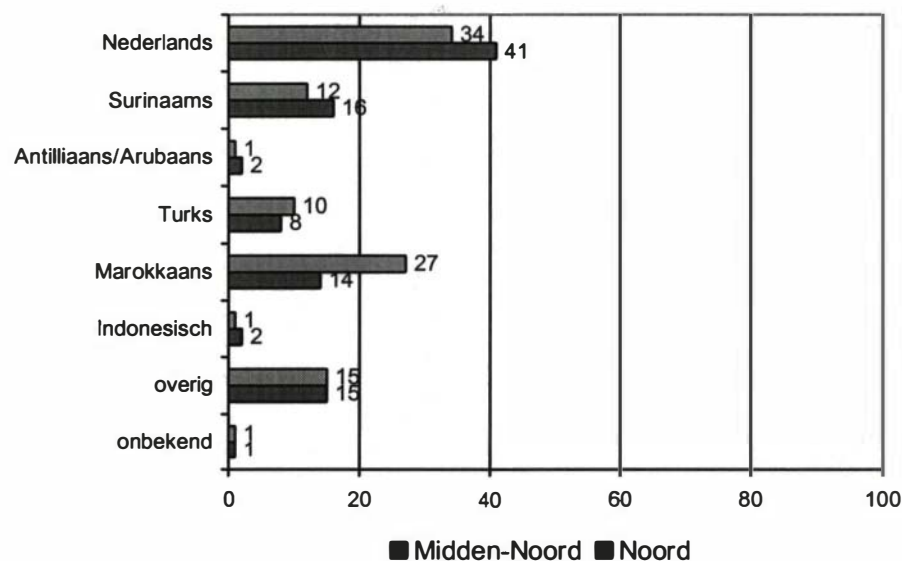
Dankzij de weegfactor is de leeftijdsverdeling in de steekproef in Midden-Noord hetzelfde als die in het gehele stadsdeel.

Grafiek 3.3 Schooltype (in %)

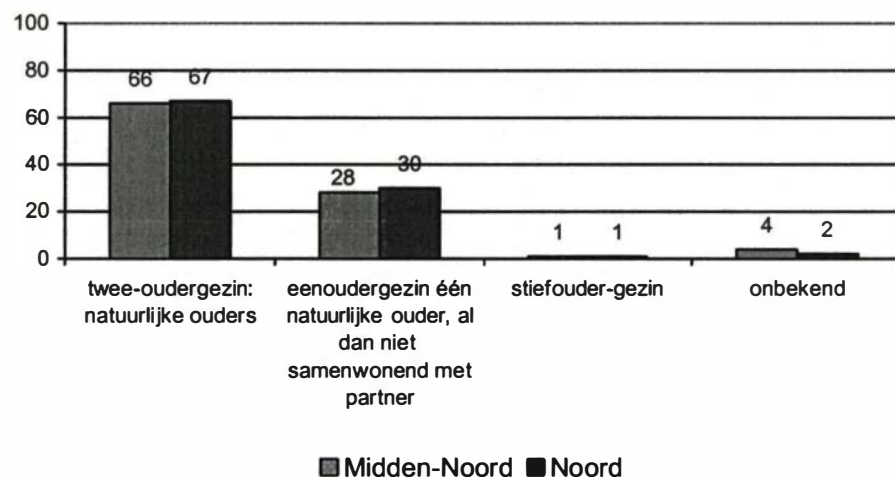
De onderzoeksgroep uit Midden-Noord bezoekt wat vaker het VMBO en iets minder vaak dan Amsterdam-Noord als geheel, het VWO.

Grafiek 3.4 Etniciteit (in %)

Een derde van de onderzoeksgroep heeft een – qua etniciteit – Nederlandse achtergrond, dit is lager dan het stadsdeel Amsterdam-Noord als geheel. Midden-Noord heeft vooral relatief veel Marokkaanse jongeren⁹.

Grafiek 3.5 Gezinssituatie (in %)

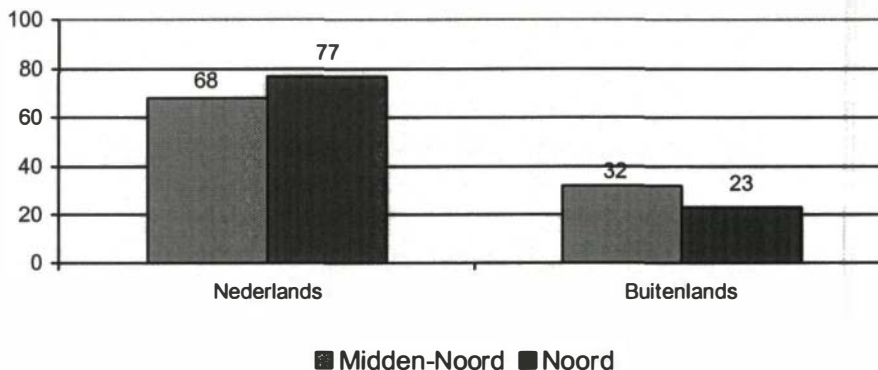

In Midden-Noord bedraagt het aantal éénoudergezinnen 28%. Het ligt daarmee ongeveer gelijk als in Amsterdam-Noord als geheel.

Noot 9 In het onderzoek is gevraagd naar de gezinssituatie van de jongeren. In de onderstaande grafiek worden de resultaten gepresenteerd. Hierbij wordt, analoog aan de wijze waarop het CBS deze gegevens presenteert, onderscheid gemaakt tussen gezinnen waarbij zowel de natuurlijke moeder als de natuurlijke vader deel uitmaken van het gezin, gezinnen waarbij één natuurlijke ouder afwezig is en gezinnen waarbij beide natuurlijke ouders geen deel uitmaken van het gezin.

In het onderzoek is ook gevraagd naar de taal die de jongeren thuis en met hun beste vrienden spreken¹⁰. In de onderstaande grafiek worden de resultaten voor taalachtergrond gepresenteerd.

Grafiek 3.6 Taalachtergrond (in %)

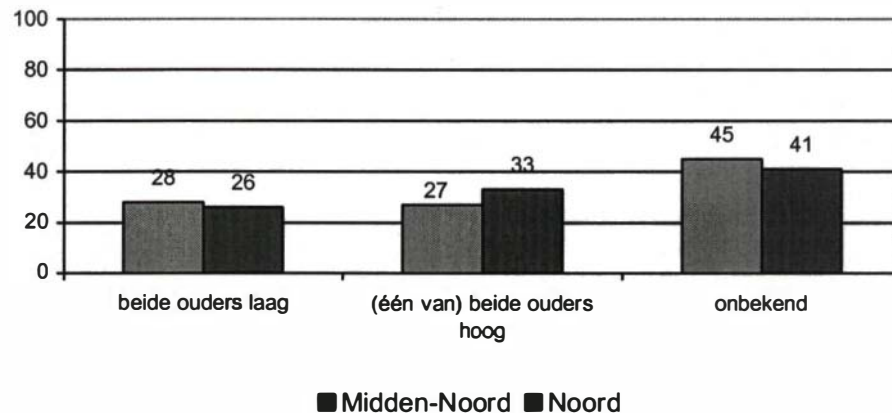
De taalachtergrond van de jongeren in Midden-Noord is vaker niet-Nederlands dan gemiddeld in het stadsdeel.

In de onderstaande tabel wordt het opleidingsniveau van de ouders van de respondenten gegeven¹¹.

Noot 10 Deze gegevens zijn op de volgende wijze geabstraheerd naar de indicator taalachtergrond: Wanneer zowel thuis als met vrienden Nederlands wordt gesproken, wordt de taalachtergrond van de jongere als Nederlands gekenmerkt. Wanneer in beide situaties buitenlands wordt gesproken wordt de taalachtergrond van de jongere als buitenlands gekenmerkt. Wanneer met ouders Nederlands wordt gesproken en met vrienden buitenlands, wordt de taalachtergrond als Nederlands gekenmerkt. Immers, dit impliceert dat vanaf een jonge leeftijd regelmatig Nederlands is gesproken. Volgens dezelfde redenering zijn jongeren die met hun ouders buitenlands spreken en met vrienden Nederlands, juist weer ingedeeld bij een buitenlandse taalachtergrond. Aangenomen kan dan namelijk worden dat de jongere pas op latere leeftijd met Nederlands is begonnen.

Noot 11 Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen een hoog en een laag niveau. Een ouder wordt ingedeeld op hoog niveau als hij/zij voor het laatst op één van de volgende schooltypes heeft gezeten: middelbaar beroepsonderwijs / hoger beroepsonderwijs / universiteit. Een ouder wordt ingedeeld op laag niveau als hij/zij voor het laatst op één van de volgende schooltypes heeft gezeten: lagere school / lager beroepsonderwijs / middelbare school.

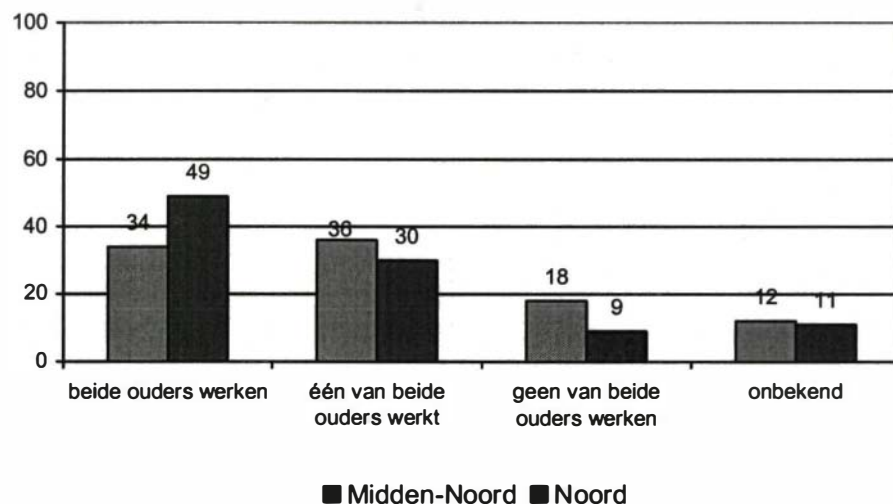
Grafiek 3.7 Opleidingsniveau ouders (in %)

Het opleidingsniveau van de ouders van de jongeren ligt in Midden-Noord een fractie lager dan in heel Amsterdam-Noord.

In de onderstaande grafiek wordt de arbeidssituatie van de ouders van de jongeren weergegeven.

Grafiek 3.8 Arbeidssituatie ouders (in %)

In Midden-Noord werkt éénderde van de ouders allebei. Bij iets meer dan een derde van de jongeren werkt één van beide ouders. Het percentage van de jongeren van wie geen van beide ouders werken is twee maal zo hoog dan in het hele stadsdeel.

Samenvattend kan worden gesteld dat Midden-Noord op de onderzochte achtergrondkenmerken van de onderzochte jongeren op een paar punten afwijkt van Amsterdam-Noord als geheel. Het percentage alloctonen, in het bijzonder Marokkanen, ligt in deze wijk hoger dan gemiddeld. Ook zitten de jongeren wat vaker op een lagere opleiding en hebben ze wat vaker een taalachterstand. De ouders van de ondervraagde jongeren hebben vaker dan gemiddeld geen werk en hebben minder vaak een hoge opleiding genoten.

3.2 Probleemgedrag

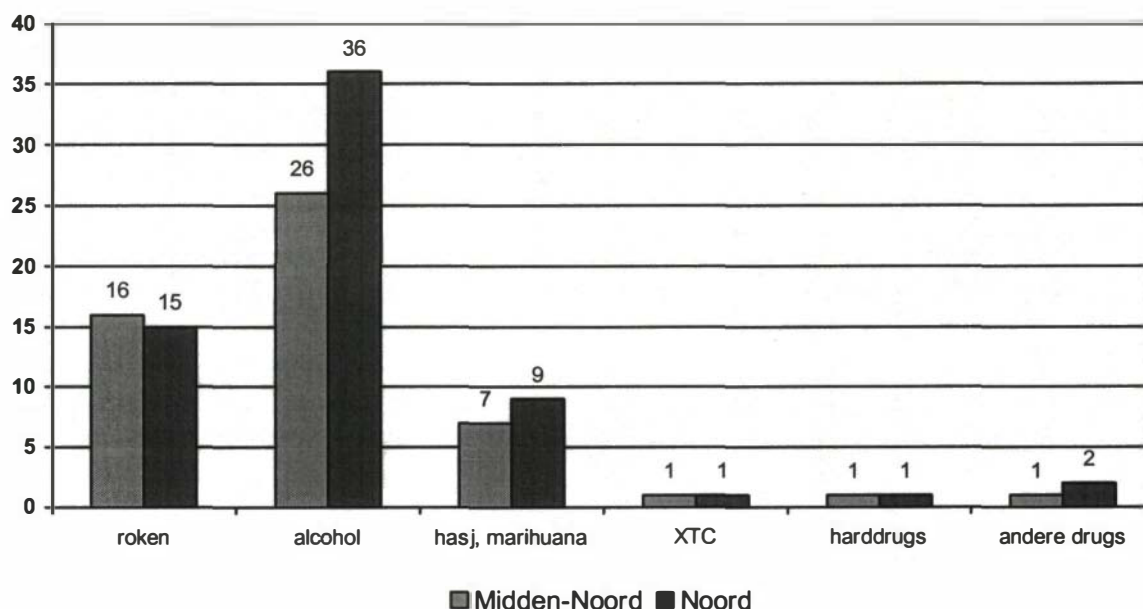
3.2.1 Inleiding

In deze en volgende paragrafen worden enerzijds het rookgedrag en het gebruik van alcohol en drugs beschreven (paragraaf 3.2.2) en daarnaast de mate waarin probleemgedrag, zoals jeugddelinquentie, geweld, schooluitval en tienerzwangerschappen, onder jongeren voorkomt (paragraaf 3.2.3, 3.2.4 en 3.2.5).

3.2.2 Roken, alcohol- en drugsgebruik

In de onderstaande grafieken wordt weergegeven of de jongeren in de afgelopen maand hebben gerookt en/of alcohol en drugs hebben gebruikt en in welke mate of met welke regelmaat.

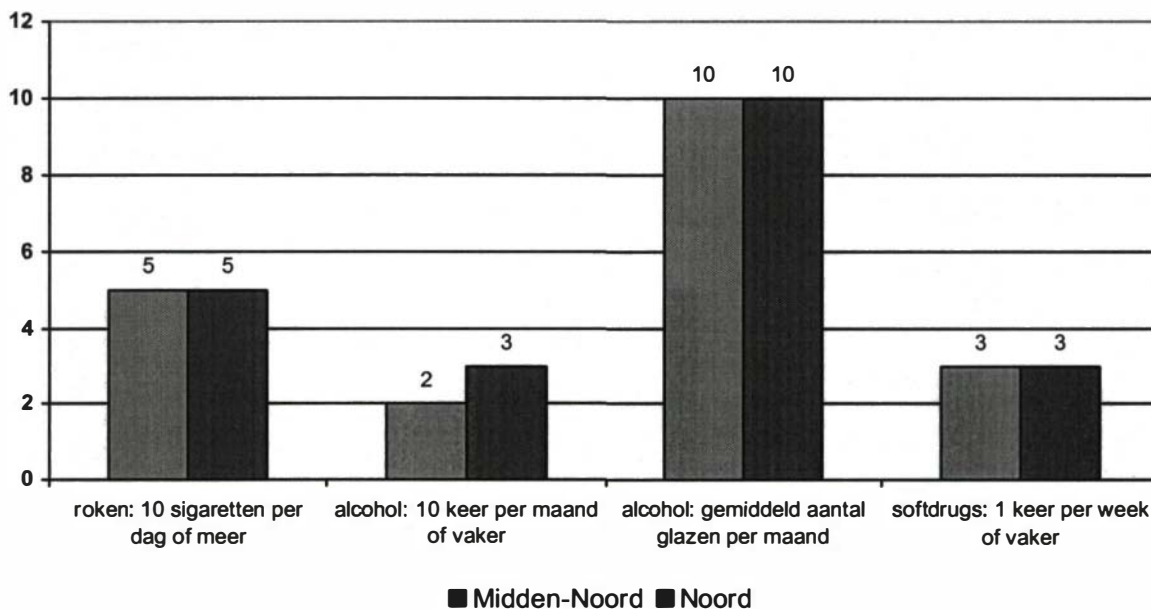
Grafiek 3.9 Jongeren die de afgelopen maand gerookt hebben, alcohol of drugs gebruikt hebben (in procenten)

Een kwart van de onderzochte jongeren in Midden-Noord heeft in de maand voorafgaande aan het onderzoek alcohol gedronken, dit is duidelijk minder dan gemiddeld in het stadsdeel als geheel. Ook het percentage jongeren dat hasj of marihuana heeft gebruikt ligt iets lager dan gemiddeld.

In grafiek 3.10 wordt het percentage veelvuldig rokers en veelvuldig gebruikers van alcohol en drugs gepresenteerd.

Grafiek 3.10 Veelvuldig roken, alcohol- en drugsgebruik (in % resp. gemiddelde aantal glazen)

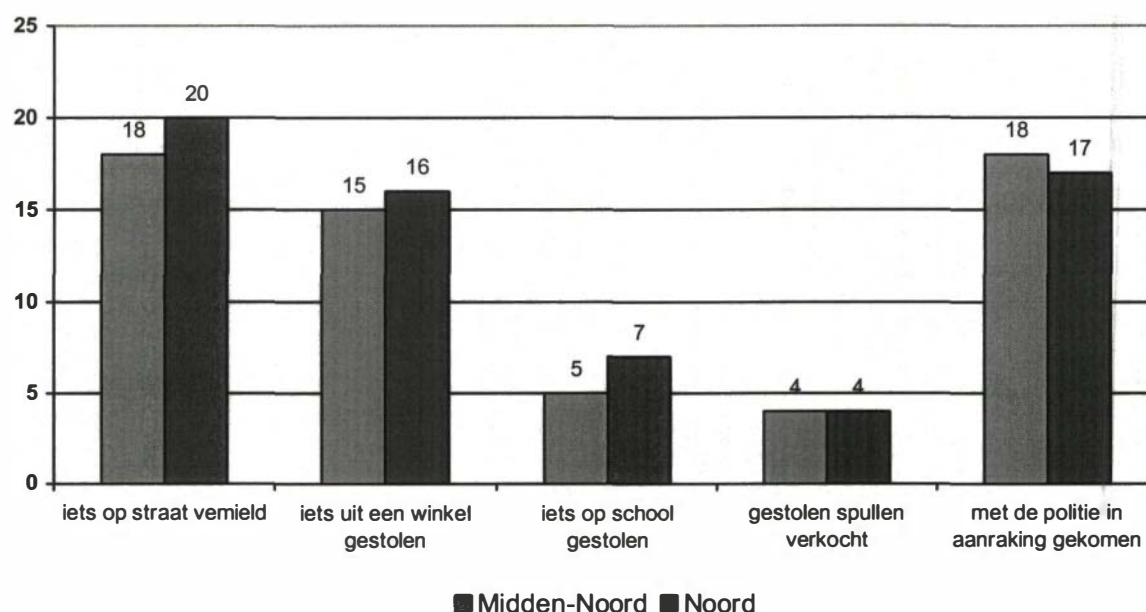

Jongeren uit Midden-Noord wijken niet af van het gemiddelde in Amsterdam-Noord als het gaat om het veelvuldige gebruik van sigaretten, alcohol en softdrugs. Het gemiddelde aantal glazen alcohol dat per maand wordt genuttigd ligt op 10, net als gemiddeld in het stadsdeel.

3.2.3 Jeugddelinquentie en geweld

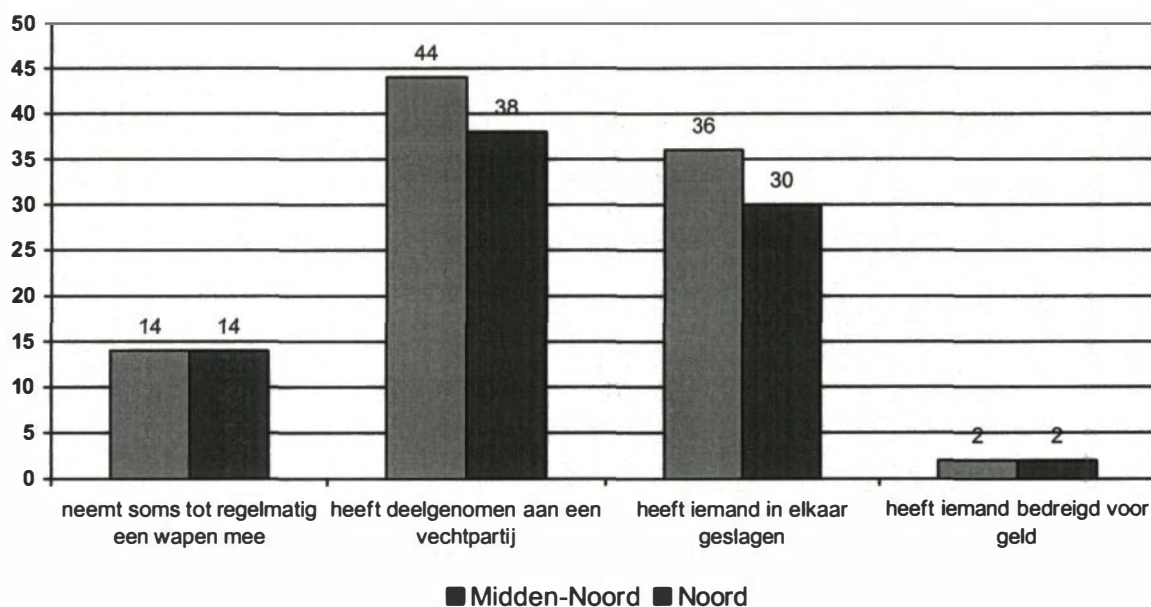
Voor verschillende probleemgedragingen is nagegaan in hoeverre jongeren zich hieraan schuldig maken dan wel in hoeverre dit hen is overkomen. Deze paragraaf richt zich allereerst op jeugddelinquentie en geweld.

Grafiek 3.11 Jeugddelinquentie

Uit grafiek 3.11 blijkt dat wat betreft de onderzochte criminele gedragingen de jongeren uit Midden-Noord weinig afwijken van het hele stadsdeel. Alleen het percentage van de jongeren dat wel eens iets op school heeft gestolen ligt wat lager dan gemiddeld in het stadsdeel.

Grafiek 3.12 Geweld

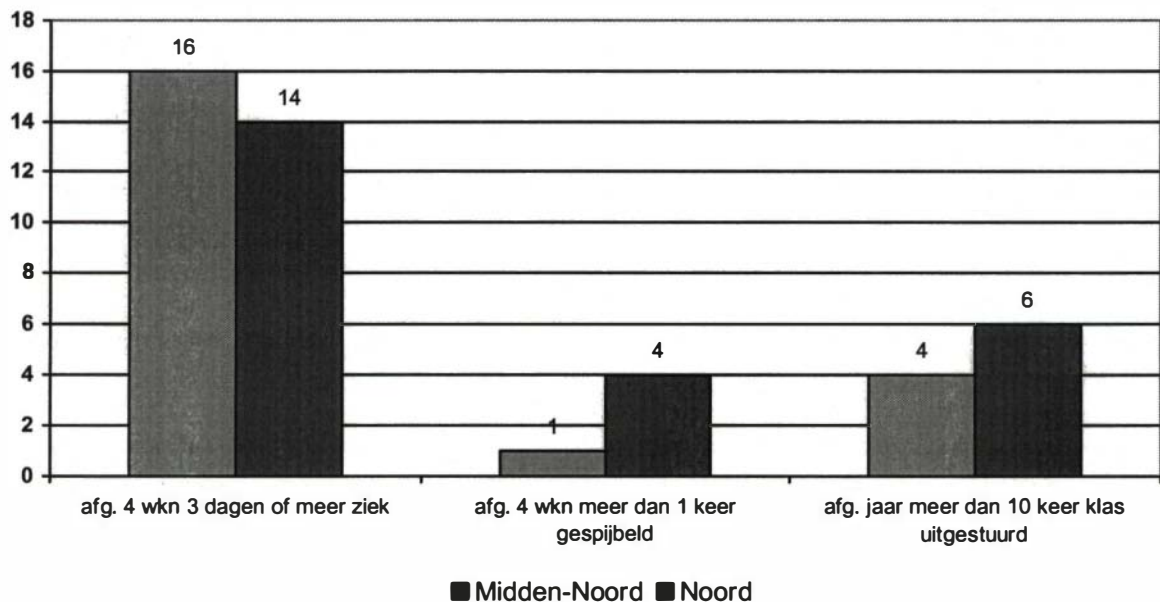

Van de jongeren in Midden-Noord heeft bijna de helft wel eens deelgenomen aan een vechtpartij, dat is meer dan gemiddeld in het stadsdeel. Ook het percentage van de jongeren uit Midden-Noord dat aangeeft wel eens iemand in elkaar te hebben geslagen ligt met 36% boven het stadsdeelge-

middelste. De percentages jongeren die wel eens een wapen bij zich hebben als zij ergens naar toe gaan en die wel eens anderen voor geld hebben bedreigd wijken niet af van stadsdeel Noord als geheel.

3.2.4 Schooluitval

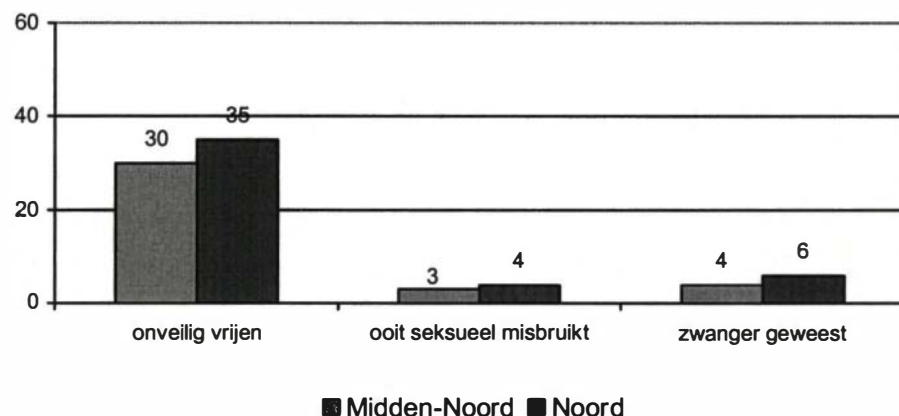
Grafiek 3.13 Schooluitval

Het percentage jongeren in Midden-Noord dat de afgelopen vier weken school heeft gespijeld ligt hoger dan gemiddeld in het stadsdeel. Een kleine vijf procent van de jongeren heeft zich veelvuldig misdragen en is het afgelopen jaar meer dan 10 keer de klas uitgestuurd. De problemen op dit vlak zijn in Midden-Noord iets minder groot dan in heel Amsterdam-Noord.

3.2.5 Tienerzwangerschappen

Grafiek 3.14 Tienerzwangerschappen

In het bijgestelde scholierenonderzoek zijn ook vragen toegevoegd die verband houden met tienerzwangerschappen. Bijna drie van de tien jongeren in Midden-Noord geeft aan onveilig vrijen 'niet uit te sluiten' of 'wel eens te hebben gedaan'. Dit percentage licht wat minder hoog dan in het stadsdeel gemiddeld. Van de *meisjes* is drie procent wel eens zwanger geweest. Vier procent van *alle* jongeren geeft aan ooit te zijn aangerand, verkracht of anderszins seksueel misbruikt. Deze percentages wijken niet af van het stadsdeelmiddelde.

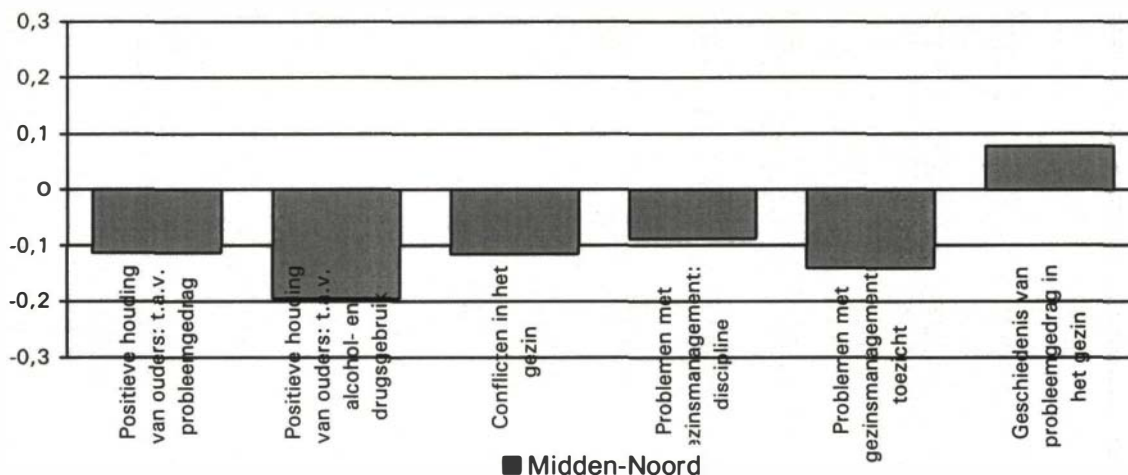
3.3 Risico- en beschermende factoren

3.3.1 Inleiding

In de paragrafen 3.3.2 en 3.3.3 worden de scores op de verschillende risico- en beschermende factoren weergegeven voor Midden-Noord. Hoe hoger de score, hoe sterker de factor in Amsterdam Midden-Noord aanwezig is. Gaat het om een risicofactor dan moet een hoge score negatief worden geïnterpreteerd. Gaat het daarentegen om een beschermende factor dan is een hoge score gunstig.

3.3.2 Risicofactoren

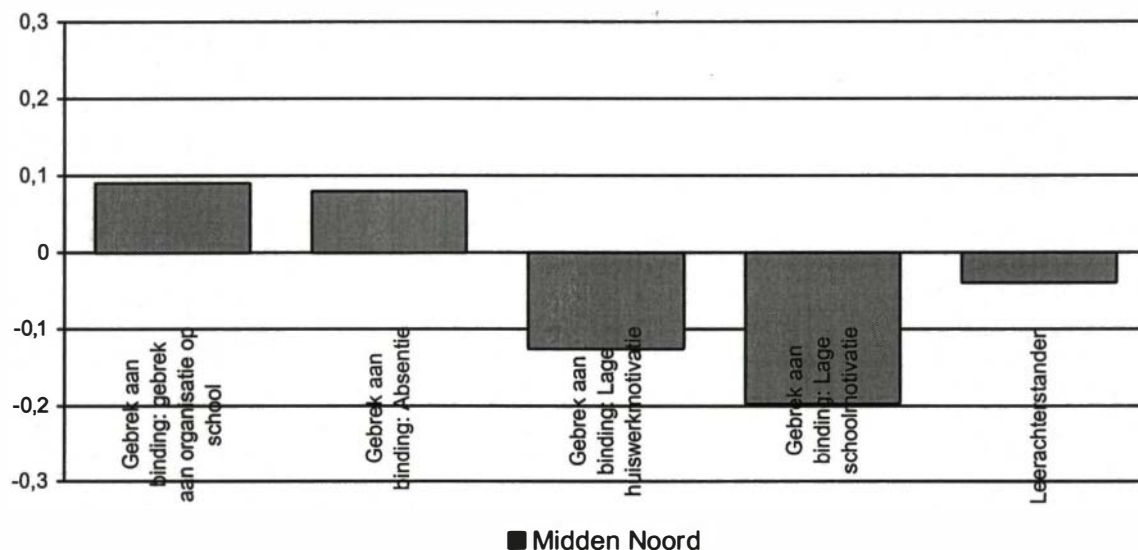
Grafiek 3.15 Gezin: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

De scores op de risicofactoren binnen het domein gezin wijken in Midden-Noord geen van alle noemenswaardig af van het stadsdeelmiddelde. De afwijkingen liggen immers allen minder dan 0,25 af van de waarde 0. Wel valt op dat de vijf van de zes waarden onder nul zitten en dat "Positieve houding van ouders: t.a.v. alcohol- en drugsgebruik" met -0,2 enigszins in de buurt komt van de -0,25¹².

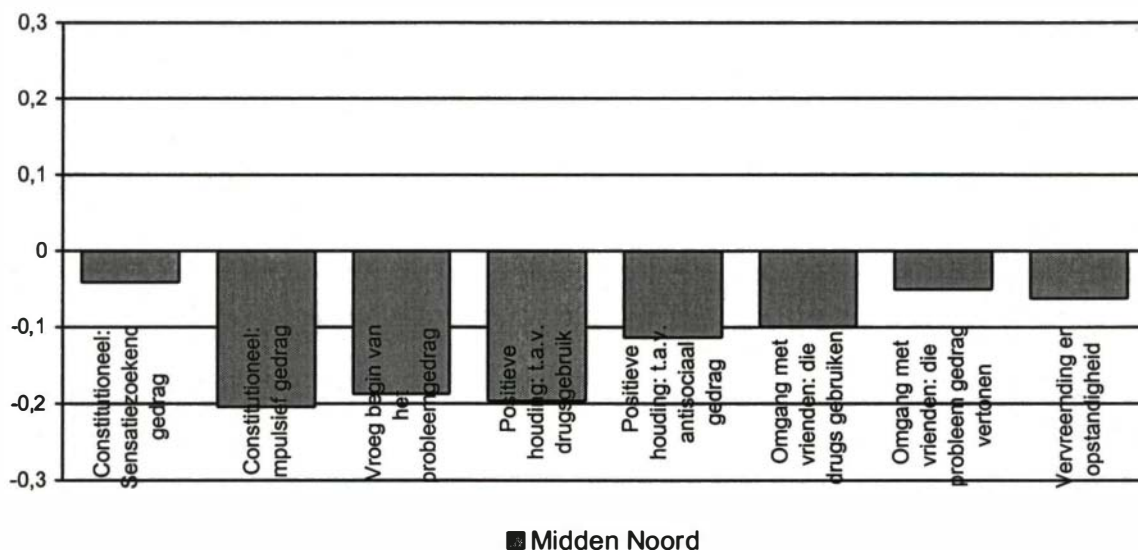
Noot 12 Zie voor meer uitleg over de z-scores paragraaf 2.4.

Grafiek 3.16 School: risicofactoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

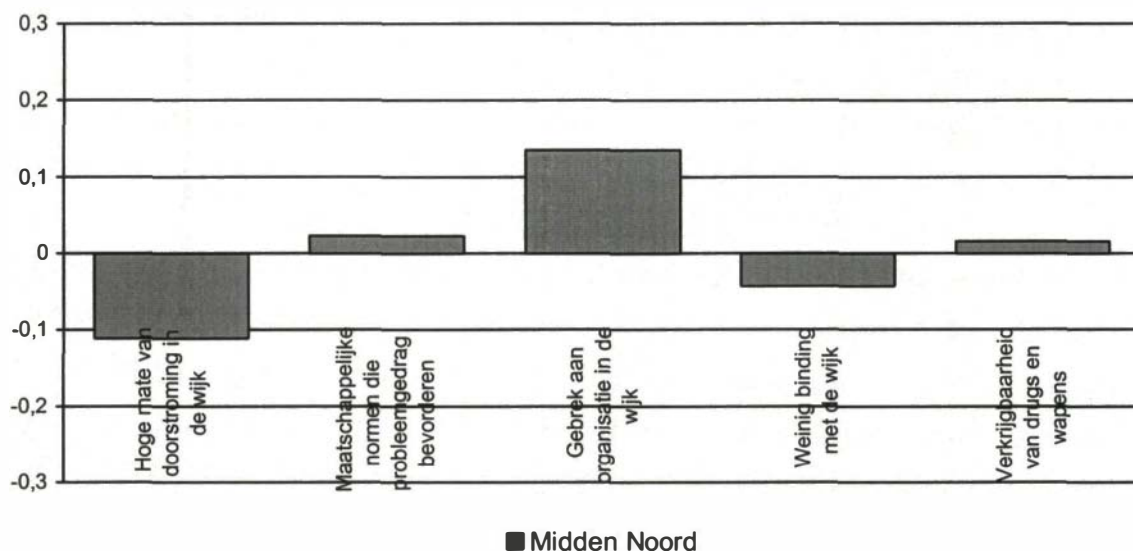
Binnen het domein school scoort in Midden-Noord ook geen enkele indicator of risicofactor meer dan 0,25 onder het stadsdeelgemiddelde. Wel komt “Gebrek aan binding: Lage schoolmotivatie” daar met -0,2 bij in de buurt.

Grafiek 3.17 Kinderen en jongeren: risicofactoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein kinderen en jongeren scoort Midden-Noord op alle risicofactoren lager dan het stedelijke gemiddelde, geen van de scores wijkt echter noemenswaardig af van het stadsdeelgemiddelde. Alle scores liggen immers boven de grens van -0,25. Wel komen: “Constitutioneel: Impulsief gedrag”, “Vroeg begin van het probleemgedrag” en “Positieve houding: t.a.v. drugsgebruik” met scores van circa 0,2 enigszins in de richting van deze grens.

Grafiek 3.18 Wijk: risicofactoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

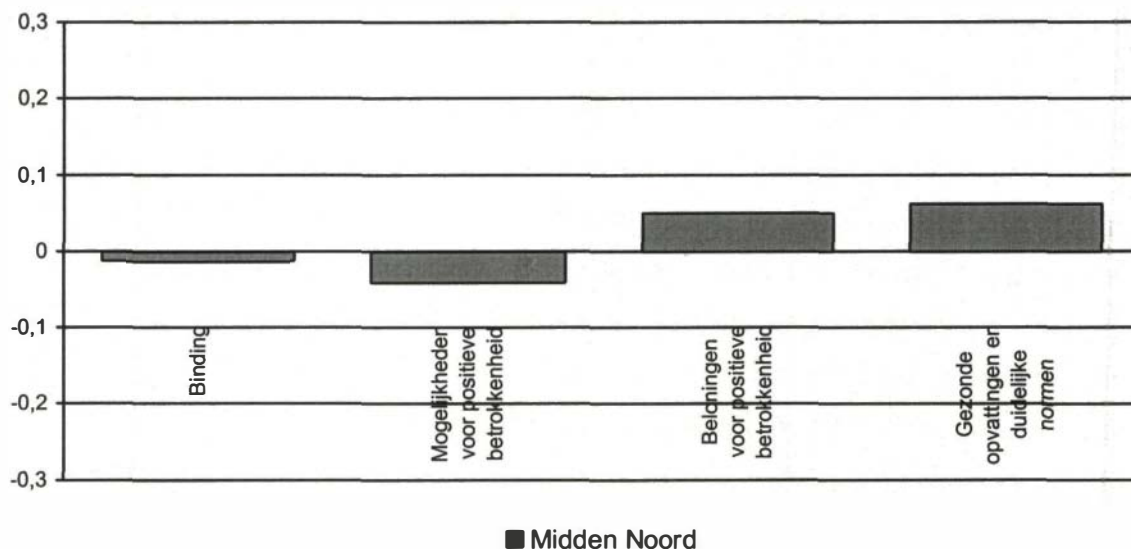

De z-scores van de risicofactoren binnen het domein wijk liggen dicht bij nul.

3.3.3 Beschermende factoren

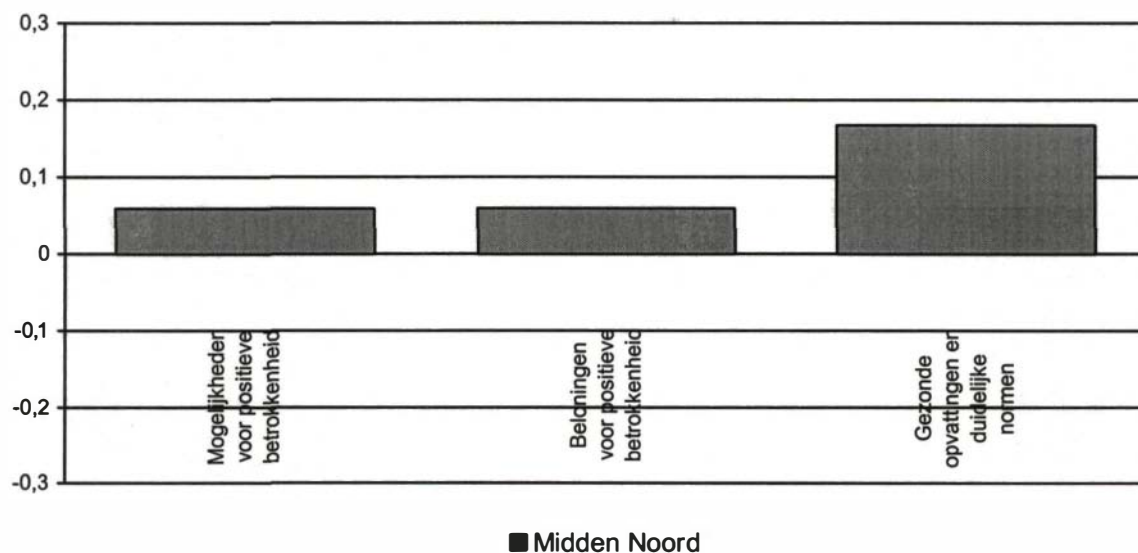
In deze paragraaf worden de scores van Midden-Noord op de beschermende factoren vergeleken met het stadsdeelgemiddelde van Amsterdam-Noord.

Grafiek 3.19 Gezin: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

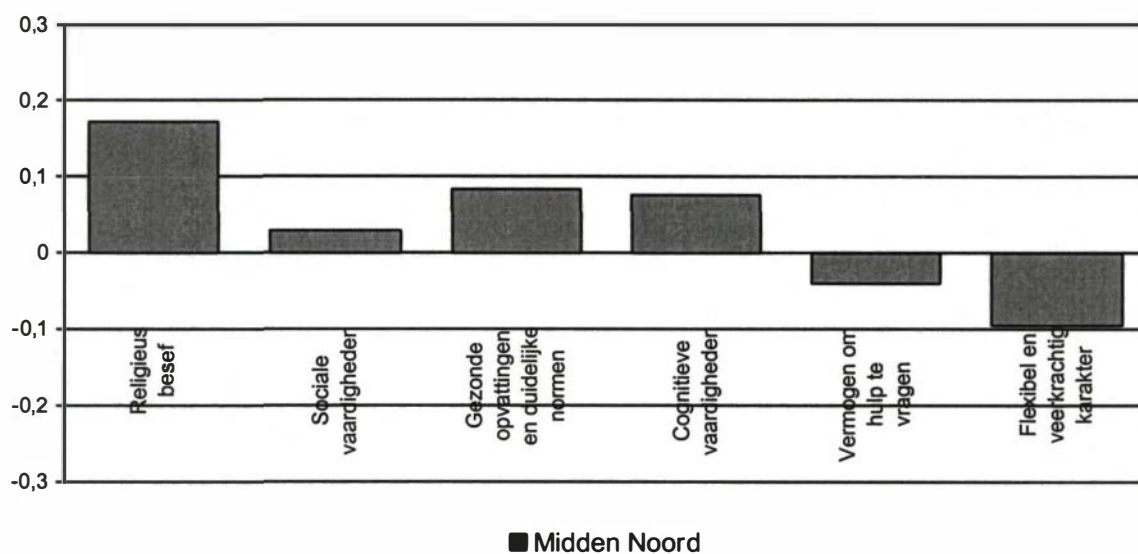
De scores op de beschermende factoren binnen het domein gezin wijken in Midden-Noord nauwelijks af van die in het hele stadsdeel.

Grafiek 3.20 School: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

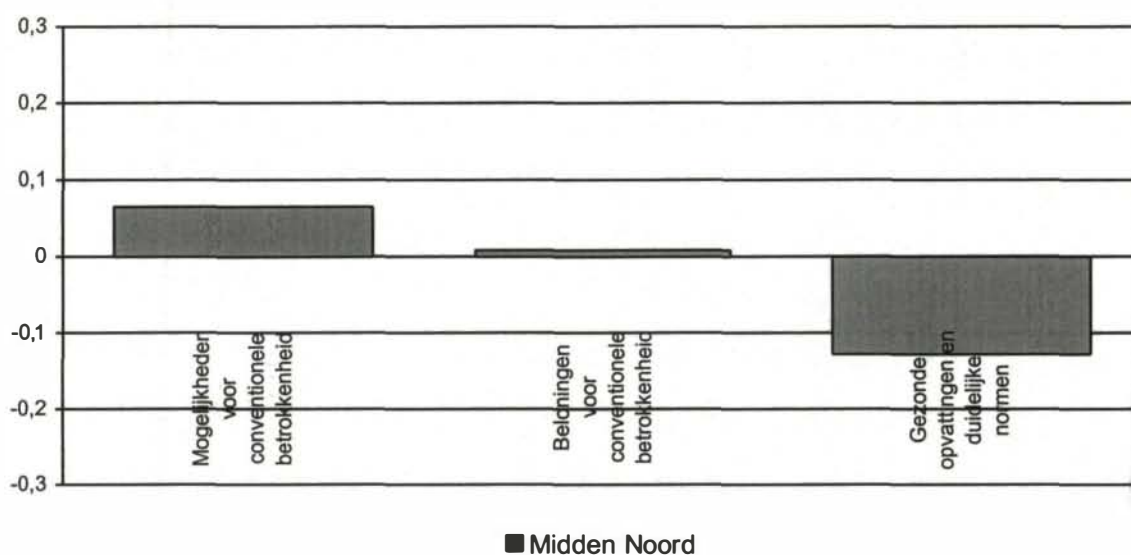
Binnen het domein school liggen alle drie de scores van Midden-Noord boven nul, maar ruim onder de grens van +0,25.

Grafiek 3.21 Kinderen en jongeren: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

Van de zes beschermende factoren binnen het domein kinderen en jongeren scoren er vier net boven en twee net onder de nullijn van het gemiddelde van Amsterdam-Noord. Onder de nullijn scoren 'Vermogen om hulp te vragen' en 'flexibel karakter'. Deze laatste factor betreft overigens een nieuw toegevoegde beschermende factor.

Grafiek 3.22 Wijk: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein wijk scoort Midden-Noord op de beschermende factor 'mogelijkheden voor conventionele betrokkenheid' vergelijkbaar met het hele stadsdeel.

3.4 Conclusies

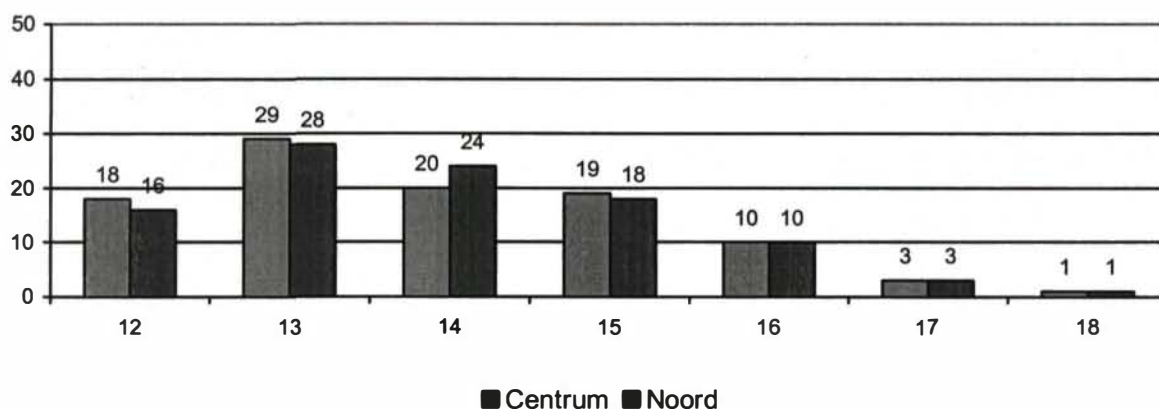
- Probleemgedragingen komen in Midden-Noord minder dan gemiddeld voor ten opzichte van het hele stadsdeel. Alleen gewelddadig gedrag komt in Midden-Noord vaker voor dan gemiddeld. Het alcoholgebruik is opvallend veel lager dan elders in het stadsdeel, ook spijbelen minder jongeren uit Midden-Noord dan gemiddeld in het stadsdeel.
- In Midden-Noord heeft een kwart van de ondervraagden alcohol gedronken, veel minder dan de 36% die dat gemiddeld in het stadsdeel doet. Ook het percentage van de jongeren in Midden-Noord dat hasj of marihuana heeft gebruikt ligt met 7% lager dan gemiddeld. Het voorkomen van zwaar alcohol en drugsgebruik onder de jongeren wijkt daarentegen niet af van heel Amsterdam-Noord.
- De scores op de probleemgedragingen vernieling op straat (18%), stelen uit winkels (15%) en stelen op school (5%) liggen iets lager dan gemiddeld in het stadsdeel.
- Bijna de helft van de jongeren in Midden-Noord (45%) heeft wel eens deelgenomen aan een vechtpartij. Dit percentage ligt hoger dan gemiddeld in het stadsdeel. Ook het percentage dat iemand in elkaar heeft geslagen ligt met 36% hoger dan in heel Amsterdam-Noord.
- De leerlingen uit Midden-Noord spijbelen minder dan gemiddeld in het stadsdeel. Ook het percentage van de leerlingen dat het afgelopen jaar meer dan 10 maal de klas uit is gestuurd ligt wat lager dan gemiddeld. Het percentage van de leerlingen uit Midden-Noord dat de afgelopen vier weken drie dagen of meer ziek waren, ligt daarentegen iets hoger dan gemiddeld.
- Het percentage jongeren uit Midden-Noord dat onveilig vrijen uitsluit ligt lager dan in het hele stadsdeel.
- De resultaten met betrekking tot de risico- en beschermende factoren wijken voor Midden-Noord nauwelijks af van de rest van Amsterdam-Noord. Geen enkele risicofactor of beschermende factor scoort meer dan 0,25 of minder dan -0,25 af van de stedelijke nullijn.

4 Deel 2: Centrum

4.1 Achtergrondkenmerken

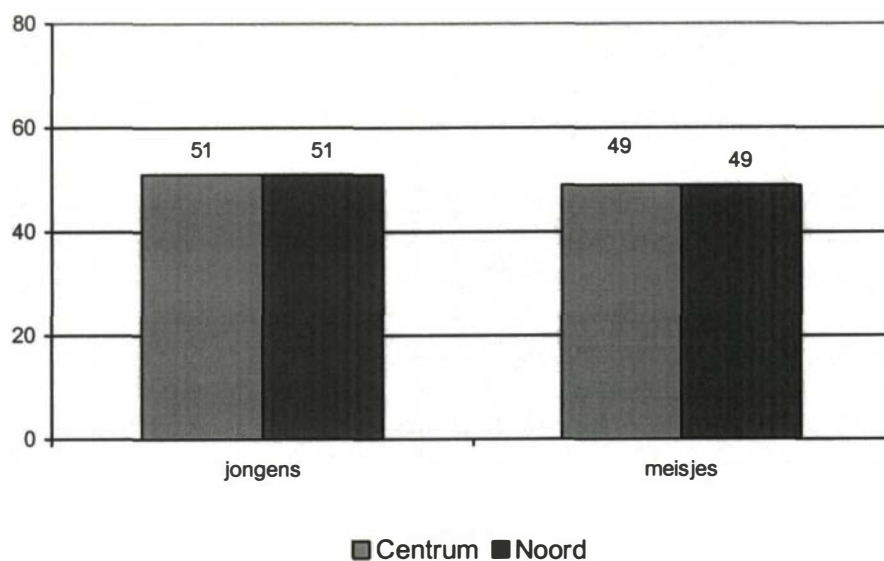
In dit hoofdstuk worden de achtergrondkenmerken van de onderzoekspopulatie in het centrum van Amsterdam-Noord beschreven. Het centrum wordt op de beschreven achtergrondkenmerken vergeleken met Amsterdam-Noord als geheel. In de onderstaande grafieken worden respectievelijk de resultaten voor leeftijd, geslacht, schooltype, etniciteit, gezinssituatie taal-achtergrond, opleidingsniveau en werksituatie ouders gepresenteerd op basis van de *gewogen* gegevens.

Grafiek 4.1 Leeftijd (in %)

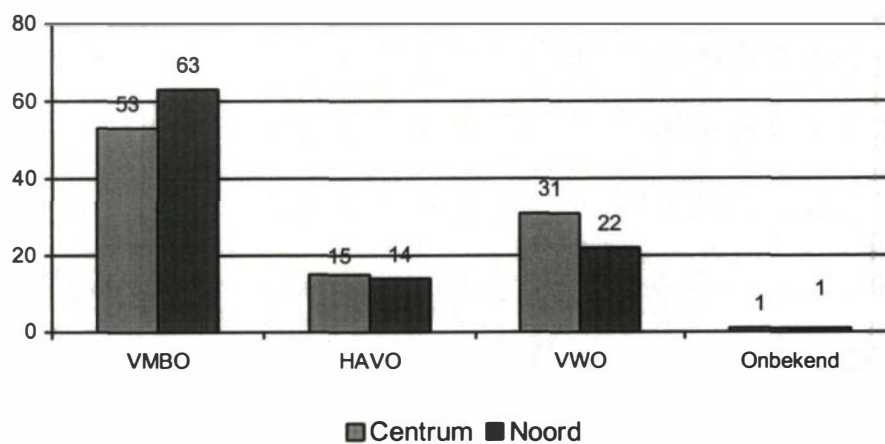
De leeftijd van de onderzoeksgroep in het Centrum wijkt weinig af van de leeftijd van de onderzoeksgroep in Amsterdam-Noord als geheel.

Grafiek 4.2 Geslacht (in %)

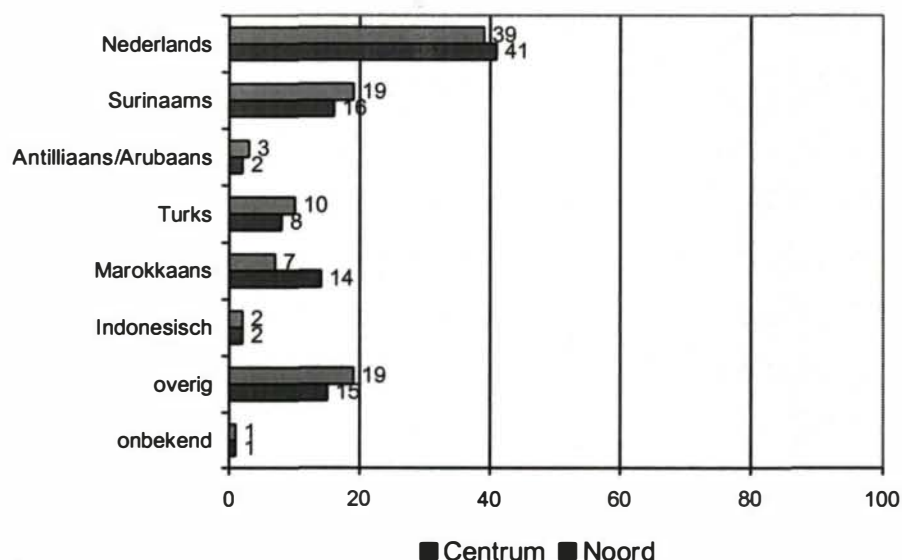
Dankzij de weegfactor is de leeftijdsverdeling in de steekproef in het centrum hetzelfde als die in het gehele stadsdeel.

Grafiek 4.3 Schooltype (in %)

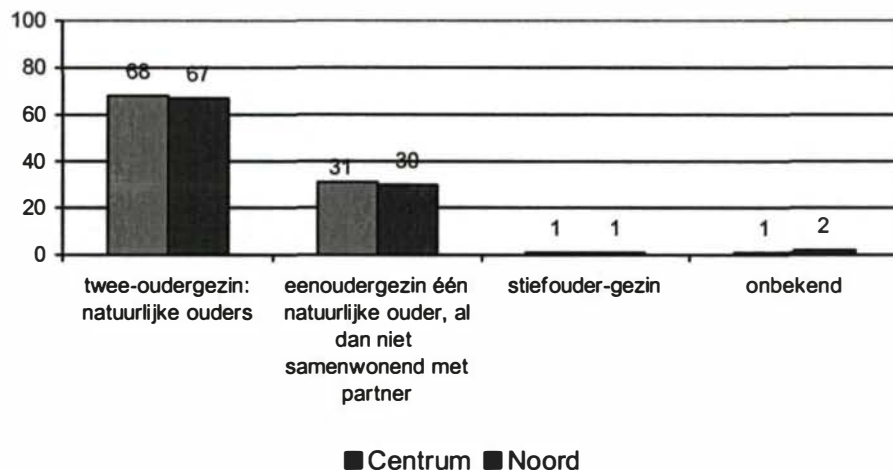
De onderzoeksgroep uit het centrum gaat vaker naar het VWO en minder vaak naar het VMBO dan gemiddeld in het stadsdeel.

Grafiek 4.4 Etniciteit (in %)

Twee op de vijf jongeren in de onderzoeksgroep hebben een – qua etniciteit – Nederlandse achtergrond. Het centrum wijkt daarmee niet af van het stadsdeel Amsterdam-Noord als geheel. Wel ligt het percentage Marokkaanse jongeren lager dan gemiddeld in het stadsdeel.

Grafiek 4.5 Gezinssituatie (in %)

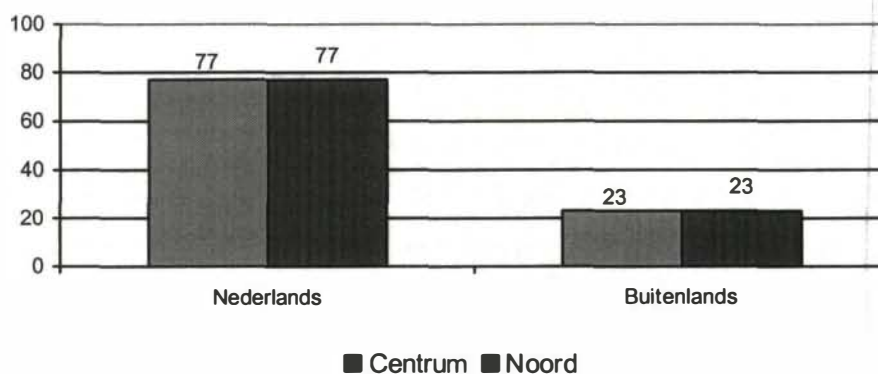

De gezinssituatie in het centrum is vrijwel gelijk aan het gemiddelde van het stadsdeel.

In het onderzoek is ook gevraagd naar de taal die de jongeren thuis en met hun beste vrienden spreken.

In de onderstaande grafiek worden de resultaten voor taalachtergrond gepresenteerd.

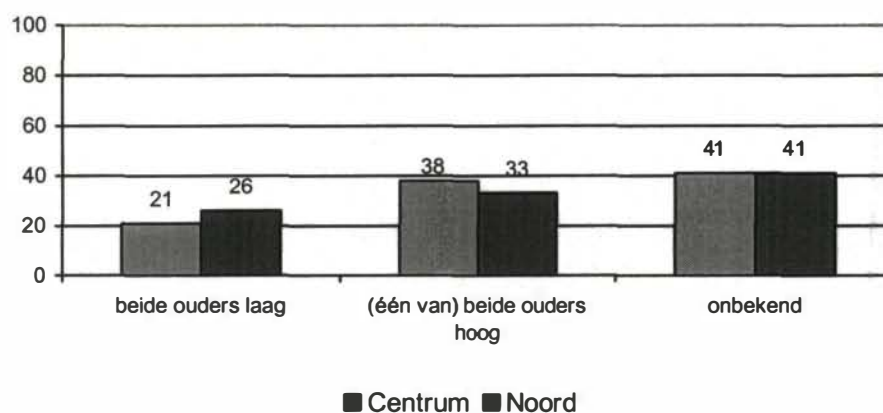
Grafiek 4.6 Taalachtergrond (in %)

De taalachtergrond van de jongeren in het centrum is net zo vaak niet-Nederlands als gemiddeld in het stadsdeel.

In de onderstaande tabel wordt het opleidingsniveau van de ouders van de respondenten gegeven.

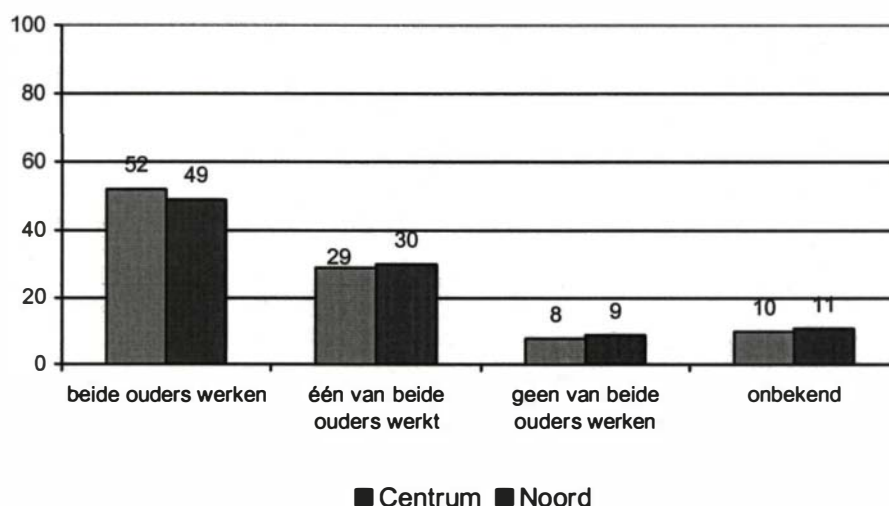
Grafiek 4.7 Opleidingsniveau ouders (in %)

Het opleidingsniveau van de ouders van de jongeren ligt in het centrum wat hoger dan in heel Amsterdam-Noord. Veel jongeren weten echter niet wat het schoolniveau van hun ouders is.

In de onderstaande grafiek wordt de arbeidssituatie van de ouders van de jongeren weergegeven.

Grafiek 4.8 Arbeidssituatie ouders (in %)

In het centrum heeft 82% van de jongeren één of twee werkende ouders. Dit wijkt nauwelijks af van het stadsdeelgemiddelde.

Samenvattend kan worden gesteld dat het centrum van Amsterdam-Noord op de onderzochte achtergrondkenmerken van de onderzochte jongeren weinig afwijkt van Amsterdam-Noord als geheel. Wel is het percentage Marokkaanse jongeren wat lager dan gemiddeld en zitten de ondervraagde jongeren wat vaker op een hogere opleiding. Hun ouders hebben ook wat vaker een hogere opleiding gevolgd.

4.2 Probleemgedrag

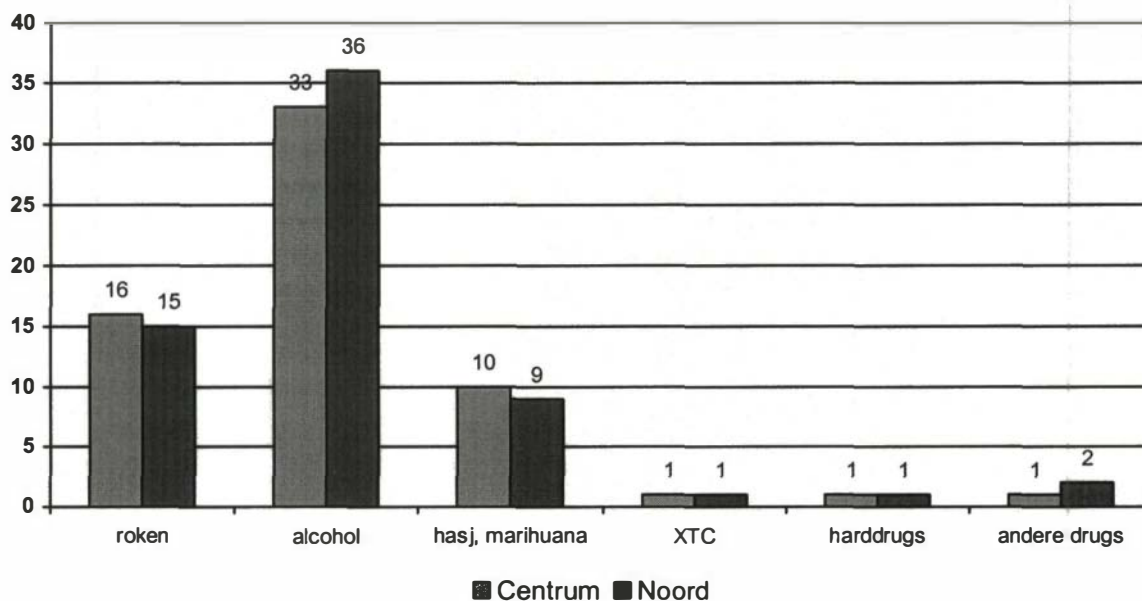
4.2.1 Inleiding

In deze en volgende paragrafen worden het rookgedrag en het gebruik van alcohol en drugs beschreven en daarnaast de mate waarin probleemgedrag, zoals jeugddelinquentie, geweld, schooluitval en tienerzwangerschappen, onder jongeren voorkomt.

4.2.2 Roken, alcohol- en drugsgebruik

In de onderstaande grafieken wordt weergegeven of de jongeren in de afgelopen maand hebben gerookt en/of alcohol en drugs hebben gebruikt en in welke mate of met welke regelmaat.

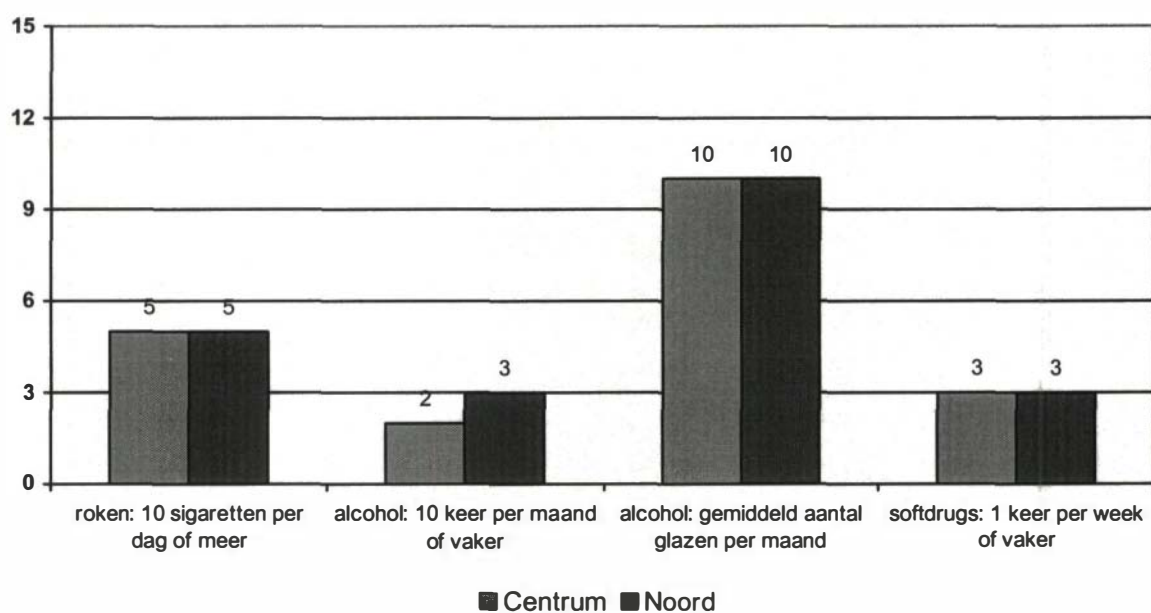
Grafiek 4.9 Jongeren die de afgelopen maand gerookt hebben, alcohol of drugs gebruikt hebben (in procenten)

Een derde van de onderzochte jongeren heeft in de maand voorafgaande aan het onderzoek alcohol gedronken. Het gebruik van de andere drugs ligt (vrijwel) op het stadsdeelgemiddelde.

In grafiek 4.10 wordt het percentage veelvuldig rokers en veelvuldig gebruikers van alcohol en drugs gepresenteerd.

Grafiek 4.10 Veelvuldig roken, alcohol- en drugsgebruik (in % resp. gemiddelde aantal glazen)

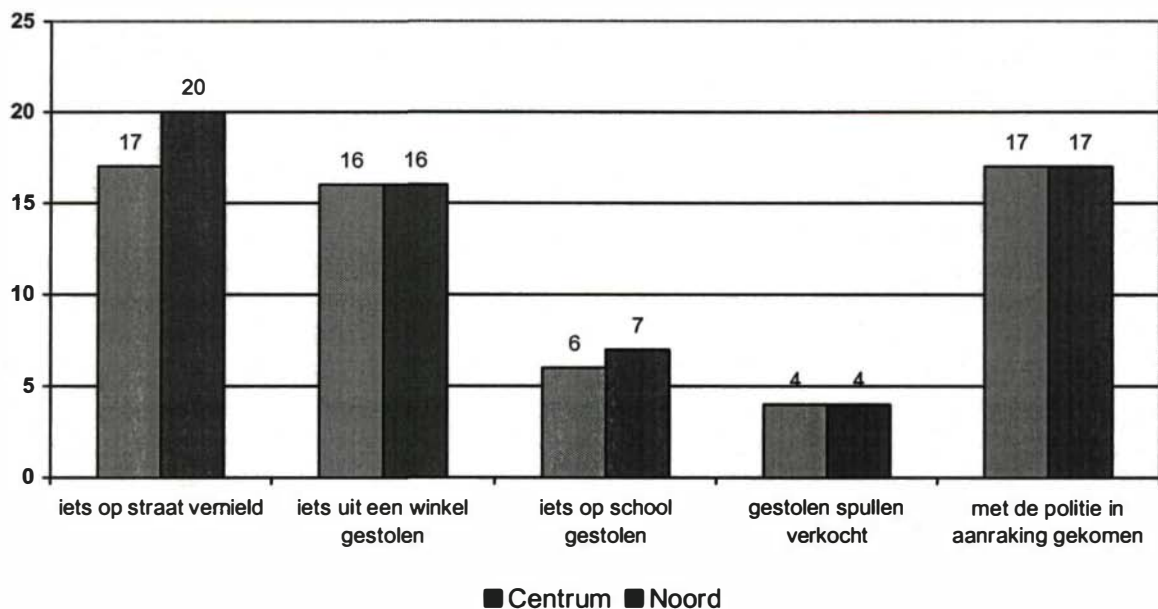

Jongeren uit in het centrum van het stadsdeel wijken niet af van het gemiddelde als het gaat om het veelvuldige gebruik van sigaretten, alcohol- en softdrugs.

4.2.3 Jeugddelinquentie en geweld

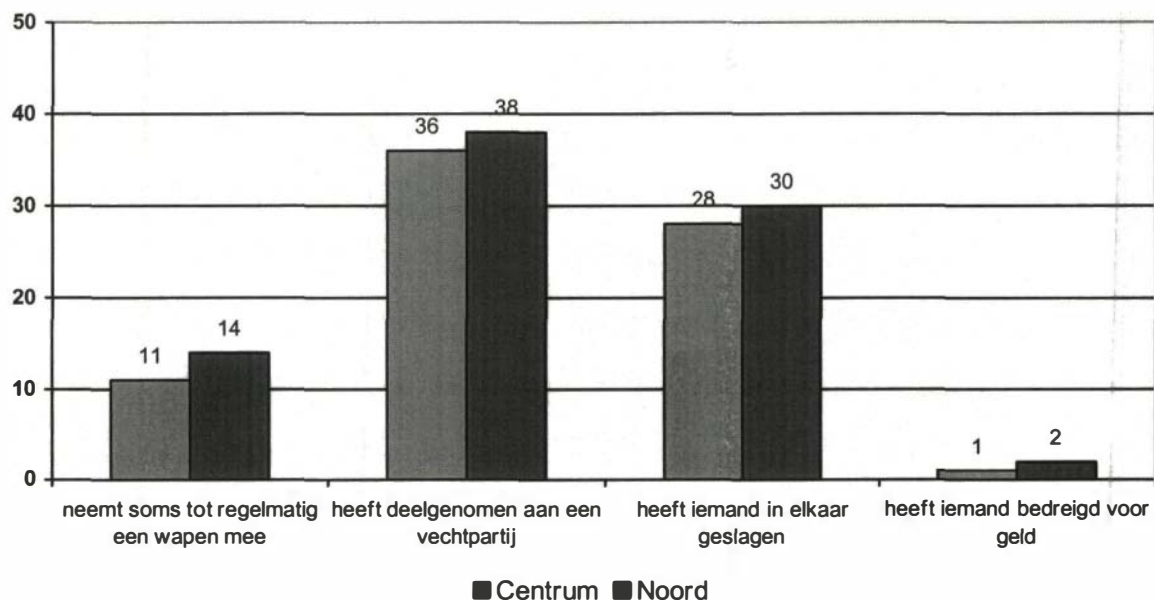
Voor verschillende probleemgedragingen is nagegaan in hoeverre jongeren zich hieraan schuldig maken dan wel in hoeverre dit hen is overkomen. Deze paragraaf richt zich allereerst op jeugddelinquentie en geweld.

Grafiek 4.11 Jeugddelinquentie

Uit grafiek 4.11 blijkt dat de jongeren uit het centrum met 17% iets minder vaak wel eens iets op straat heeft vernield dan gemiddeld in de het stadsdeel. De andere criminele gedragingen wijken in deze wijk niet af van het stadsdeel.

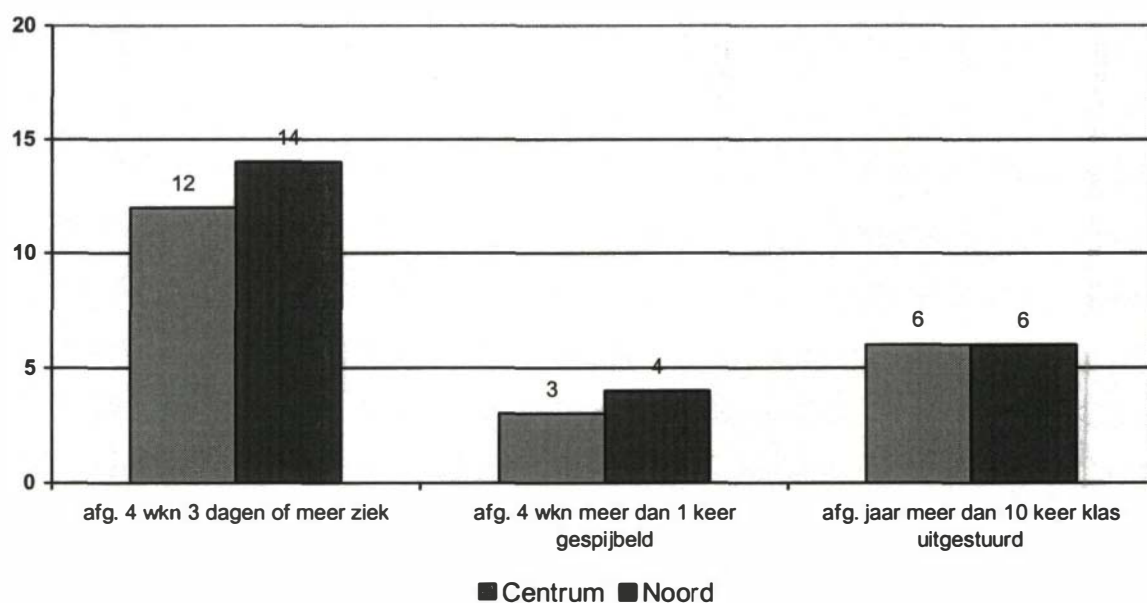
Grafiek 4.12 Geweld

Het gebruik van geweld in het centrum ligt een fractie lager dan gemiddeld in het stadsdeelgemiddelde. Vooral het percentage jongeren dat soms een wapen mee neemt naar school, 11%, is in het centrum lager dan gemiddeld in het stadsdeel.

4.2.4 Schooluitval

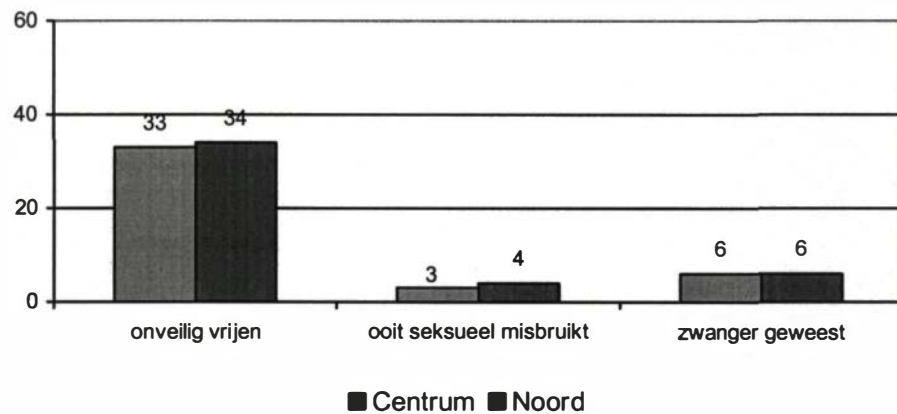
Grafiek 4.13 Schooluitval

De percentages met betrekking tot schooluitval liggen onder jongeren in het centrum nauwelijks lager dan gemiddeld in het stadsdeel.

4.2.5 Tienerzwangerschappen

Grafiek 4.14 Tienerzwangerschappen

In het bijgestelde scholierenonderzoek zijn ook vragen toegevoegd die verband houden met tienerzwangerschappen. De percentages wijken in de wijk centrum niet (noemenswaardig) af van het stadsdeelgemiddelde.

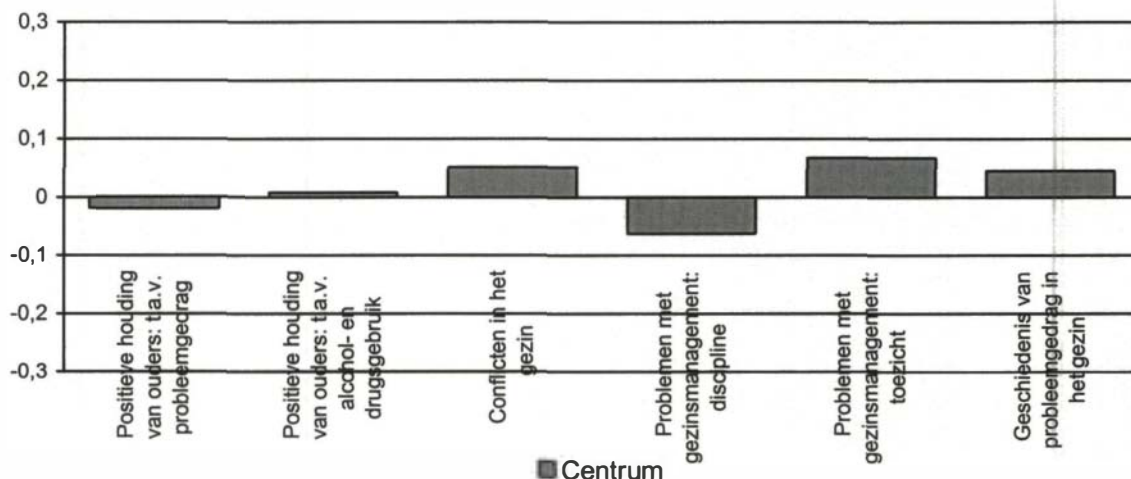
4.3 Risico- en beschermende factoren

4.3.1 Inleiding

In de paragrafen 4.3.2 en 4.3.3 worden de scores op de verschillende risico- en beschermende factoren weergegeven voor de wijk Centrum. Hoe hoger de score, hoe sterker de factor in Amsterdam Midden-Noord aanwezig is. Gaat het om een risicofactor dan moet een hoge score negatief worden geïnterpreteerd. Gaat het daarentegen om een beschermende factor dan is een hoge score gunstig.

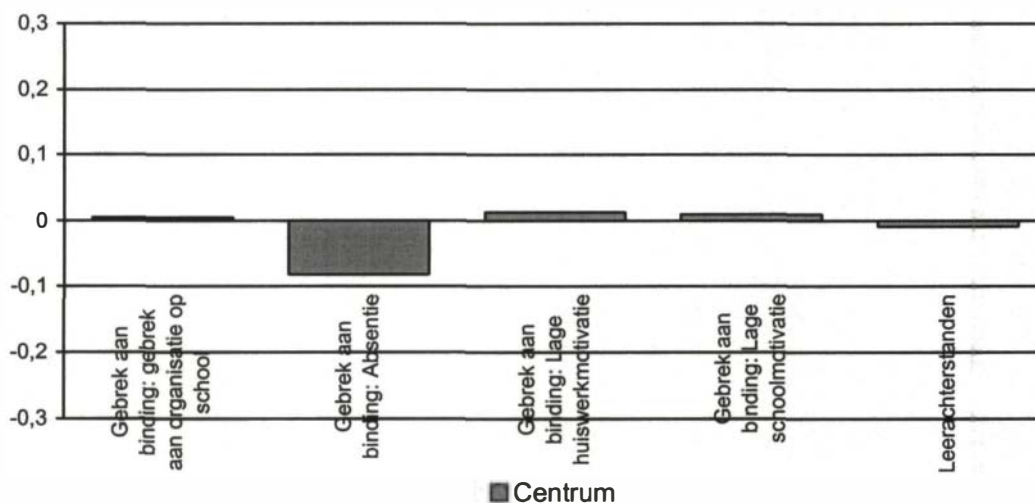
4.3.2 Risicofactoren

Grafiek 4.15 Gezin: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

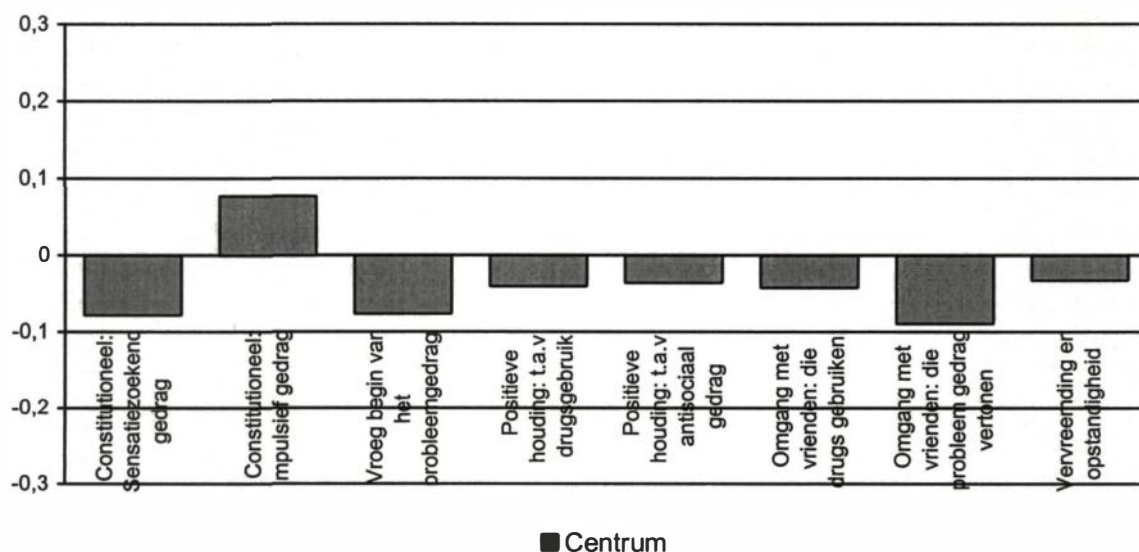
De scores op de risicofactoren binnen het domein gezin in het centrum van Amsterdam-Noord wijken nauwelijks af van die van het hele stadsdeel.

Grafiek 4.16 School: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

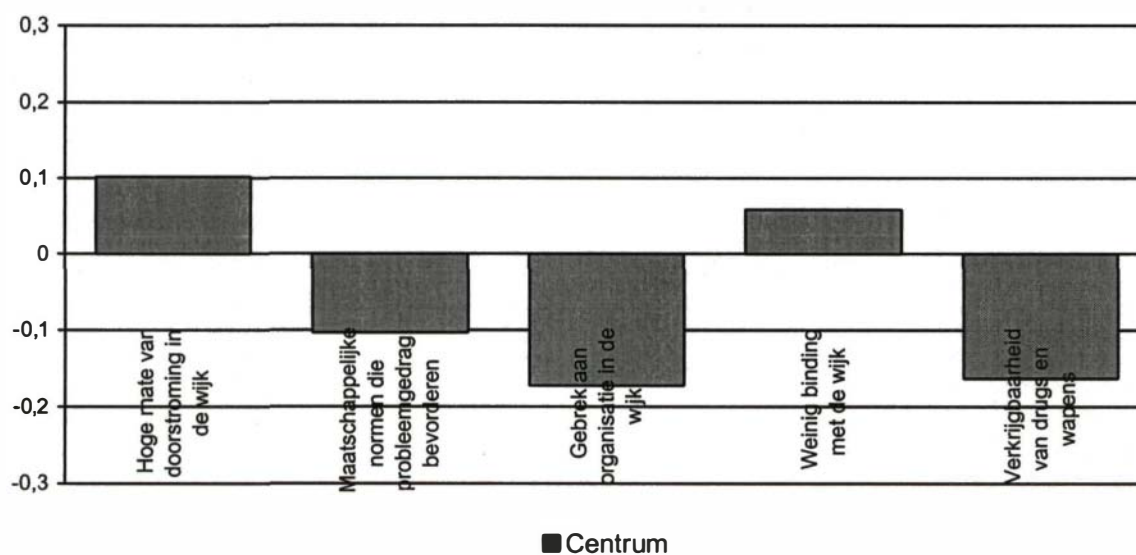
Ook binnen het domein school wijken de risicofactoren in de wijk Centrum niet noemenswaardig af van geheel Amsterdam-Noord.

Grafiek 4.17 Kinderen en jongeren: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein kinderen en jongeren scoort het Centrum op alle risicofactoren nauwelijks anders dan het hele stadsdeel.

Grafiek 4.18 Wijk: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

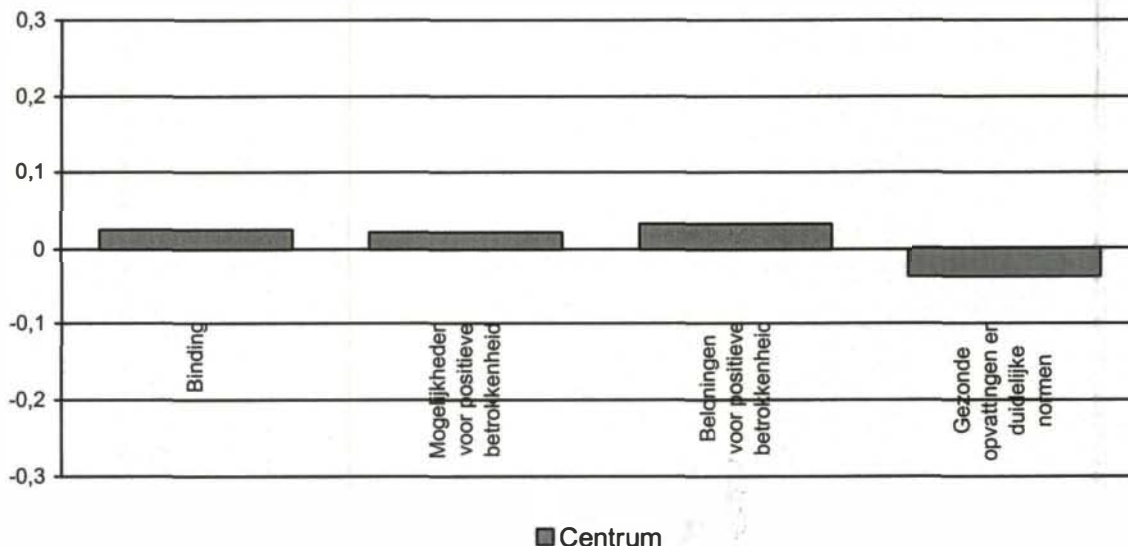

Voor alle factoren op het domein 'wijk' ligt de score binnen de bandbreedte tussen -0,25 en +0,25 van de nullijn.

4.3.3 Beschermende factoren

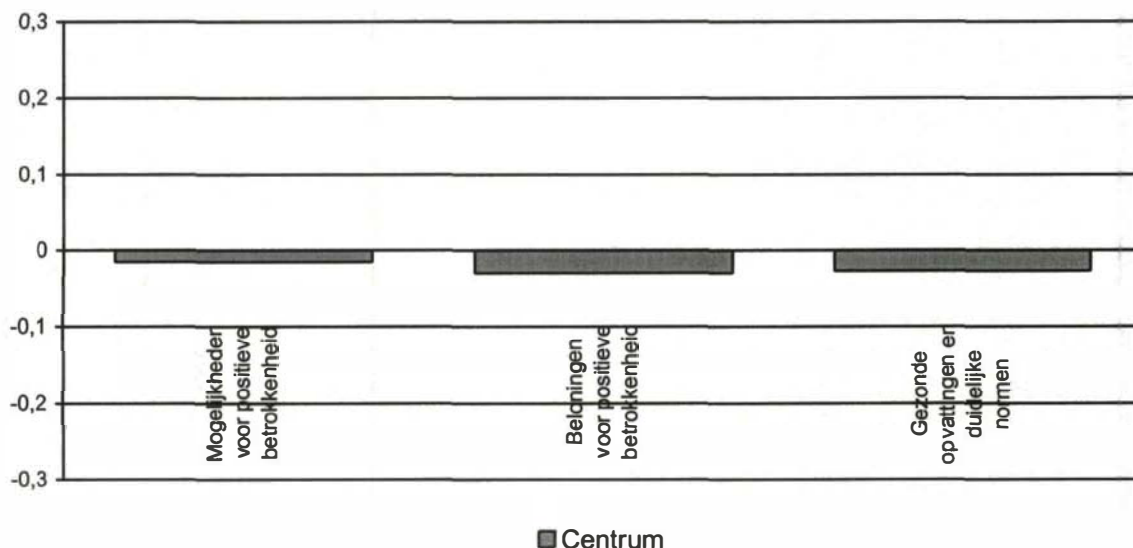
In deze paragraaf worden de scores van de wijk Centrum binnen Amsterdam-Noord op de beschermende factoren vergeleken met het stedelijke gemiddelde van het stadsdeel. In tegenstelling tot bij de risicofactoren is een hoge score op een beschermende factor gunstig en een score onder de nullijn ongunstig. Ook hier geldt weer dat alleen scores van ten minste + 0,25 of kleiner of gelijk aan - 0,25 betekenisvol zijn.

Grafiek 4.19 Gezin: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

De beschermende factoren binnen het domein Gezin wijken slechts een fractie af van de nullijn.

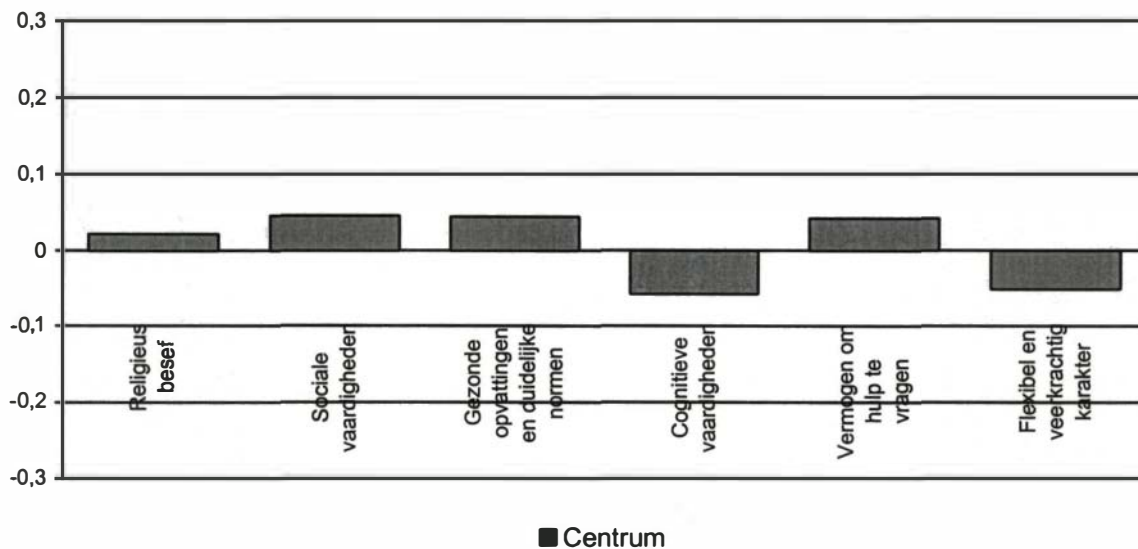
Grafiek 4.20 School: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein school lijken de mogelijkheden voor positieve betrokkenheid.

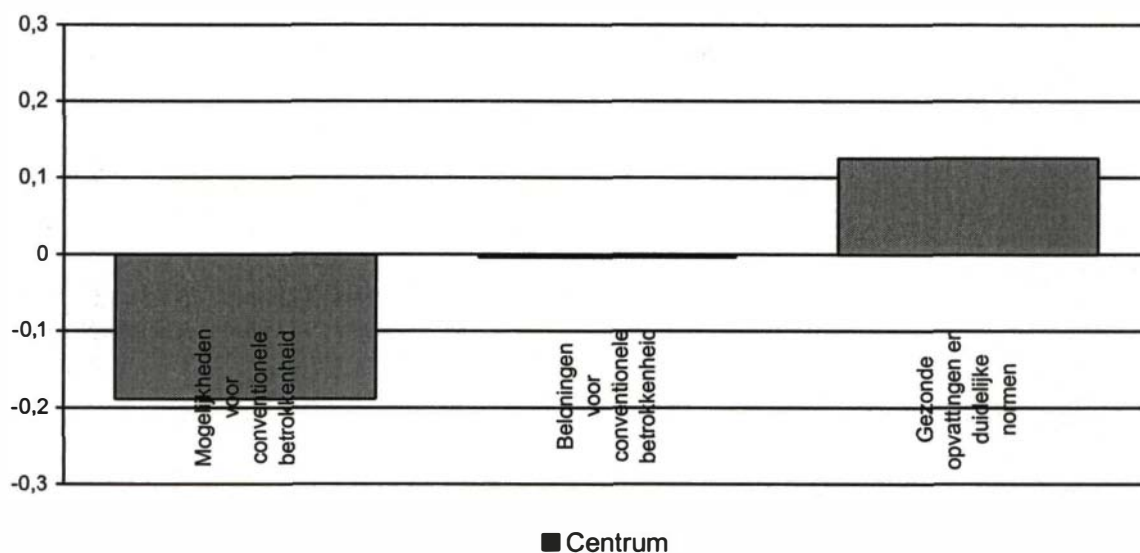
Ook de beschermende factoren binnen het domein School komen vrijwel overeen met het stadsdeelgemiddelde.

Grafiek 4.21 Kinderen en jongeren: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

De zes beschermende factoren binnen het domein kinderen en jongeren scoren in het Centrum allen net onder of net boven de nullijn van het stadsdeel gemiddelde. In alle gevallen is de afwijking van nul veel te klein om betekenis aan te hechten.

Grafiek 4.22 Wijk: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein wijk scoort het Centrum op de beschermende factoren niet noemenswaardig anders dan gemiddeld in Amsterdam-Noord.

4.4 Conclusies

Amsterdam-Noord-Centrum lijkt – voorzover de probleemgedragingen betreft – overeen te komen met het stadsdeelgemiddelde. Wel liggen de scores op enkele criminele gedragingen en het bij zich dragen van een wapen lager dan in het stadsdeel als geheel.

Het alcoholgebruik is in het Centrum van Noord met 33% wat lager dan gemiddeld in het stadsdeel.

De percentages van de jongeren die wel eens wat op straat vernielen en die wel eens iets op school hebben gestolen liggen in het Centrum iets lager dan gemiddeld in Amsterdam-Noord. Het percentage jongeren dat soms een wapen mee neemt naar school (11%) ligt in het centrum lager dan gemiddeld in het Noord.

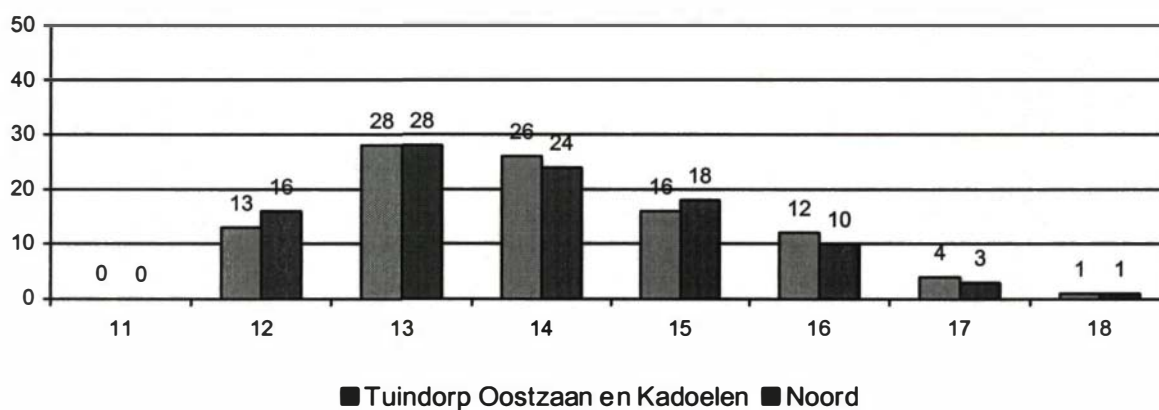
De resultaten met betrekking tot de risico- en beschermende factoren wijken voor het Centrum van Noord daarentegen nauwelijks af van de rest van Amsterdam-Noord.

5 Deel 3: Tuindorp Oostzaan en Kadoelen

5.1 Achtergrondkenmerken

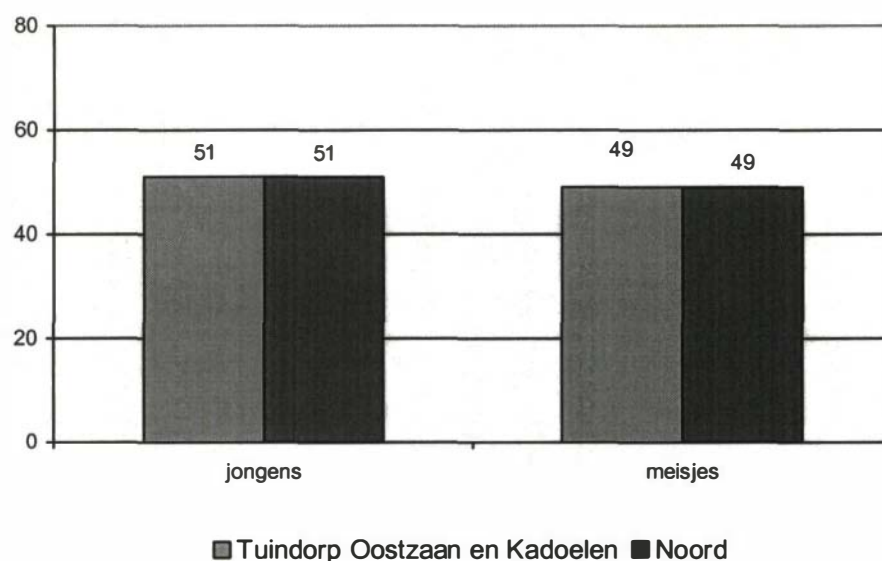
In dit hoofdstuk worden de achtergrondkenmerken van de onderzoekspopulatie in de wijk Tuindorp Oostzaan en Kadoelen in Amsterdam-Noord beschreven. Tuindorp Oostzaan en Kadoelen worden op de beschreven achtergrondkenmerken vergeleken met Amsterdam-Noord als geheel. In de onderstaande grafieken worden respectievelijk de resultaten voor leeftijd, geslacht, schooltype, etniciteit, gezinssituatie taalachtergrond, opleidingsniveau en werksituatie ouders gepresenteerd op basis van de *gewogen* gegevens.

Grafiek 5.1 Leeftijd (in %)

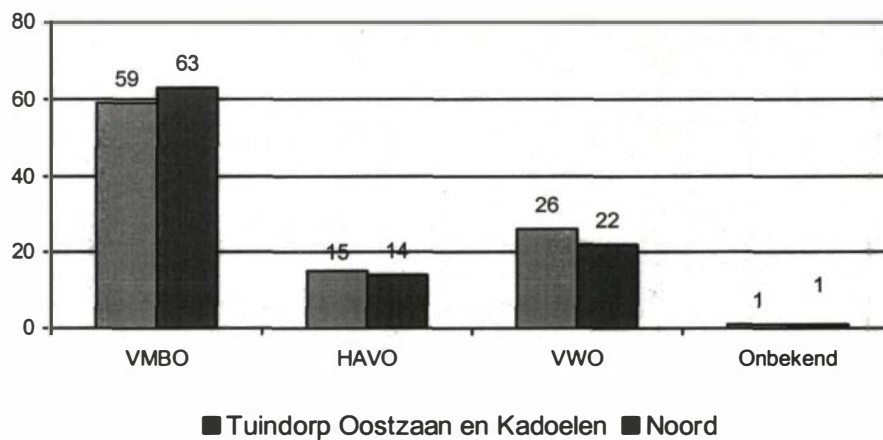
De leeftijd van de onderzoeksgroep in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen wijkt weinig af van de leeftijd van de onderzoeksgroep in Amsterdam-Noord als geheel.

Grafiek 5.2 Geslacht (in %)

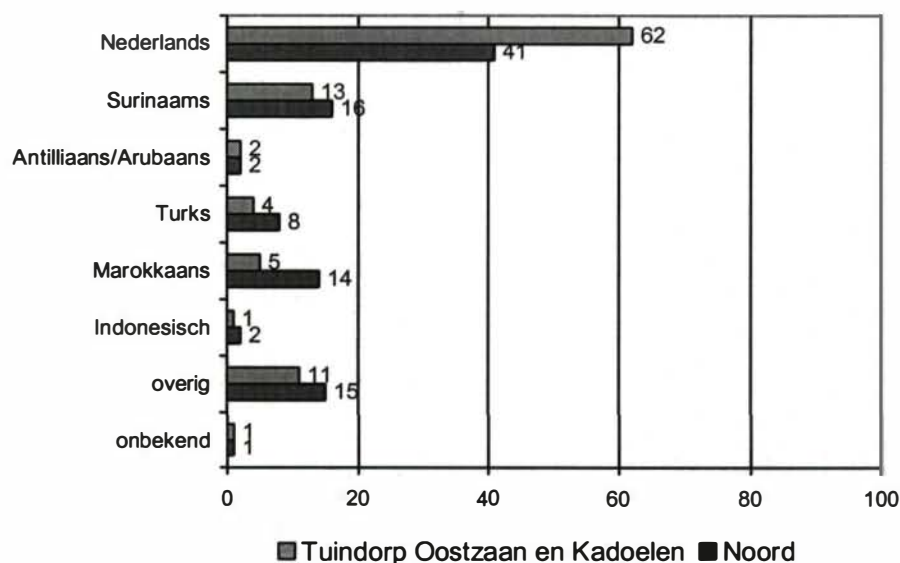
Dankzij de weegfactor is de leeftijdsverdeling in de steekproef in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen hetzelfde als die in het gehele stadsdeel.

Grafiek 5.3 Schooltype (in %)

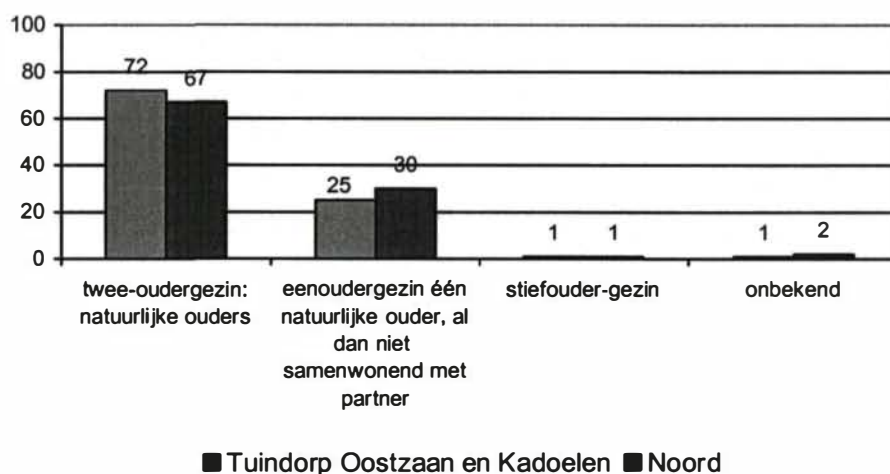
De onderzoeksgroep uit Tuindorp Oostzaan en Kadoelen gaat iets vaker naar het VWO en iets minder vaak naar het VMBO dan gemiddeld in het stadsdeel.

Grafiek 5.4 Etniciteit (in %)

Drie op de vijf jongeren in de onderzoeksgroep in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen hebben een – qua etniciteit – Nederlandse achtergrond, anderhalf maal zoveel dan gemiddeld in het stadsdeel. Vooral het percentage Marokkaanse jongeren is lager dan gemiddeld in het stadsdeel.

Grafiek 5.5 Gezinssituatie (in %)

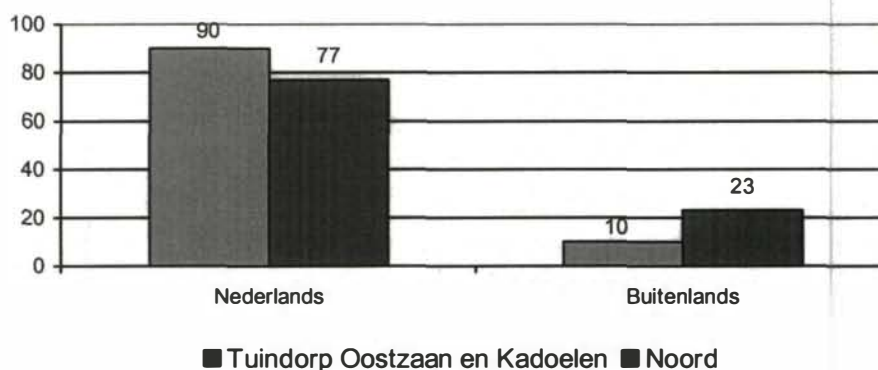

In Tuindorp Oostzaan en Kadoelen wonen meer jongeren in een twee-oudergezin dan gemiddeld in het stadsdeel.

In het onderzoek is ook gevraagd naar de taal die de jongeren thuis en met hun beste vrienden spreken.

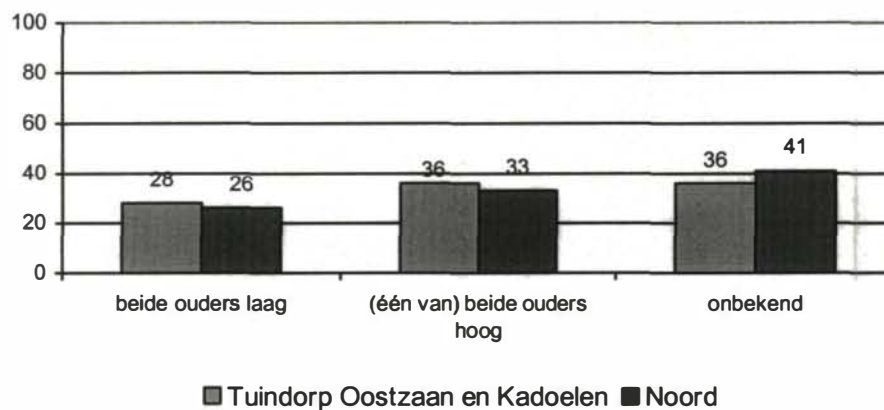
In de onderstaande grafiek worden de resultaten voor taalachtergrond gepresenteerd.

Grafiek 5.6 Taalachtergrond (in %)

De taalachtergrond van de jongeren is in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen duidelijk vaker Nederlands dan gemiddeld in het stadsdeel, dat is niet verrassend gezien het hoge percentage autochtonen.

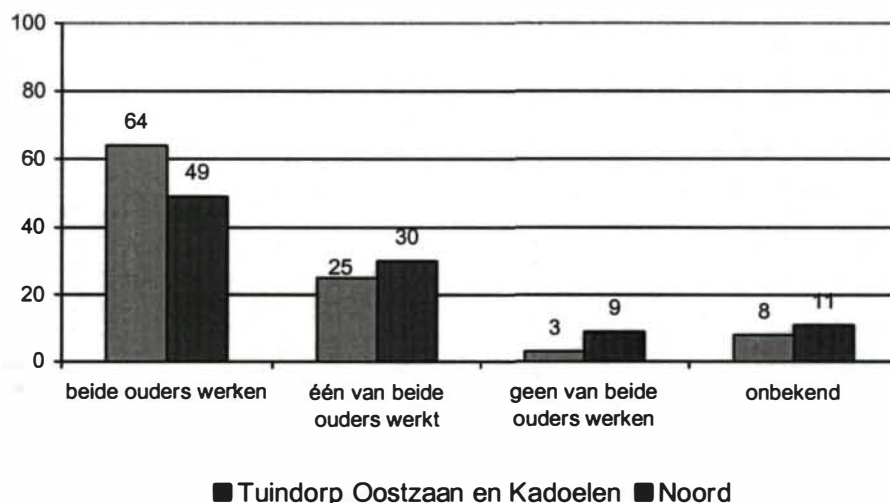
Grafiek 5.7 Opleidingsniveau ouders (in %)

Het opleidingsniveau van de ouders van de jongeren in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen wijkt weinig af van dat in het hele stadsdeel.

In de onderstaande grafiek wordt de arbeidssituatie van de ouders van de jongeren weergegeven.

Grafiek 5.8 Arbeidssituatie ouders (in %)

In Tuindorp Oostzaan en Kadoelen heeft 64% van de jongeren twee ouders die werken. Dit is aanzienlijk hoger dan gemiddeld in het stadsdeel. Ook is het percentage van de jongeren wier beide ouders niet werken opvallend laag.

Samenvattend kan worden gesteld dat de wijken Tuindorp Oostzaan en Kadoelen in Amsterdam-Noord op een aantal van de onderzochte achtergrondkenmerken van de onderzochte jongeren afwijkt van Amsterdam-Noord als geheel. Zo zijn opvallend veel van de jongeren autochtoon en hebben relatief veel jongeren in de wijk een Nederlandstalige achtergrond en zitten relatief veel van deze jongeren op het VWO. De jongeren in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen wonen bovendien iets vaker met beide ouders in huis, die bovendien vaak beide werken.

5.2 Probleemgedrag

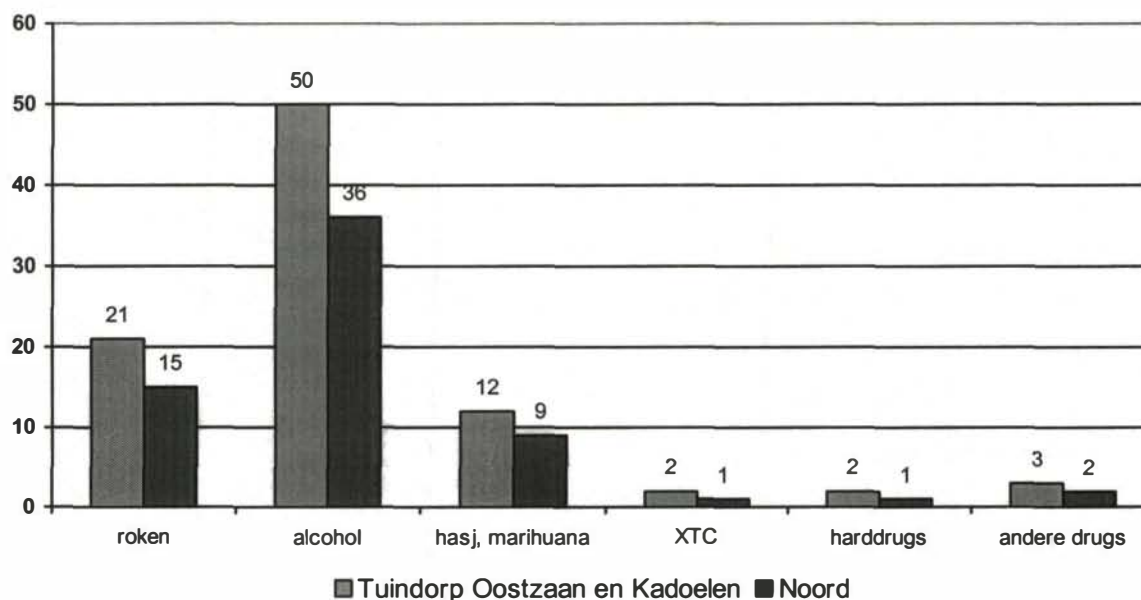
5.2.1 Inleiding

In deze en volgende paragrafen worden enerzijds het rookgedrag en het gebruik van alcohol en drugs beschreven (paragraaf 5.2.2) en daarnaast de mate waarin probleemgedrag, zoals jeugddelinquentie, geweld, schooluitval en tienerzwangerschappen, onder jongeren voorkomt (paragraaf 5.2.3, 5.2.4 en 5.2.5).

5.2.2 Roken, alcohol- en drugsgebruik

In de onderstaande grafieken wordt weergegeven of de jongeren in de afgelopen maand hebben gerookt en/of alcohol en drugs hebben gebruikt en in welke mate of met welke regelmaat.

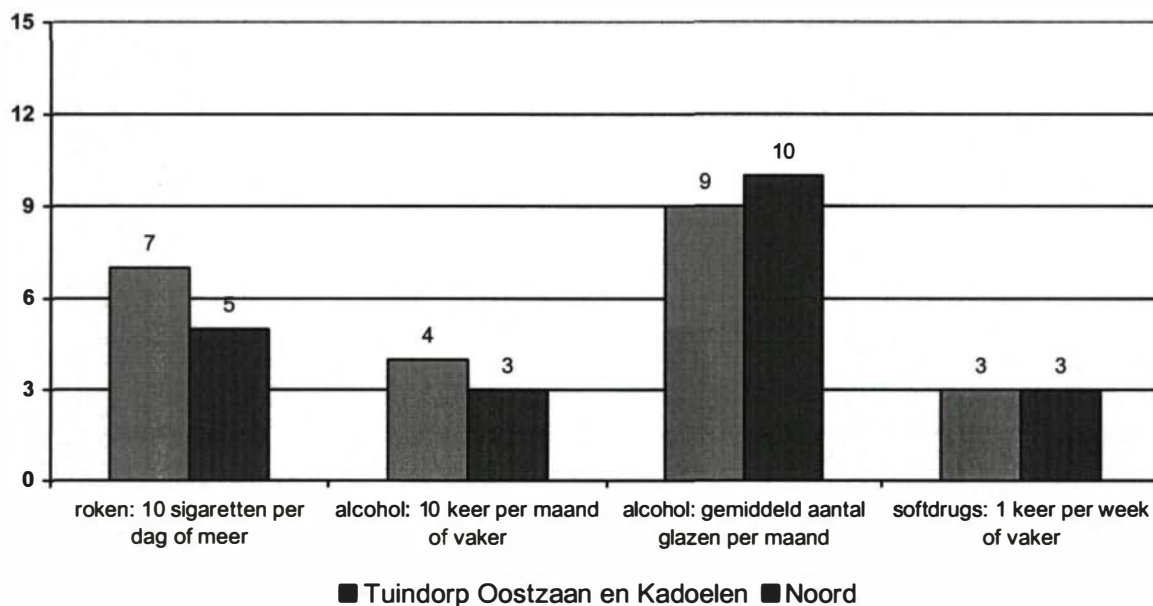
Grafiek 5.9 Jongeren die de afgelopen maand gerookt hebben, alcohol of drugs gebruikt hebben (in procenten)

De helft van de onderzochte jongeren in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen heeft in de maand voorafgaande aan het onderzoek alcohol gedronken, veel meer dan gemiddeld in het stadsdeel. Ook de percentages jongeren die tabak (21%) en hasj of marihuana (12%) roken liggen hoger dan gemiddeld in het stadsdeel. Het gebruik van de andere drugs ligt telkens iets hoger dan gemiddeld.

In grafiek 5.10 wordt het percentage veelvuldig rokers en veelvuldig gebruikers van alcohol en drugs gepresenteerd.

Grafiek 5.10 Veelvuldig roken, alcohol- en drugsgebruik (in % resp. gemiddelde aantal glazen)

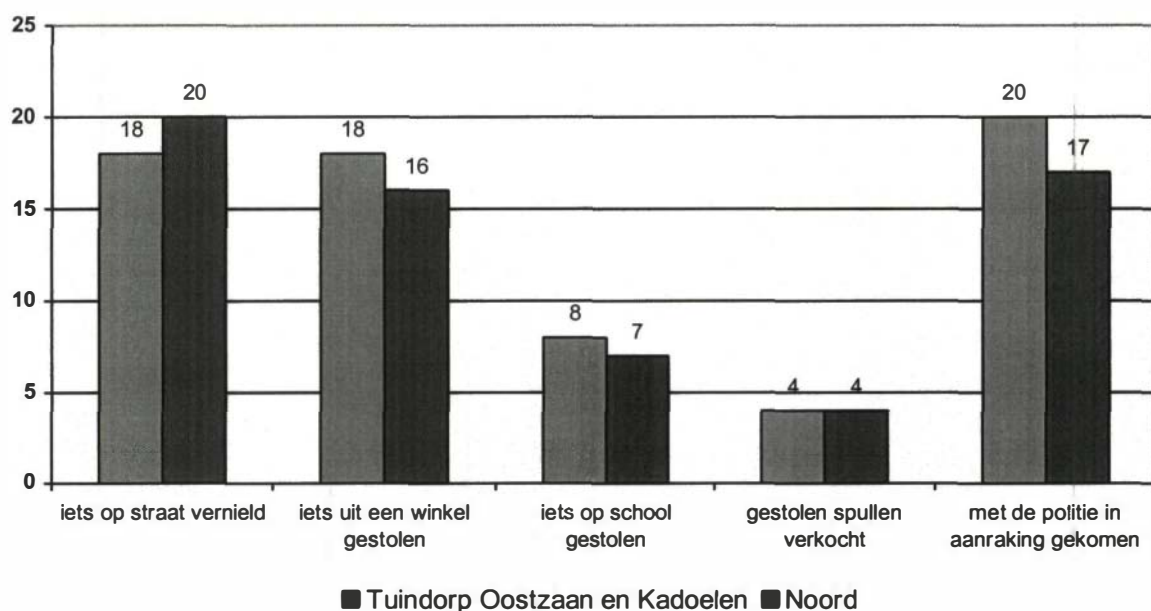

Gezien het hoge percentage rokers, is het niet verwonderlijk dat ook het percentage van de jongeren dat *veelvuldig* rookt in de wijken Tuindorp Oostzaan en Kadoelen hoger ligt dan gemiddeld. De percentages van de jongeren die veelvuldig alcohol of softdrugs gebruiken liggen daarentegen niet (noemenswaardig) hoger dan gemiddeld in het stadsdeel.

5.2.3 Jeugddelinquentie en geweld

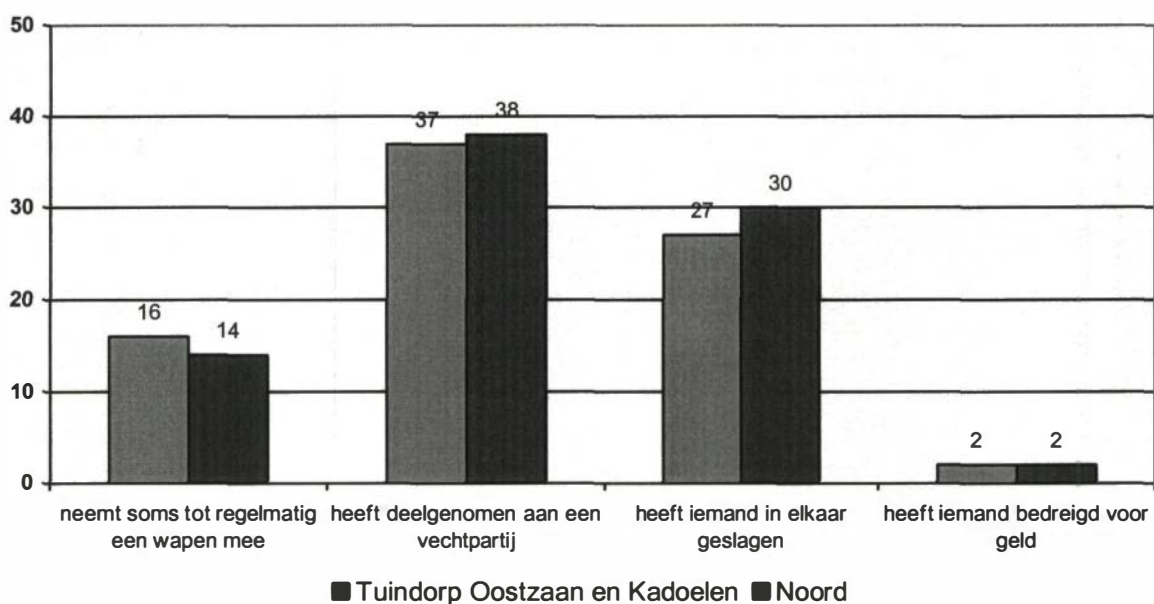
Voor verschillende probleemgedragingen is nagegaan in hoeverre jongeren zich hieraan schuldig maken dan wel in hoeverre dit hen is overkomen. Deze paragraaf richt zich allereerst op jeugddelinquentie en geweld.

Grafiek 5.11 Jeugddelinquentie

De percentages van de jongeren in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen die wel eens iets op straat hebben vernield, iets uit een winkel hebben gestolen, iets op school hebben gestolen of gestolen goederen hebben verkocht zijn vergelijkbaar met die van het hele stadsdeel. Het percentage van de jongeren dat in aanraking is geweest met de politie is in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen iets hoger dan gemiddeld.

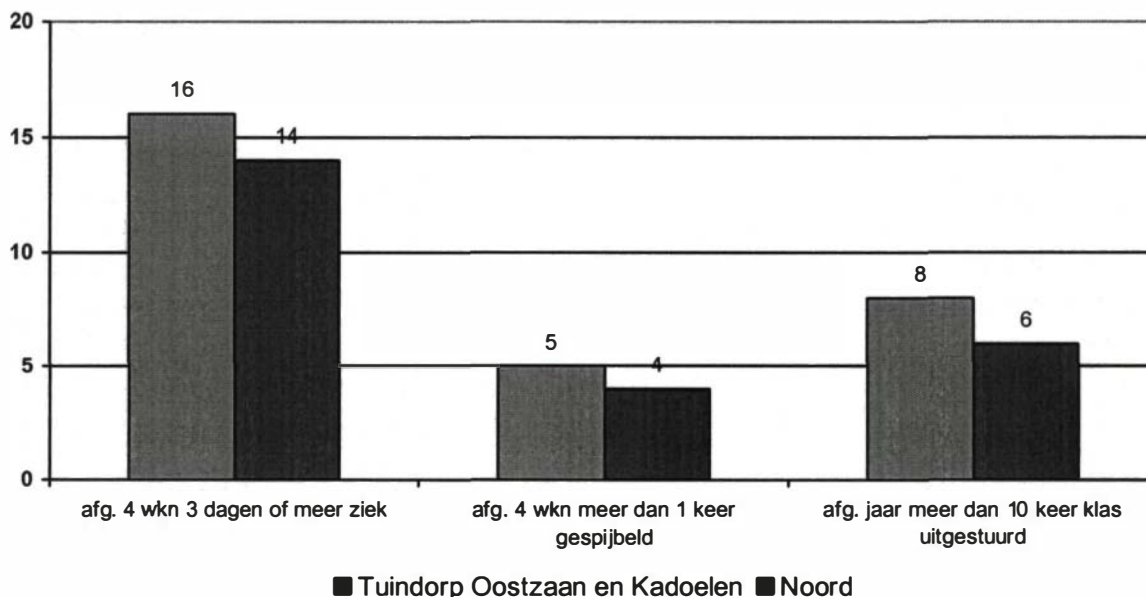
Grafiek 5.12 Geweld

De percentages van de jongeren uit Tuindorp Oostzaan en Kadoelen die geweld hebben gebruikt, liggen rond het stadsdeel gemiddelde. Alleen het percentage van de jongeren dat iemand in elkaar heeft geslagen is iets lager dan gemiddeld in het stadsdeel.

5.2.4 Schooluitval

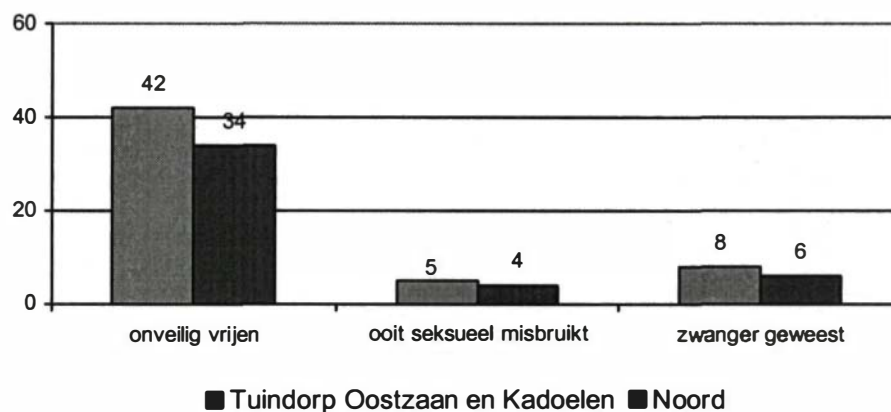
Grafiek 5.13 Schooluitval

De percentages met betrekking tot spijbelen liggen in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen iets hoger dan gemiddeld in het stadsdeel.

5.2.5 Tienerzwangerschappen

Grafiek 5.14 Tienerzwangerschappen

In het bijgestelde scholierenonderzoek zijn ook vragen toegevoegd die verband houden met tienerzwangerschappen. Twee op de vijf van de onderzochte jongeren uit Tuindorp Oostzaan en Kadoelen geven aan onveilig vrijen 'niet uit te sluiten' of 'wel eens te hebben gedaan'. Dit is duidelijk meer dan gemiddeld in het stadsdeel. Van de *meisjes* uit is acht procent wel eens zwanger geweest, ook iets meer dan gemiddeld in het stadsdeel. Vijf procent van *alle* jongeren in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen geeft aan ooit te zijn aangerand, verkracht of anderszins seksueel misbruikt.

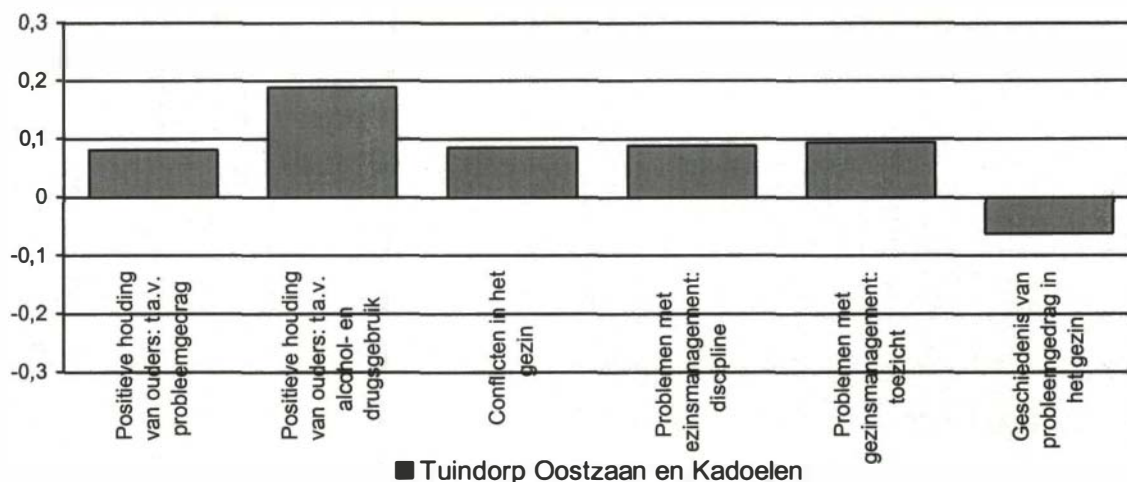
5.3 Risico- en beschermende factoren

5.3.1 Inleiding

Hieronder volgen de scores op de verschillende risico- en beschermende factoren weergegeven voor de wijken Tuindorp Oostzaan en Kadoelen in Amsterdam-Noord. Voor de factoren zijn schalen van 0 tot 100 samengesteld. Hoe hoger de score, hoe sterker de factor in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen aanwezig is. Gaat het om een risicofactor dan moet een hoge score negatief worden geïnterpreteerd. Gaat het daarentegen om een beschermende factor dan is een hoge score gunstig.

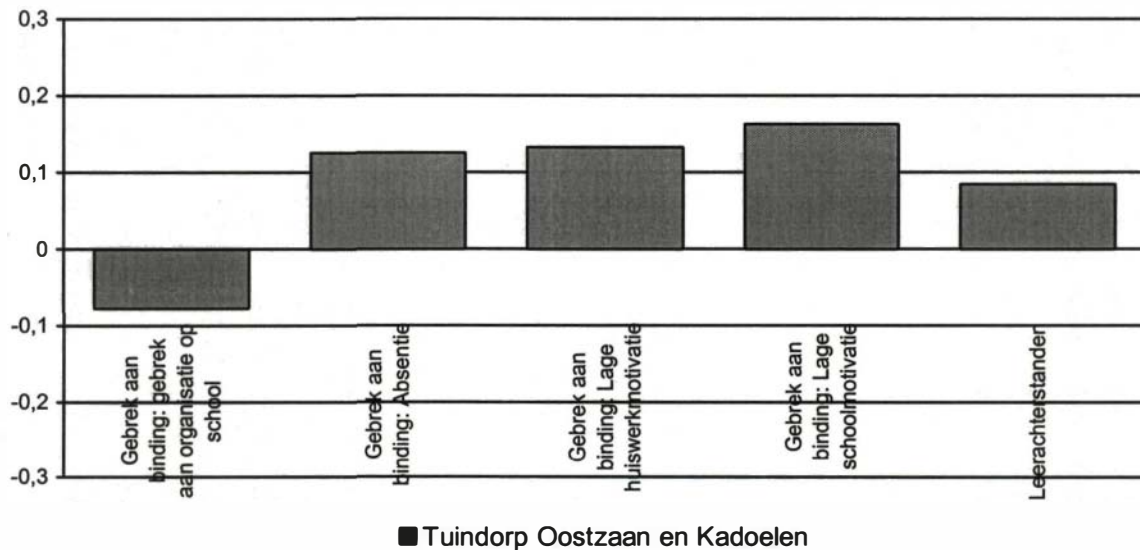
5.3.2 Risicofactoren

Grafiek 5.15 Gezin: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

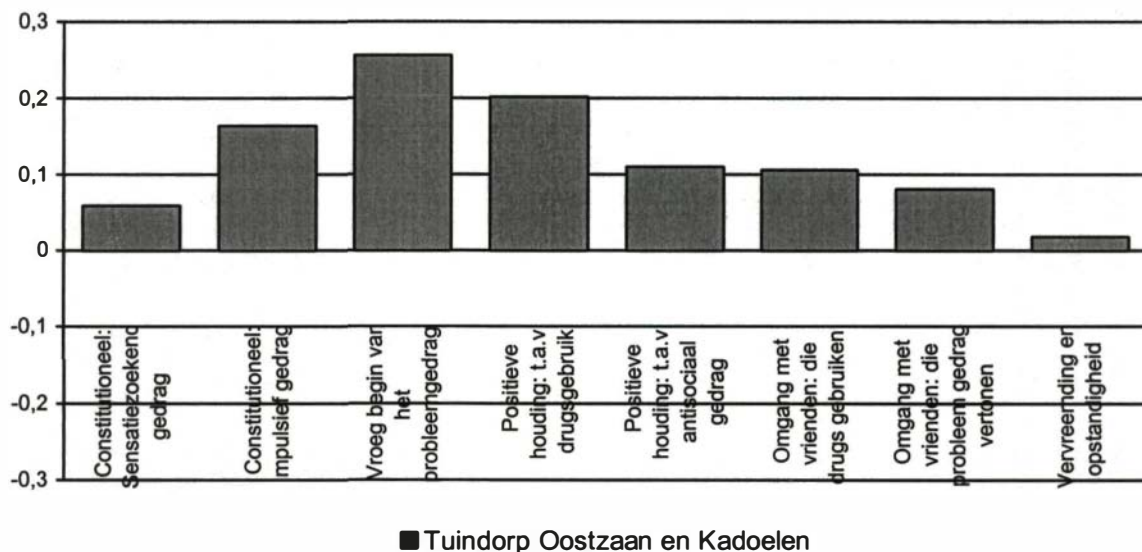
De scores op de risicofactoren binnen het domein gezin vallen in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen meestal een fractie hoger (dus ongunstiger) uit dan het stadsdeel gemiddelde. Geen van de scores zijn echter noemenswaardig, want minder dan 0,25 boven of onder nul.

Grafiek 5.16 School: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

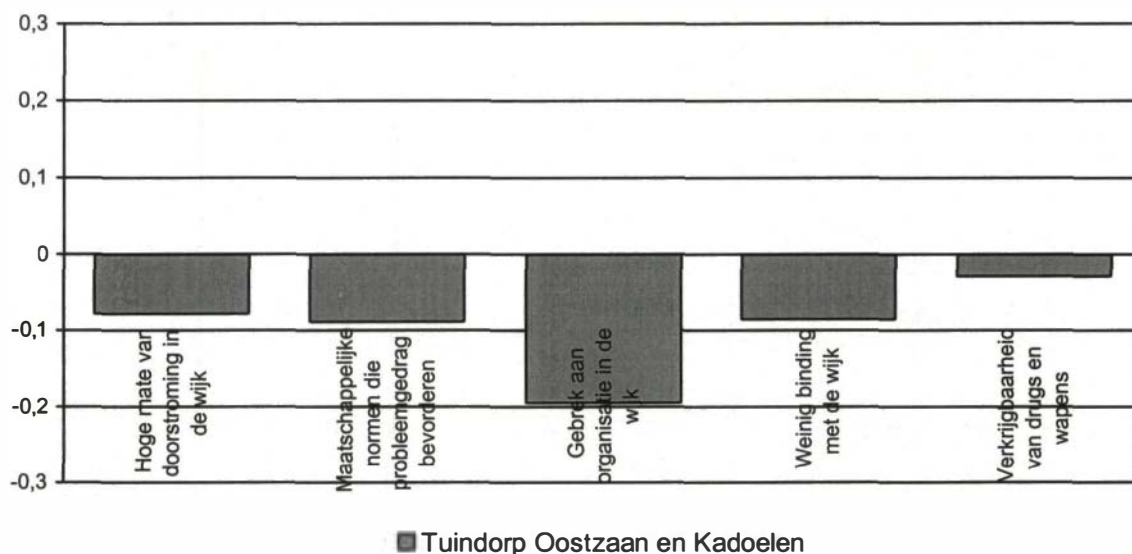
Binnen het domein school scoren in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen vier risicofactoren iets boven de nullijn van het gemiddelde van Amsterdam-Noord. Alleen de factor 'gebrek aan binding: organisatie op school' scoort iets onder nul. Ook hier geldt weer dat de afwijkingen van het gemiddelde van het stadsdeel feitelijk niet noemenswaardig zijn, omdat zij minder dan 0,25 bedragen.

Grafiek 5.17 Kinderen en jongeren: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein kinderen en jongeren scoort Tuindorp Oostzaan en Kadoelen op alle risicofactoren hoger dan het stadsdeelniveau. De factor 'Vroeg begin van het probleemgedrag' is zelfs noemenswaardig hoger dan het stadsdeelniveau. De risicofactor "Positieve houding ten aanzien van drugsgebruik" komt met 0,2 enigszins in de buurt van deze 'kritieke' grens.

Grafiek 5.18 Wijk: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

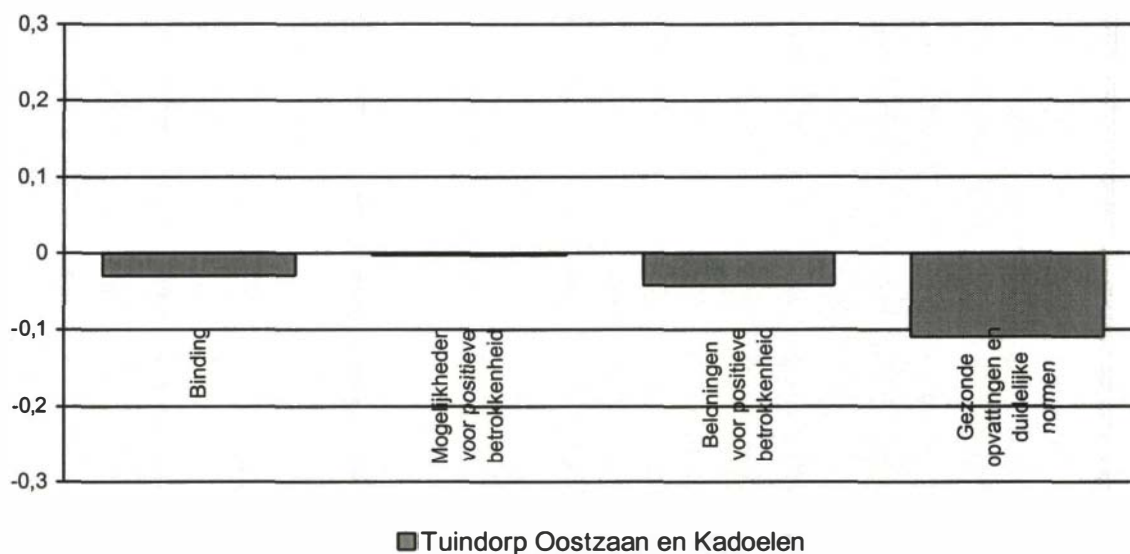

Bij de wijkgebonden risicofactoren liggen de scores voor Tuindorp Oostzaan en Kadoelen consequent lager dan stadsdeelgemiddeld. De risicofactor "Gebrek aan organisatie in de wijk" komt met -0,2 als enige in de buurt van de kritieke grensscore van -0,25.

5.3.3 Beschermende factoren

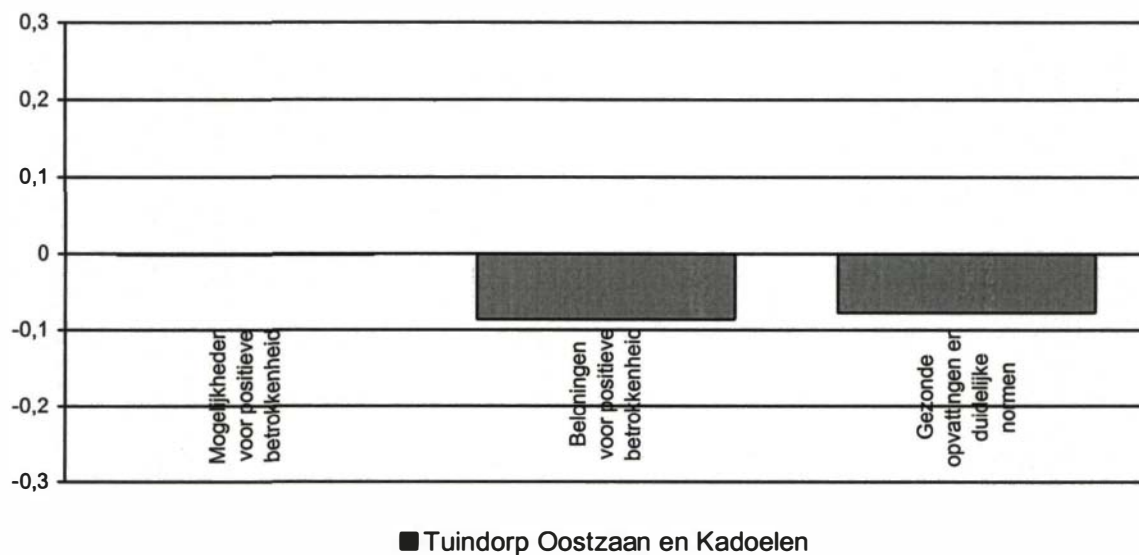
In deze paragraaf worden de scores van Tuindorp Oostzaan en Kadoelen op de beschermende factoren vergeleken met het stedelijke gemiddelde van Amsterdam-Noord.

Grafiek 5.19 Gezin: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

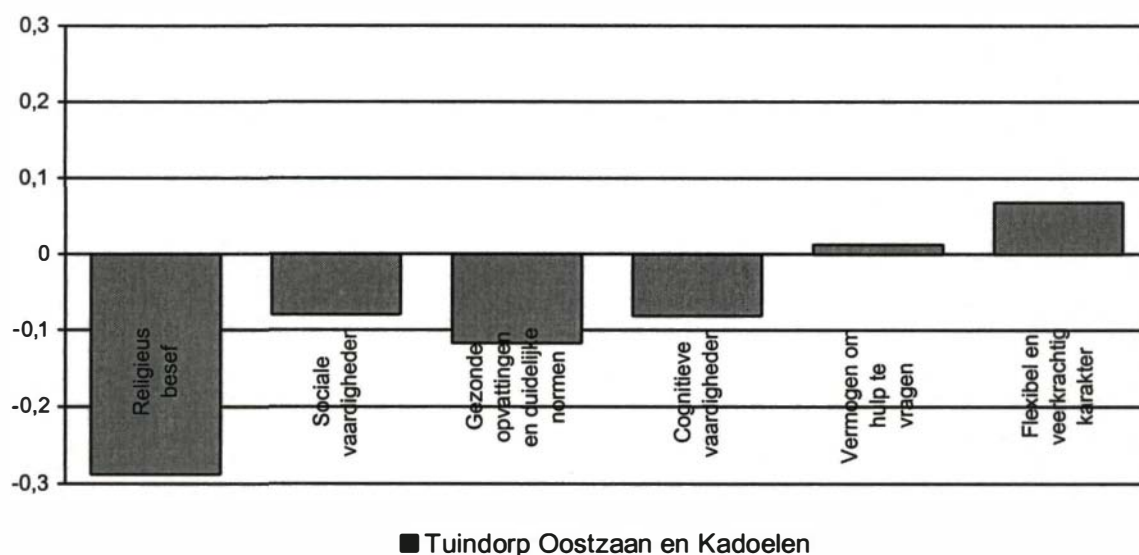
Tuindorp Oostzaan en Kadoelen wijken nauwelijks af van het gemiddelde van Amsterdam-Noord als het gaat om beschermende gezinsfactoren.

Grafiek 5.20 School: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

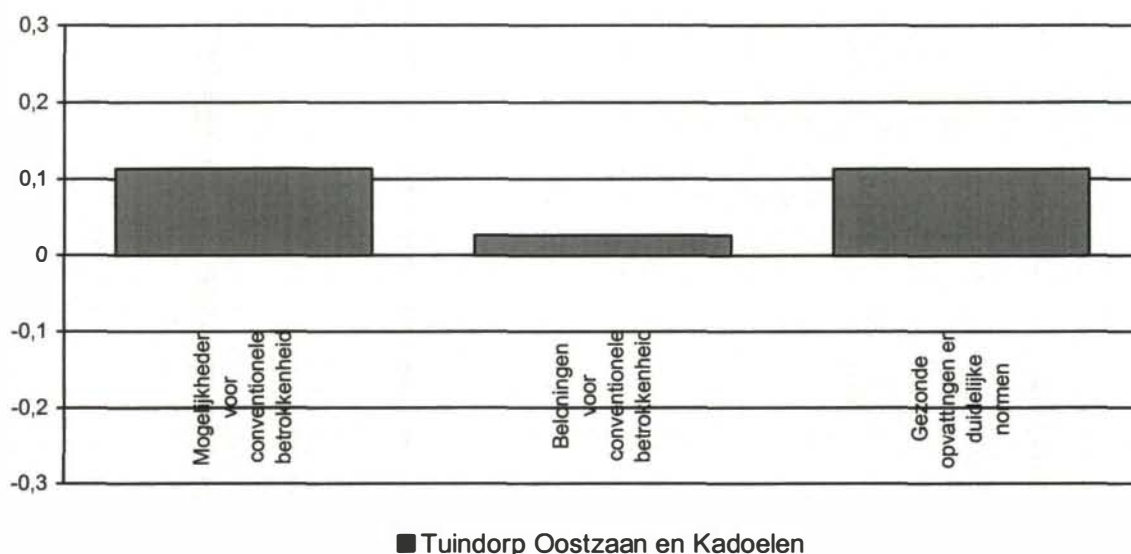
Binnen het domein school wijken Tuindorp Oostzaan en Kadoelen qua scores op de beschermende factoren niet af van het stadsdeelgemiddelde.

Grafiek 5.21 Kinderen en jongeren: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

Van de zes beschermende factoren binnen het domein kinderen en jongeren liggen er vijf lager dan gemiddeld in het stadsdeel. 'Religieus besef' wijkt daarbij 'noemenswaardig' af van het gemiddelde, want deze scoort lager dan 0,25. Hetgeen als 'ongunstig' kan worden geïnterpreteerd.

Grafiek 5.22 Wijk: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein wijk scoort Tuindorp Oostzaan en Kadoelen op de beschermende factoren overeenkomstig het gemiddelde in het stadsdeel. Wel zijn alle drie beschermende factoren binnen dit domein positief.

5.4 Conclusies

- Tuindorp Oostzaan en Kadoelen wijk – voorzover het de probleemgedragingen betreft – in negatieve zin af van het hele stadsdeel Amsterdam-Noord:
- Wat betreft tabaks- alcoholgebruik zijn de percentages van de jongeren uit Tuindorp Oostzaan en Kadoelen opvallend hoog, één op de vijf van de ondervraagde jongeren heeft de afgelopen maand gerookt, de helft heeft alcohol gedronken in dezelfde periode. Ook het percentage van de jongeren dat minstens 10 sigaretten op een dag rookt, ligt hoog in deze wijk.
- Het percentage jongeren uit Tuindorp Oostzaan en Kadoelen dat in aanraking is gekomen met de politie ligt iets hoger dan gemiddeld in het stadsdeel. De percentages van de ondervraagde jongeren die wel eens iets op straat hebben vernield of iets uit een winkel hebben gestolen liggen daarentegen een fractie lager dan in het hele stadsdeel.
- Van de jongeren uit Tuindorp Oostzaan en Kadoelen heeft een iets lager percentage dan gemiddeld in Amsterdam-Noord wel eens iemand in elkaar geslagen.
- De percentages van de jongeren die de afgelopen vier weken drie dagen of meer ziek zijn geweest, die in die tijd meer dan één keer hebben gespijbeld en die het afgelopen jaar meer dan tien keer de klas uit zijn gestuurd, liggen alle drie een fractie hoger dan gemiddeld in het stadsdeel.

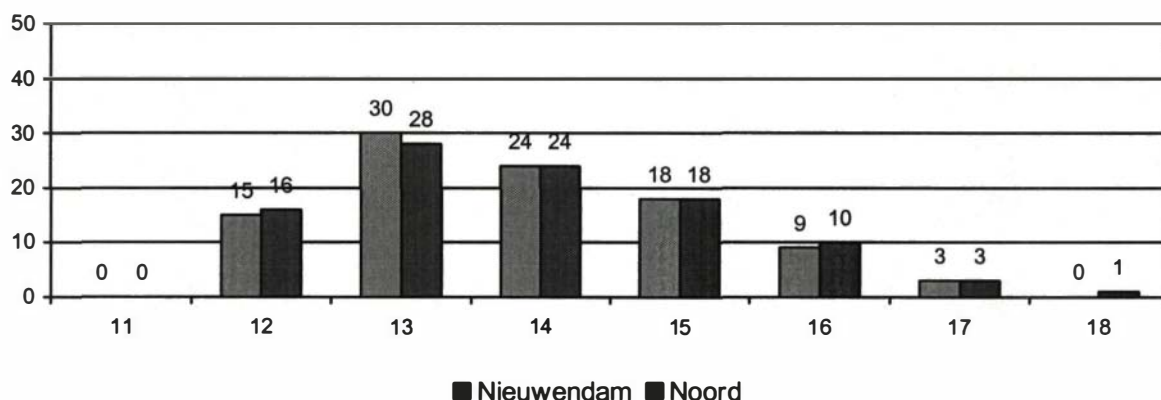
- De jongeren uit Tuindorp Oostzaan en Kadoelen sluiten onveilig vrijen minder vaak uit dan elders in het stadsdeel. Van de meisjes is een iets groter percentage (8%) al eens zwanger geweest dan gemiddeld in het stadsdeel.
- De resultaten met betrekking tot de risico- en beschermende factoren liggen voor Tuindorp Oostzaan en Kadoelen over het algemeen een fractie negatiever dan gemiddeld in het stadsdeel. De risicofactor 'Vroeg begin van het probleemgedrag', binnen het domein kinderen en jongeren; is zelfs noemenswaardig hoger dan het stadsdeelgemiddelde. De score op de beschermende factor 'Religieus besef' binnen hetzelfde domein wijkt in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen ten opzichte van het hele stadsdeel noemenswaardig af.

6 Deel 4: Nieuwendam

6.1 Achtergrondkenmerken

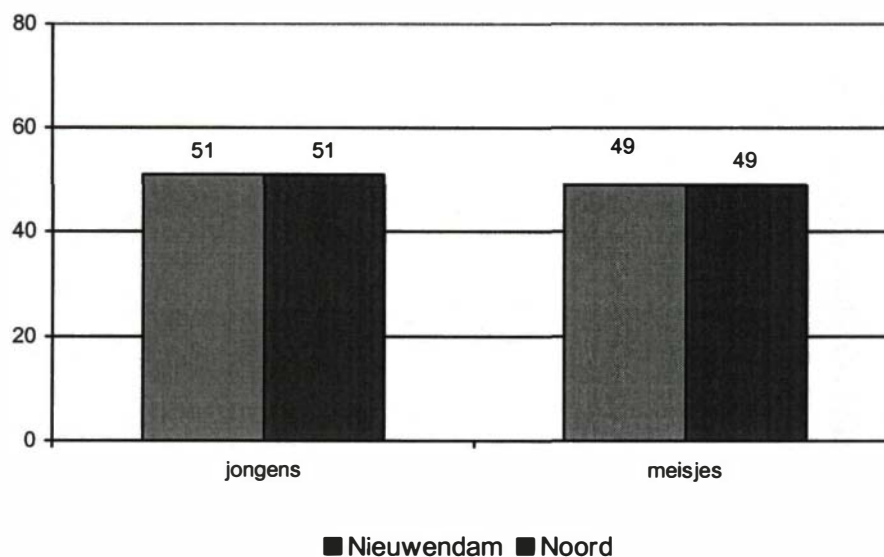
In dit hoofdstuk worden de achtergrondkenmerken van de onderzoekspopulatie in de wijk Nieuwendam in Amsterdam-Noord beschreven. Nieuwendam wordt op de beschreven achtergrondkenmerken vergeleken met Amsterdam-Noord als geheel. In de onderstaande grafieken worden respectievelijk de resultaten voor leeftijd, geslacht, schooltype, etniciteit, gezinssituatie taalachtergrond, opleidingsniveau en werksituatie ouders gepresenteerd op basis van de *gewogen* gegevens.

Grafiek 6.1 Leeftijd (in %)

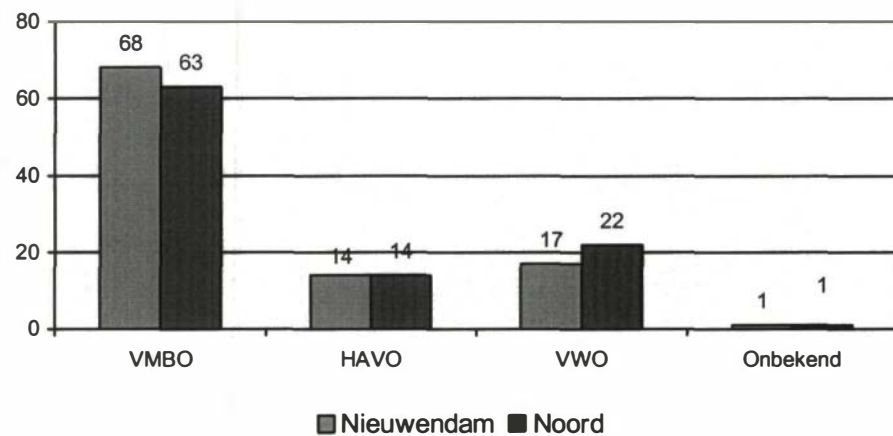
De leeftijd van de onderzoeksgroep in Nieuwendam wijkt weinig af van de leeftijd van de onderzoeksgroep in Amsterdam-Noord als geheel.

Grafiek 6.2 Geslacht (in %)

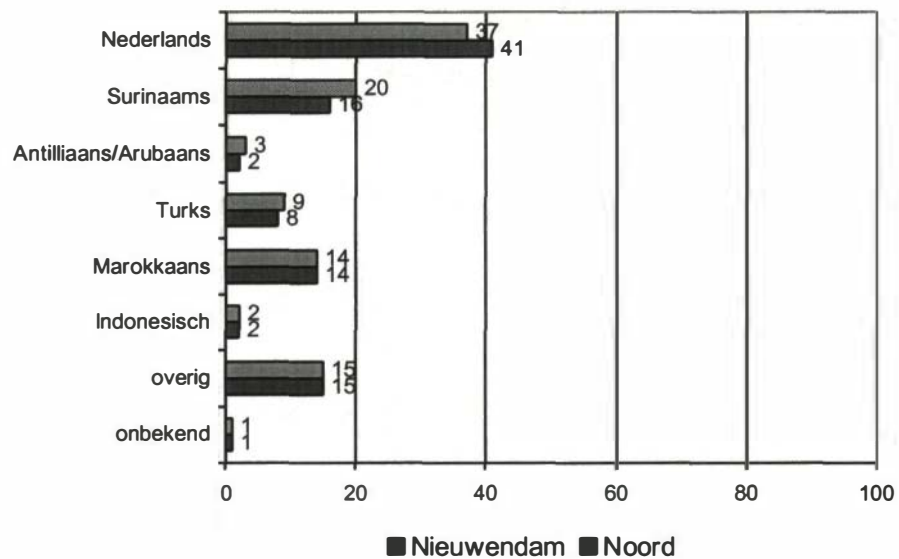
Dankzij de weegfactor is de leeftijdsverdeling in de steekproef in Nieuwendam hetzelfde als die in het gehele stadsdeel.

Grafiek 6.3 Schooltype (in %)

De onderzoeksgroep uit Nieuwendam gaat iets vaker naar het VMBO en iets minder vaak naar het VWO dan gemiddeld in het stadsdeel.

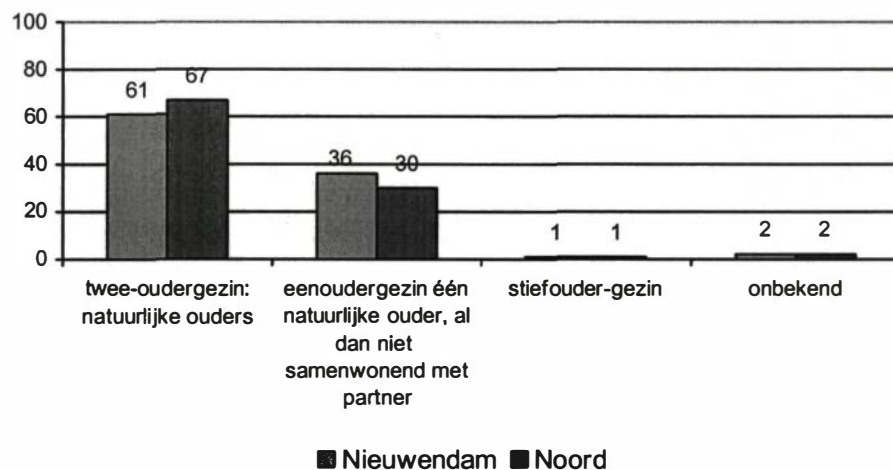
Grafiek 6.4 Etniciteit (in %)

Ruim een derde van de jongeren in de onderzoeksgroep in Nieuwendam heeft een qua etniciteit – Nederlandse achtergrond, dat is net wat minder dan gemiddeld in het stadsdeel. Met name het percentage Surinaamse jongeren is wat hoger dan gemiddeld in het stadsdeel.

In het onderzoek is gevraagd naar de gezinssituatie van de jongeren.

Grafiek 6.5 Gezinssituatie (in %)

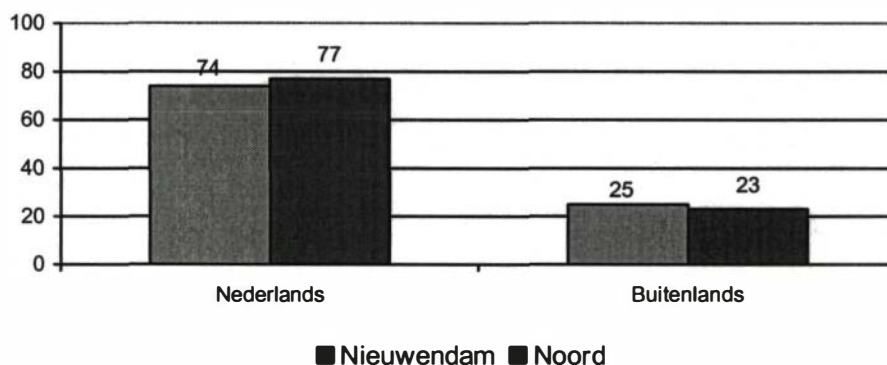

In Nieuwendam wonen meer jongeren met slechts één van de natuurlijke ouders in huis dan gemiddeld in het stadsdeel.

In het onderzoek is ook gevraagd naar de taal die de jongeren thuis en met hun beste vrienden spreken.

In de onderstaande grafiek worden de resultaten voor taalachtergrond gepresenteerd.

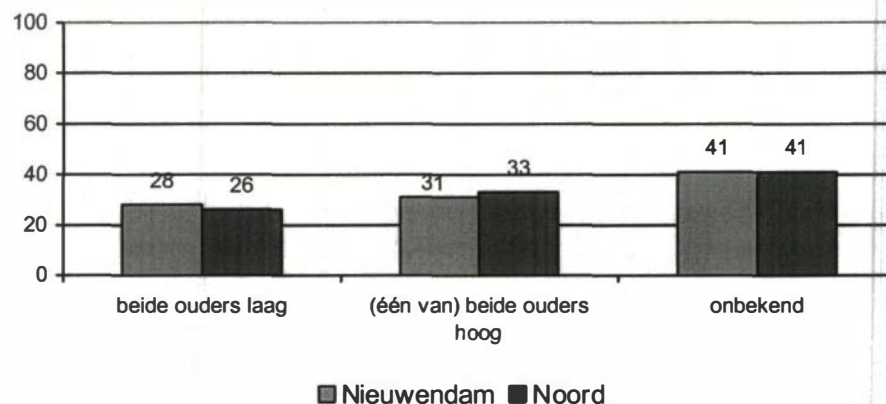
Grafiek 6.6 Taalachtergrond (in %)

De taalachtergrond van de jongeren is in Nieuwendam een fractie minder vaak Nederlands dan gemiddeld in het stadsdeel.

In de onderstaande tabel wordt het opleidingsniveau van de ouders van de respondenten gegeven.

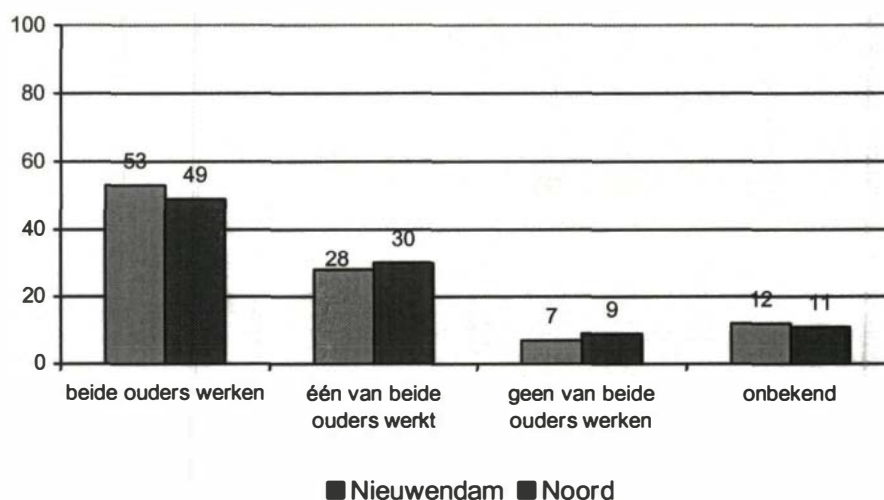
Grafiek 6.7 Opleidingsniveau ouders (in %)

Het opleidingsniveau van de ouders van de jongeren in Nieuwendam is ongeveer gelijk als gemiddeld in het hele stadsdeel.

In de onderstaande grafiek wordt de arbeidssituatie van de ouders van de jongeren weergegeven.

Grafiek 6.8 Arbeidssituatie ouders (in %)

In Nieuwendam heeft iets meer dan de helft twee en 18% één ouder die werkt. Dit is vergelijkbaar met het gemiddelde van het stadsdeel.

Samenvattend kan worden gesteld dat de jongeren uit Nieuwendam in Amsterdam-Noord op de onderzochte achtergrondkenmerken weinig afwijken van de jongeren van Amsterdam-Noord als geheel. Er zijn iets minder allochtonen en iets minder jongeren die in een gezin wonen met twee natuurlijke ouders. Ook gaan de jongeren in Nieuwendam iets minder vaak naar hogere vormen van middelbaar onderwijs.

6.2 Probleemgedrag

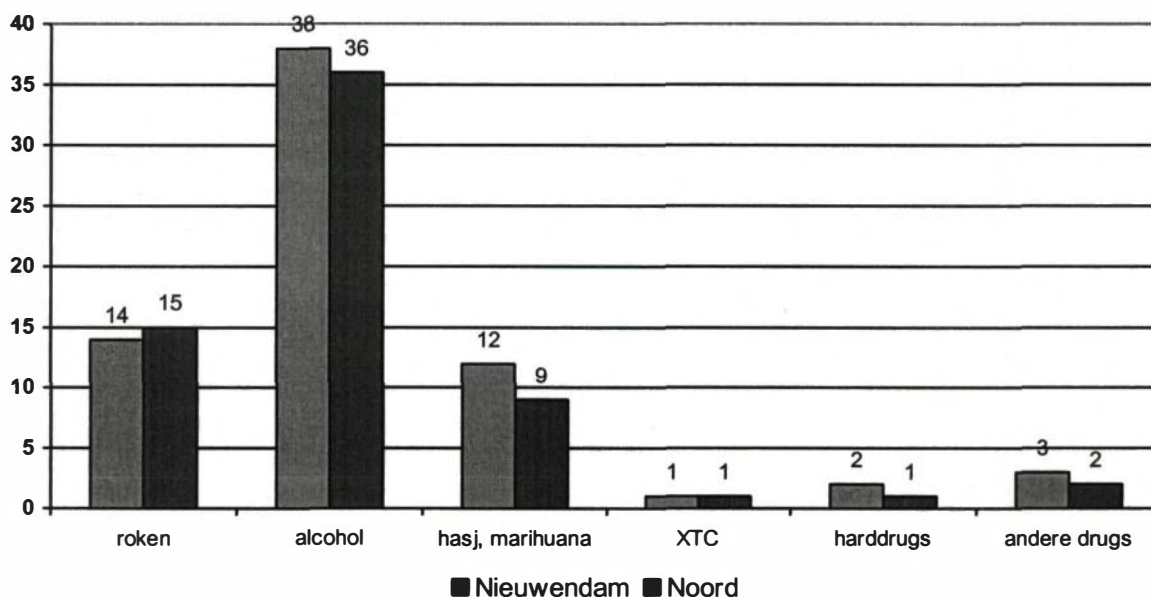
6.2.1 Inleiding

In deze en volgende paragrafen worden het rookgedrag en het gebruik van alcohol en drugs beschreven (paragraaf 6.2.2) en de mate waarin probleemgedrag, zoals jeugddelinquentie, geweld, schooluitval en tienerzwangerschappen, onder jongeren voorkomt (paragraaf 6.2.3, 6.2.4 en 6.2.5).

6.2.2 Roken, alcohol- en drugsgebruik

In de onderstaande grafieken wordt weergegeven of de jongeren in de afgelopen maand hebben gerookt en/of alcohol en drugs hebben gebruikt en in welke mate of met welke regelmaat.

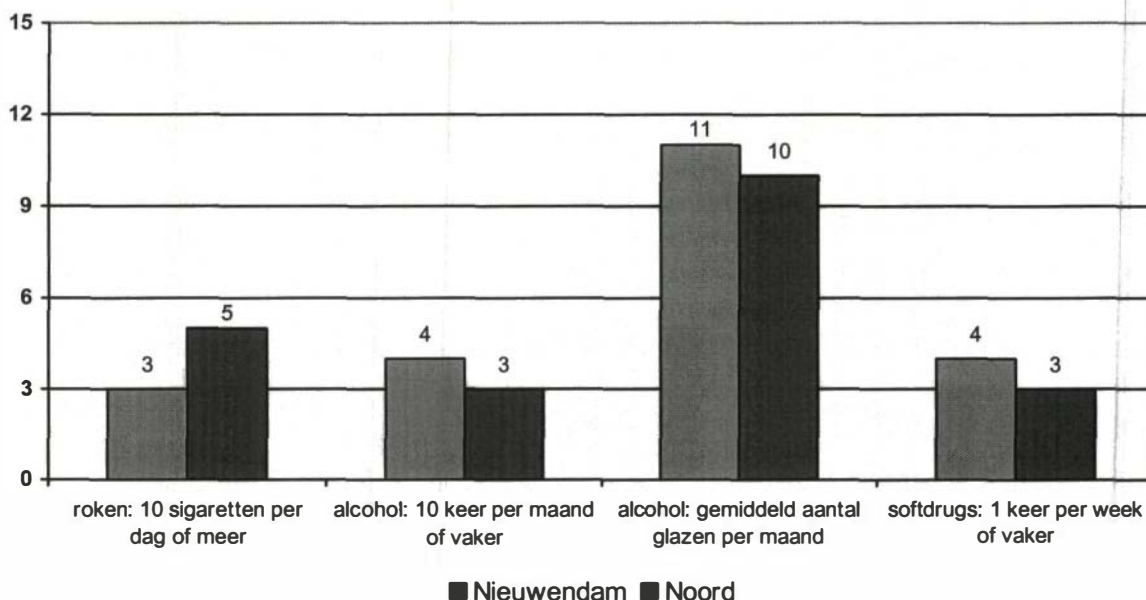
Grafiek 6.9 Jongeren die de afgelopen maand gerookt hebben, alcohol of drugs gebruikt hebben (in procenten)

Bijna twee op de vijf van de onderzochte jongeren in Nieuwendam hebben in de maand voorafgaande aan het onderzoek alcohol gedronken, ongeveer net zo veel meer dan gemiddeld in het stadsdeel. Ook het percentage van de jongeren dat rookt ligt op het niveau van het stadsdeelgemiddelde. Het hasjgebruik ligt in Nieuwendam wat hoger dan gemiddeld, net als het gebruik van harddrugs en "andere drugs".

In grafiek 6.10 wordt het percentage veelvuldig rokers en veelvuldig gebruikers van alcohol en drugs gepresenteerd.

Grafiek 6.10 Veelvuldig roken, alcohol- en drugsgebruik (in % resp. gemiddelde aantal glazen)

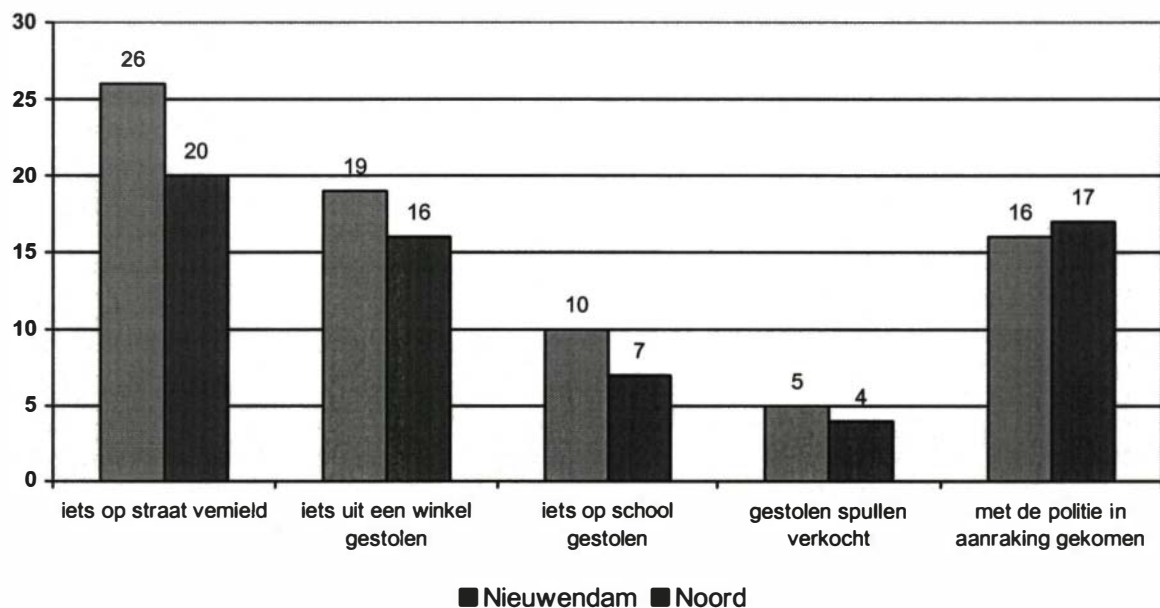

Het percentage van de jongeren dat veelvuldig rookt ligt in de Nieuwendam iets lager dan gemiddeld. De percentages van de jongeren die veelvuldig alcohol of softdrugs gebruiken liggen niet (noemenswaardig) hoger dan gemiddeld in het stadsdeel. De jongeren die drinken, drinken gemiddeld wel een glas meer dan in het hele stadsdeel.

6.2.3 Jeugddelinquentie en geweld

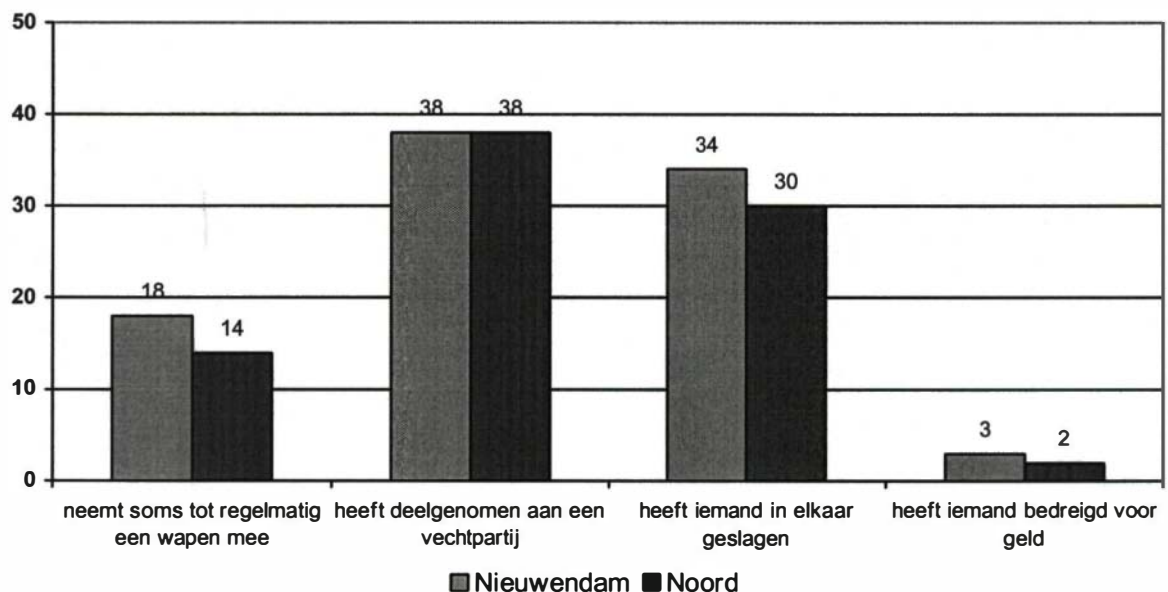
Voor verschillende probleemgedragingen is nagegaan in hoeverre jongeren zich hieraan schuldig maken dan wel in hoeverre dit hen is overkomen. Deze paragraaf richt zich allereerst op jeugddelinquentie en geweld.

Grafiek 6.11 Jeugddelinquentie

Een kwart van de jongeren in Nieuwendam heeft wel eens iets op straat vernield, aanzienlijk meer dan gemiddeld in het stadsdeel. Bijna één op de vijf jongeren in Nieuwendam heeft wel eens iets uit een winkel gestolen, ook dit percentage ligt hoger dan gemiddeld in Amsterdam-Noord. Eén op de tien Nieuwendamse jongeren heeft wel eens iets op school gestolen, de helft van dat percentage heeft wel eens gestolen spullen verkocht. Het percentage jongeren dat wel eens met de politie in aanraking gekomen, wijkt niet noemenswaardig af van het stadsdeelgemiddelde.

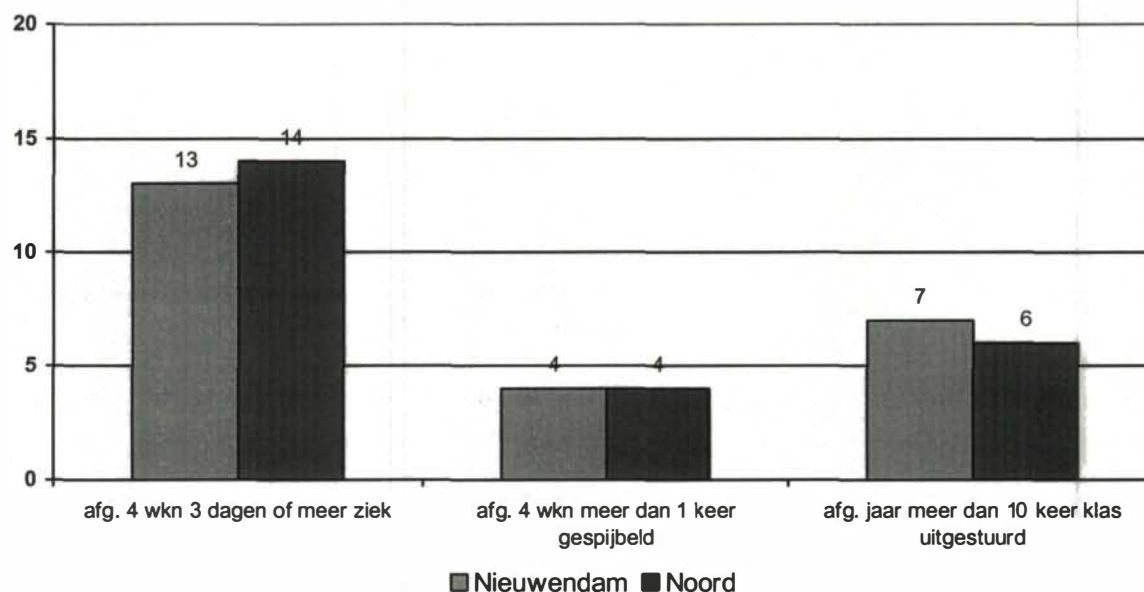
Grafiek 6.12 Geweld

De percentages jongeren uit Nieuwendam die soms tot regelmatig een wapen meenemen naar school en die wel eens iemand in elkaar hebben geslagen, liggen wat hoger dan gemiddeld in Amsterdam-Noord.

6.2.4 Schooluitval

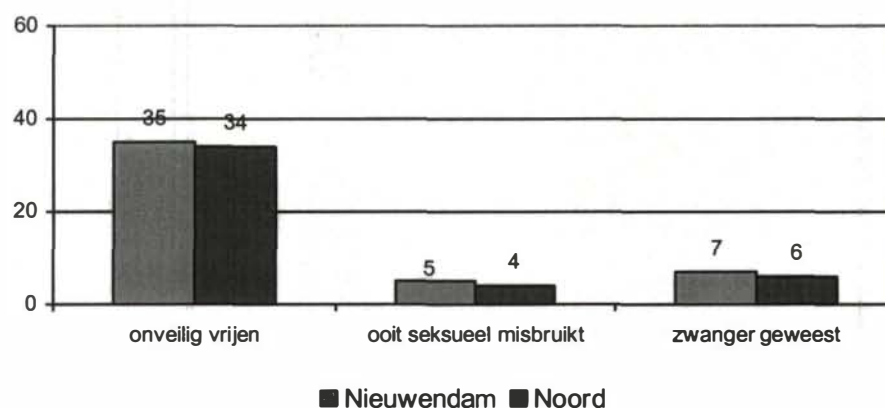
Grafiek 6.13 Schooluitval

De scores met betrekking tot schooluitval liggen in Nieuwendam ongeveer net zo hoog als gemiddeld in het stadsdeel.

6.2.5 Tienerzwangerschappen

Grafiek 6.14 Tienerzwangerschappen

In het bijgestelde scholierenonderzoek zijn ook vragen toegevoegd die verband houden met tienerzwangerschappen. De percentages wijken niet (noemenswaardig) af van het gemiddelden in het stadsdeel.

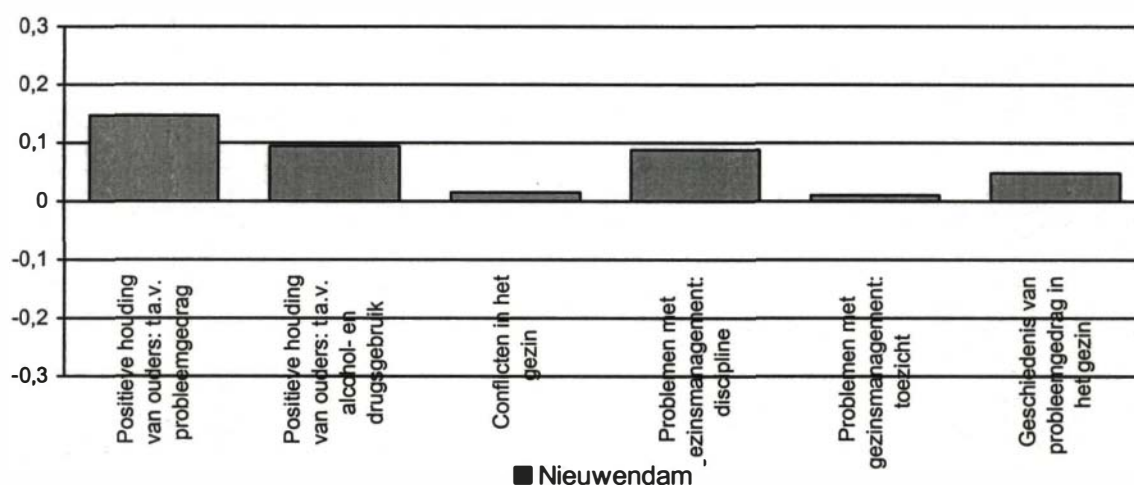
6.3 Risico- en beschermende factoren

6.3.1 Inleiding

In deze paragrafen worden de scores op de verschillende risico- en beschermende factoren weergegeven voor Nieuwendam. Hoe hoger de score, hoe sterker de factor in Nieuwendam aanwezig is. Gaat het om een risicofactor dan moet een hoge score negatief worden geïnterpreteerd. Gaat het daarentegen om een beschermende factor dan is een hoge score gunstig. De resultaten worden per domein gepresenteerd. Dit zijn respectievelijk gezin, school, kinderen en jongeren en wijk.

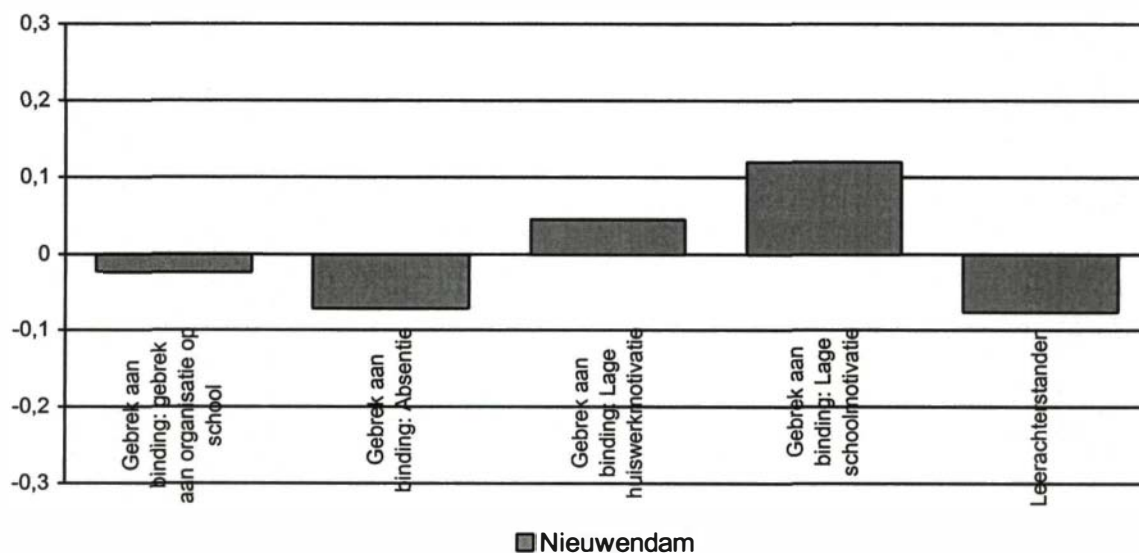
6.3.2 Risicofactoren

Grafiek 6.15 Gezin: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

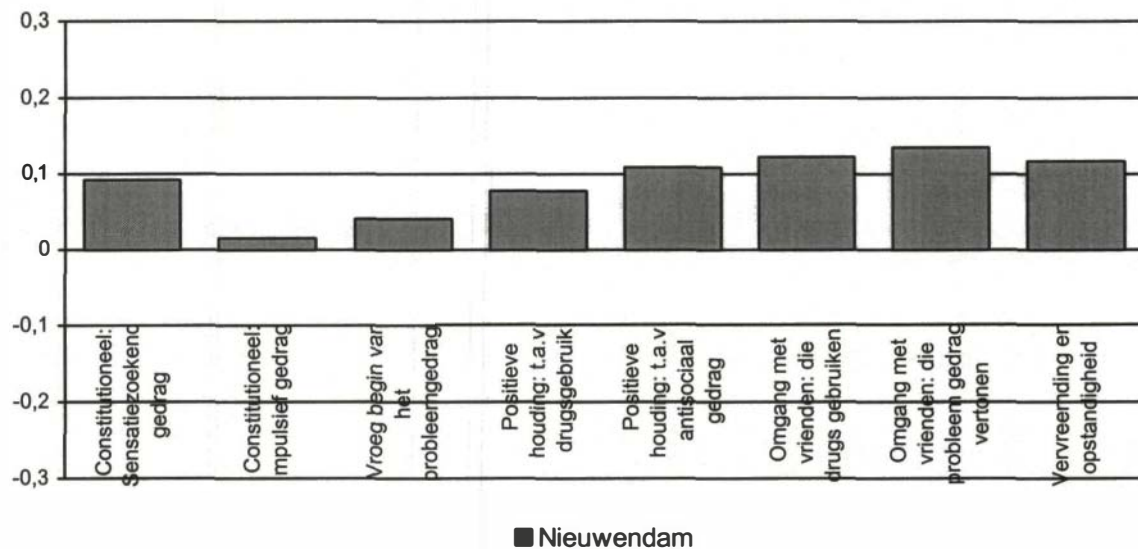
De scores op de risicofactoren binnen het domein gezin wijken in Nieuwendam bijna alle net boven de nullijn, maar ver onder de grens van 0,25. Er zijn dus geen noemenswaardige afwijkingen van het stadsdeelgemiddelde.

Grafiek 6.16 School: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

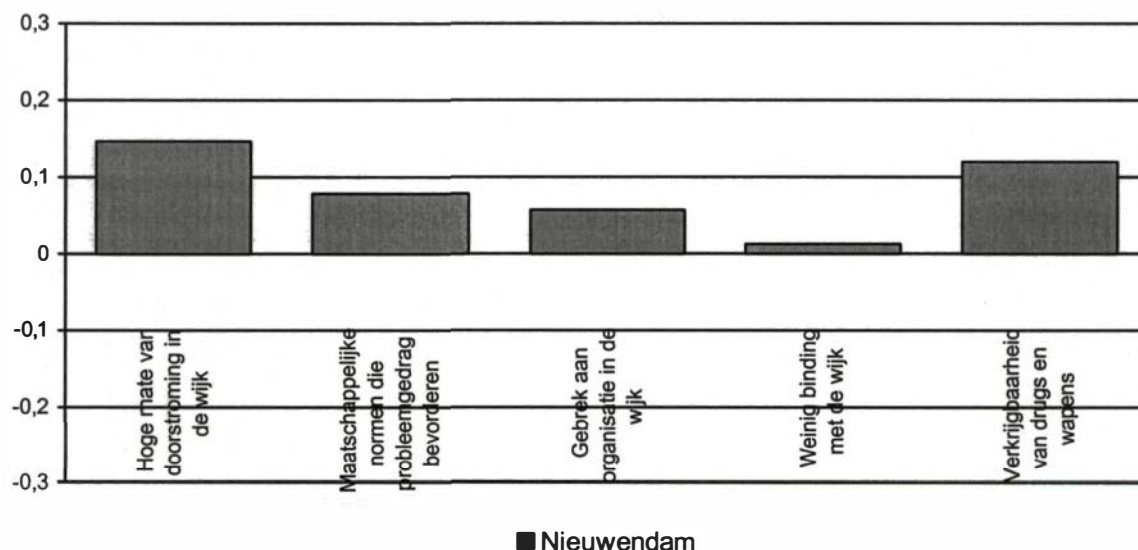
Binnen het domein school scoren in Nieuwendam twee risicofactoren net boven en drie net onder de nullijn. Geen van de scores zijn geven een noemenswaardige afwijking van Amsterdam-Noord aan.

Grafiek 6.17 Kinderen en jongeren: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein kinderen en jongeren scoort Nieuwendam op alle risicofactoren hoger dan het stadsdeelgemiddelde. Alle scores liggen echter ver onder de 0,25 en zijn dus niet noemenswaardig.

Grafiek 6.18 Wijk: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

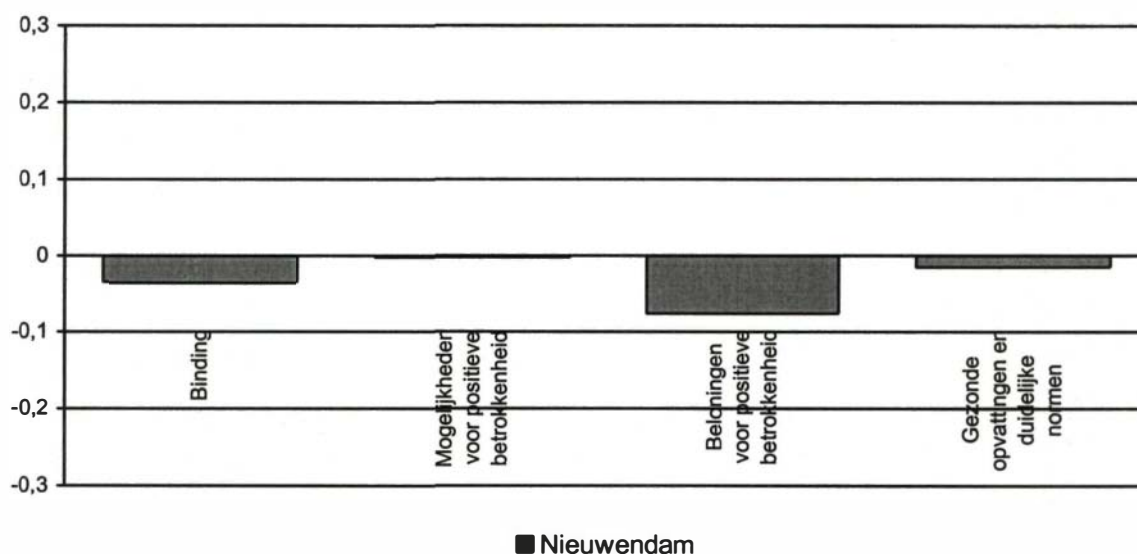

Ook binnen het domein wijk zijn geen noemenswaardige afwijkingen van het stadsdeelgemiddelde te zien, maar wel een consequente positieve score. Een positieve score op een risicofactor is *niet* goed; de risicofactoren worden dan immers sterker waargenomen dan gemiddeld.

6.3.3 Beschermende factoren

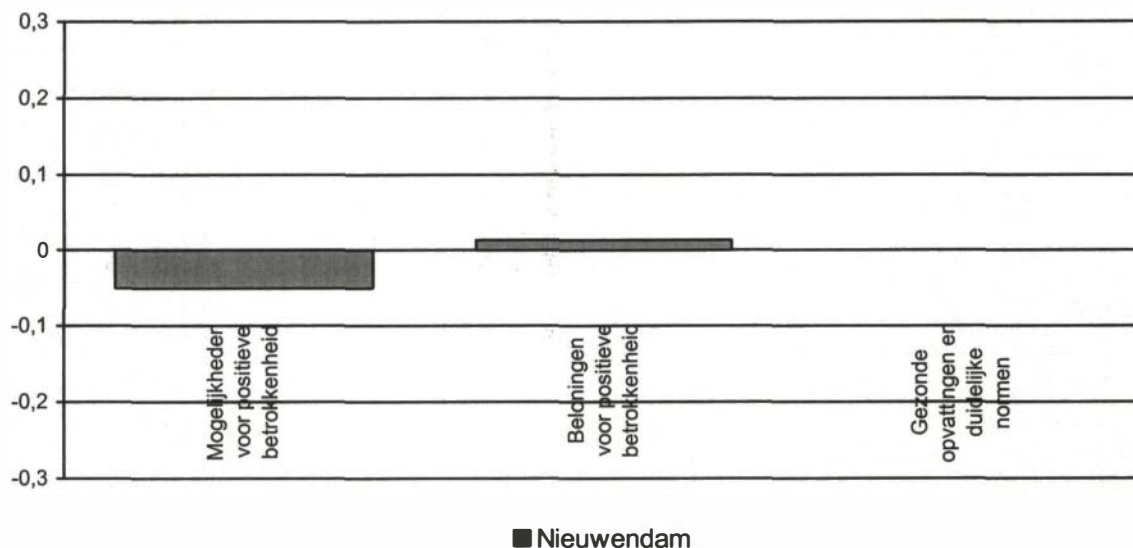
In deze paragraaf worden de scores van Nieuwendam op de beschermende factoren vergeleken met het stedelijke gemiddelde van Amsterdam-Noord.

Grafiek 6.19 Gezin: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

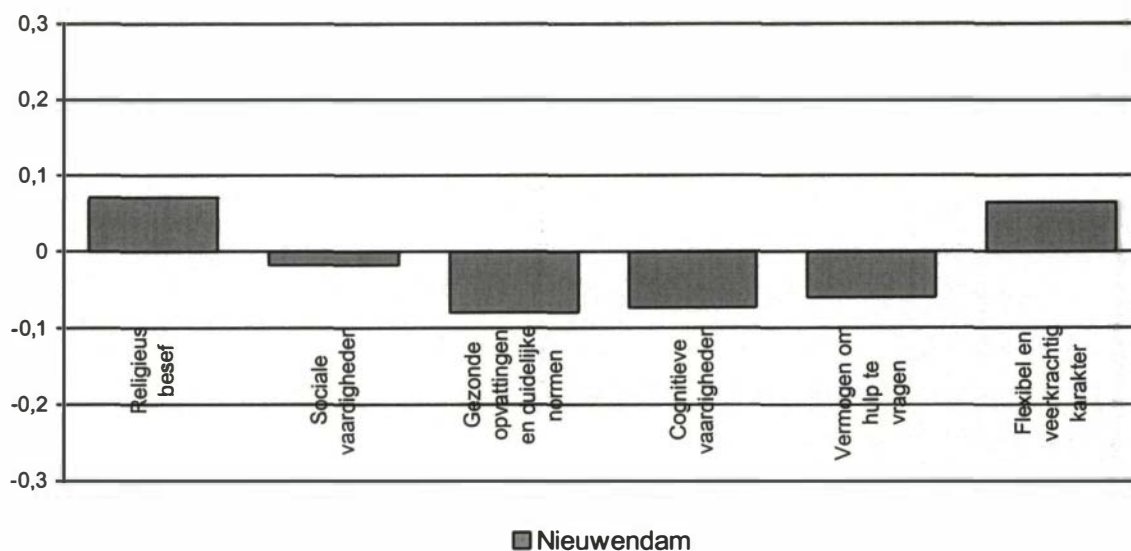
De scores op de beschermende factoren binnen het domein gezin liggen in Nieuwendam dicht tegen de nullijn aan, maar zijn wel alle negatief. Een negatieve score op een beschermende factor is ongunstig, de beschermende factor wordt dan immers minder aangetroffen dan gemiddeld.

Grafiek 6.20 School: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

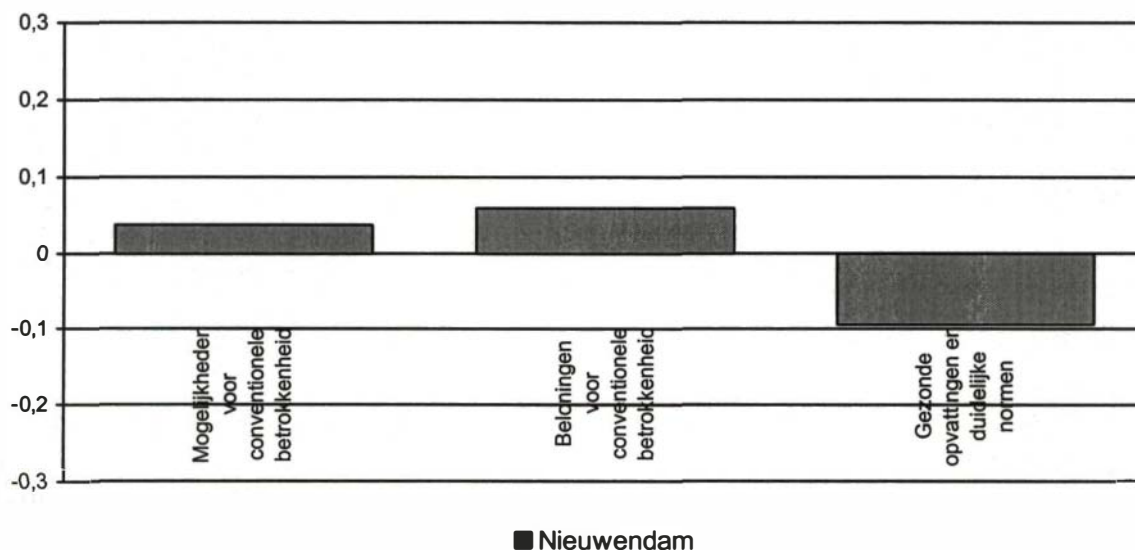
Binnen het domein school liggen alle drie de beschermende factoren in Nieuwendam zeer dicht bij de nullijn.

Grafiek 6.21 Kinderen en jongeren: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

Van de zes beschermende factoren binnen het domein kinderen en jongeren scoren in er Nieuwendam twee net boven en vier net onder de nullijn van het stadsdeelgemiddelde.

Grafiek 6.22 Wijk: beschermende factoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein wijk zijn er geen noemenswaardige afwijkingen van de het gemiddelde van Amsterdam-Noord.

6.4 Conclusies

- De jongeren in Nieuwendam vertonen over het algemeen iets meer probleemgedrag dan gemiddeld in het stadsdeel, vooral met betrekking tot jeugddelinquentie en geweld. Wat betreft andere probleemgedragingen wijken de Nieuwendamse jongeren niet af.
- Wat betreft tabak-, alcohol- en drugsgebruik wijkt Nieuwendam nauwelijks af van het gemiddelde van Noord. Het percentage jongeren dat hasj gebruikt is wel iets hoger in Nieuwendam en het gemiddelde aantal glazen alcohol onder drinkende jongeren ligt hoger. Het percentage van de jongeren dat veel tabak rookt ligt daarentegen iets onder het stadsdeelgemiddelde.
- De jeugddelinquentie ligt in Nieuwendam wat hoger dan gemiddeld in het stadsdeel. Vooral het percentage Nieuwendamse jongeren dat wel eens iets op straat heeft vernield ligt hoger dan gemiddeld in Noord. Ook de percentages die wel eens uit een winkel of op school hebben gestolen liggen boven het stadsdeelgemiddelde.
- Wat betreft gewelddadig gedrag geven in Nieuwendam meer jongeren dan gemiddeld in het stadsdeel aan soms tot regelmatig en wapen bij zich te dragen of iemand in elkaar te hebben geslagen.
- Schooluitval ten gevolge van spijbelen, ziekte of de klas uitgestuurd worden, komt in Nieuwendam net zo vaak voor als gemiddeld.

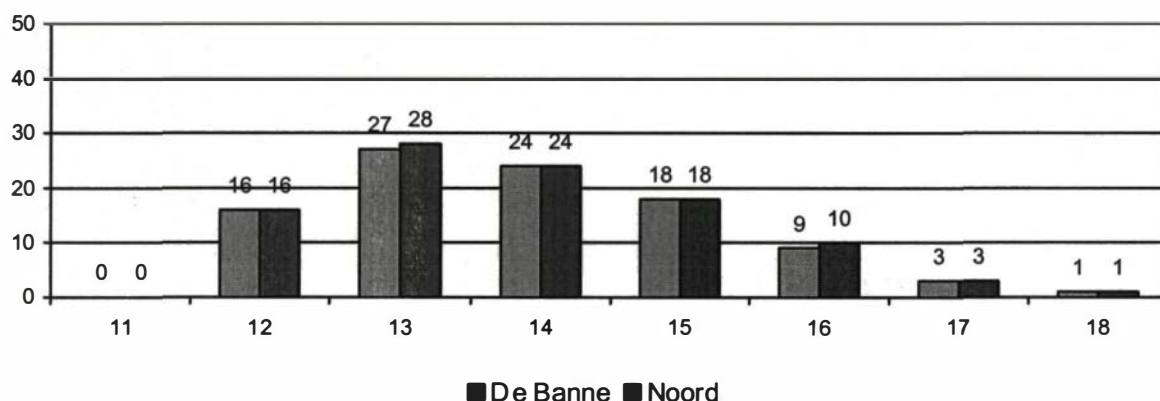
- Probleemgedrag bij het seksuele verkeer en slachtofferschap van seksueel misbruik, komt in Nieuwendam net zo vaak voor als gemiddeld in Amsterdam Noord.
- Geen van de scores op de risicofactoren verschillen sterk van het stadsdeelgemiddelde; wel liggen de afwijkingen, behalve binnen het domein school, vrij consequent boven nul, wat een aanwijzing is voor het iets sterker aanwezig zijn van de risicofactoren.
- De scores op de beschermende factoren wijken in Nieuwendam nauwelijks af van het stadsdeelgemiddelde.

7 Deel 5: de Banne

7.1 Achtergrondkenmerken

In dit hoofdstuk worden de achtergrondkenmerken van de onderzoekspopulatie in de wijk de Banne in Amsterdam-Noord beschreven. de Banne worden op de beschreven achtergrondkenmerken vergeleken met Amsterdam-Noord als geheel. In de onderstaande grafieken worden respectievelijk de resultaten voor leeftijd, geslacht, schooltype, etniciteit, gezinssituatie taal-achtergrond, opleidingsniveau en werksituatie ouders gepresenteerd op basis van de *gewogen* gegevens¹³.

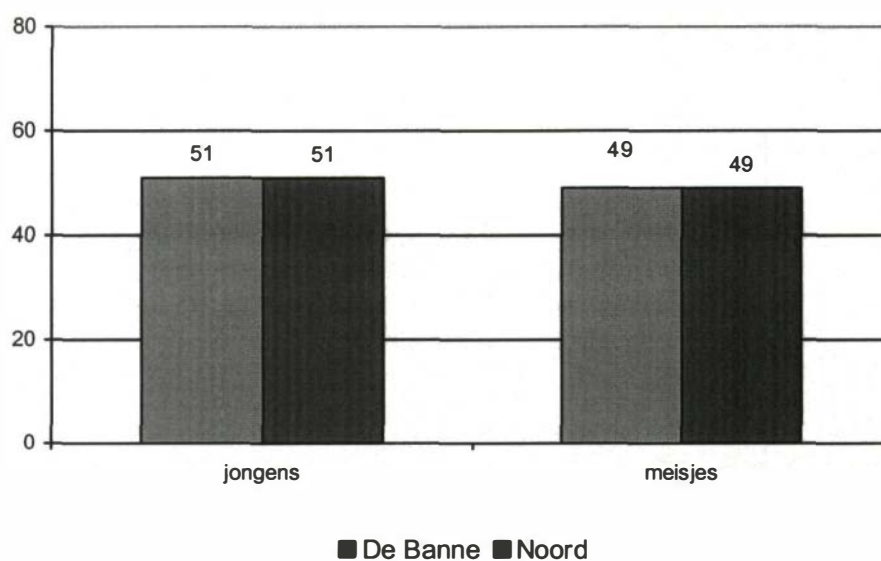
Grafiek 7.1 Leeftijd (in %)

De leeftijd van de onderzoeksgroep in de Banne wijkt nauwelijks af van de leeftijd van de onderzoeksgroep in Amsterdam-Noord als geheel.

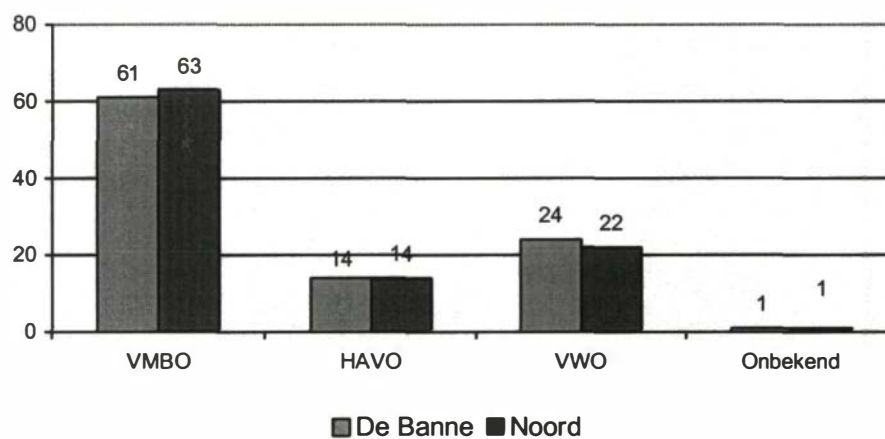
Noot 13 De percentages m.b.t. sekse en leeftijd in dit hoofdstuk wijken af van hoofdstuk 2, waar *ongewogen* gegevens zijn gepresenteerd.

Grafiek 7.2 Geslacht (in %)

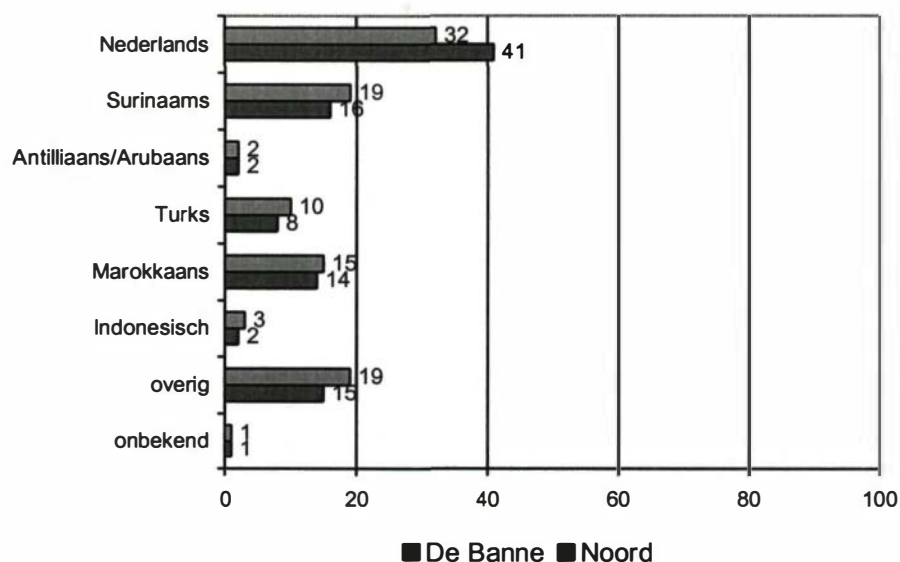
Dankzij de weegfactor is de leeftijdsverdeling in de steekproef in de Banne hetzelfde als die in het gehele stadsdeel.

Grafiek 7.3 Schooltype (in %)

De onderzoeksgroep uit de Banne gaat ongeveer net zo vaak naar het VMBO en net zo vaak naar het HAVO of VWO als gemiddeld in het stadsdeel.

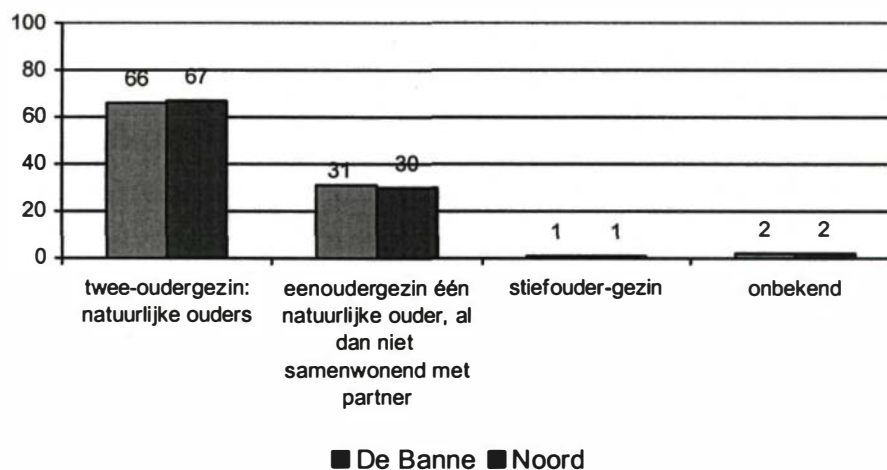
Grafiek 7.4 Etniciteit (in %)

Eén derde van de jongeren in de onderzoeksgroep in de Banne heeft een – qua etniciteit – Nederlandse achtergrond, dat is duidelijk minder dan gemiddeld in het stadsdeel.

In het onderzoek is gevraagd naar de gezinssituatie van de jongeren. In de onderstaande grafiek worden de resultaten gepresenteerd.

Grafiek 7.5 Gezinssituatie (in %)

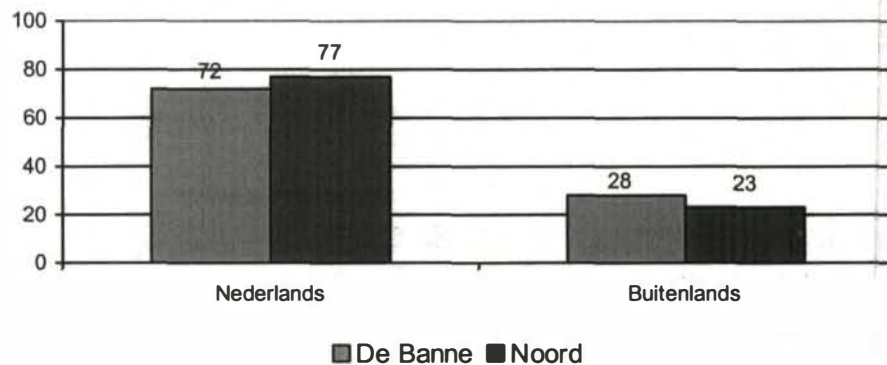

De gezinssituatie in de Banne is vrijwel gelijk aan die in het hele stadsdeel.

In het onderzoek is ook gevraagd naar de taal die de jongeren thuis en met hun beste vrienden spreken.

In de onderstaande grafiek worden de resultaten voor taalachtergrond gepresenteerd.

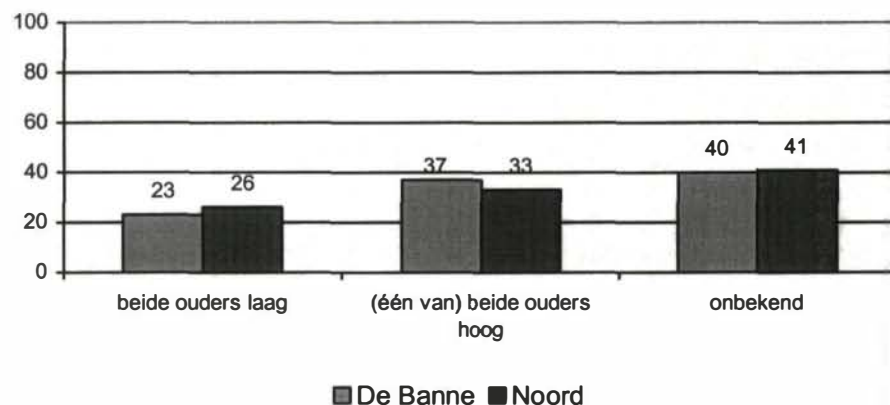
Grafiek 7.6 Taalachtergrond (in %)

De taalachtergrond van de jongeren is in de Banne iets minder vaak Nederlands dan gemiddeld in het stadsdeel.

In de onderstaande tabel wordt het opleidingsniveau van de ouders van de respondenten gegeven.

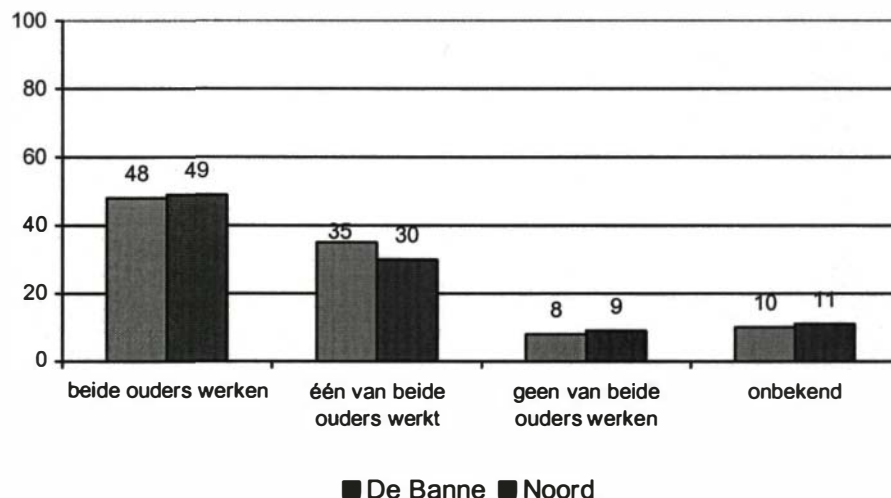
Grafiek 7.7 Opleidingsniveau ouders (in %)

Het opleidingsniveau van de ouders van de jongeren ligt in de Banne is iets hoger dan gemiddeld in het hele stadsdeel.

In de onderstaande grafiek wordt de arbeidssituatie van de ouders van de jongeren weergegeven.

Grafiek 7.8 Arbeidssituatie ouders (in %)

In de Banne werkt van 35% van de jongeren één van beide ouders. Dit is iets hoger dan gemiddeld in het stadsdeel.

Samenvattend kan worden gesteld dat de Banne wat betreft achtergrondkenmerken weinig afwijkt van heel Amsterdam-Noord. Er zijn wel minder autochtone jongeren en – dus - iets meer jongeren met een niet-Nederlandse taalachtergrond. De ouders zijn iets vaker hoog opgeleid en van de jongeren werkt iets vaker één van de beide ouders (i.p.v. geen of twee) dan gemiddeld in het stadsdeel.

7.2 Probleemgedrag

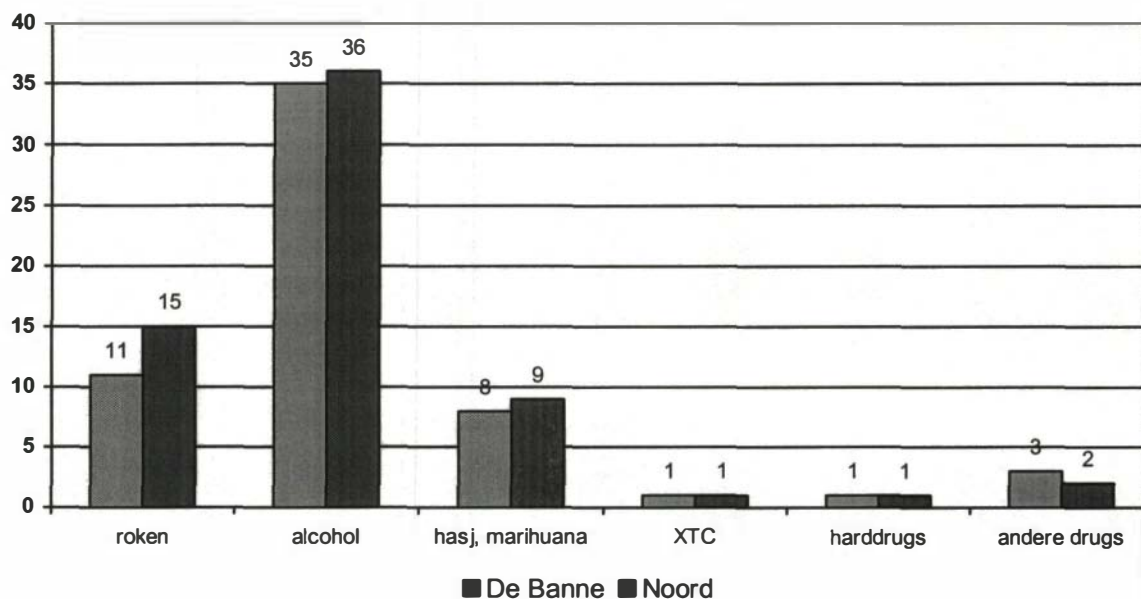
7.2.1 Inleiding

In deze en volgende paragrafen worden enerzijds het rookgedrag en het gebruik van alcohol en drugs beschreven (paragraaf 7.2.2) en daarnaast de mate waarin probleemgedrag, zoals jeugddelinquentie, geweld, schooluitval en tienerzwangerschappen, onder jongeren voorkomt (paragraaf 7.2.3, 7.2.4 en 7.2.5).

7.2.2 Roken, alcohol- en drugsgebruik

In de onderstaande grafieken wordt weergegeven of de jongeren in de afgelopen maand hebben gerookt en/of alcohol en drugs hebben gebruikt en in welke mate of met welke regelmaat.

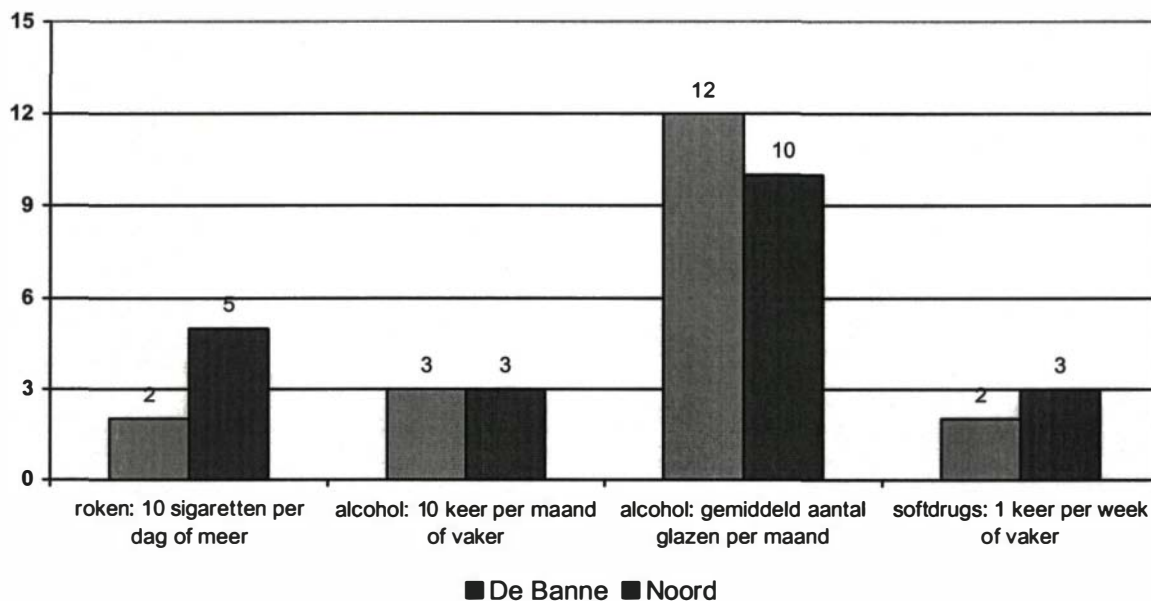
Grafiek 7.9 Jongeren die de afgelopen maand gerookt hebben, alcohol of drugs gebruikt hebben (in procenten)

Een derde van de onderzochte jongeren in de Banne heeft in de maand voorafgaande aan het onderzoek alcohol gedronken, ongeveer net zoveel als gemiddeld in het stadsdeel. Het percentage dan rookt ligt, met 11% lager dan gemiddeld in het stadsdeel. Het gebruik van de andere drugs ligt ongeveer net zo hoog als gemiddeld in Amsterdam-Noord.

In grafiek 7.10 wordt het percentage veelvuldig rokers en veelvuldig gebruikers van alcohol en drugs gepresenteerd.

Grafiek 7.10 Veelvuldig roken, alcohol- en drugsgebruik (in % resp. gemiddelde aantal glazen)

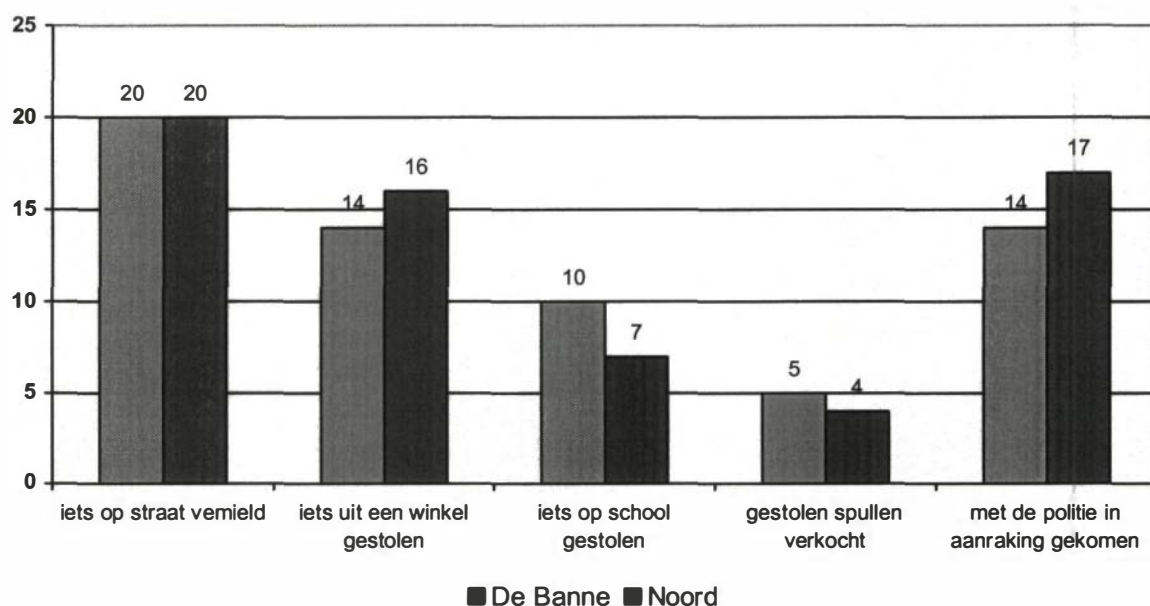

Het percentage jongeren in de Banne dat minstens 10 sigaretten op een dag rookt is veel lager dan gemiddeld in het stadsdeel. Het gemiddelde aantal glazen alcohol dat drinkende jongeren nuttigen ligt juist hoger dan gemiddeld. De percentages veelvuldig alcohol en softdrugs gebruikende jongeren zijn vergelijkbaar met het stadsdeel als geheel.

7.2.3 Jeugddelinquentie en geweld

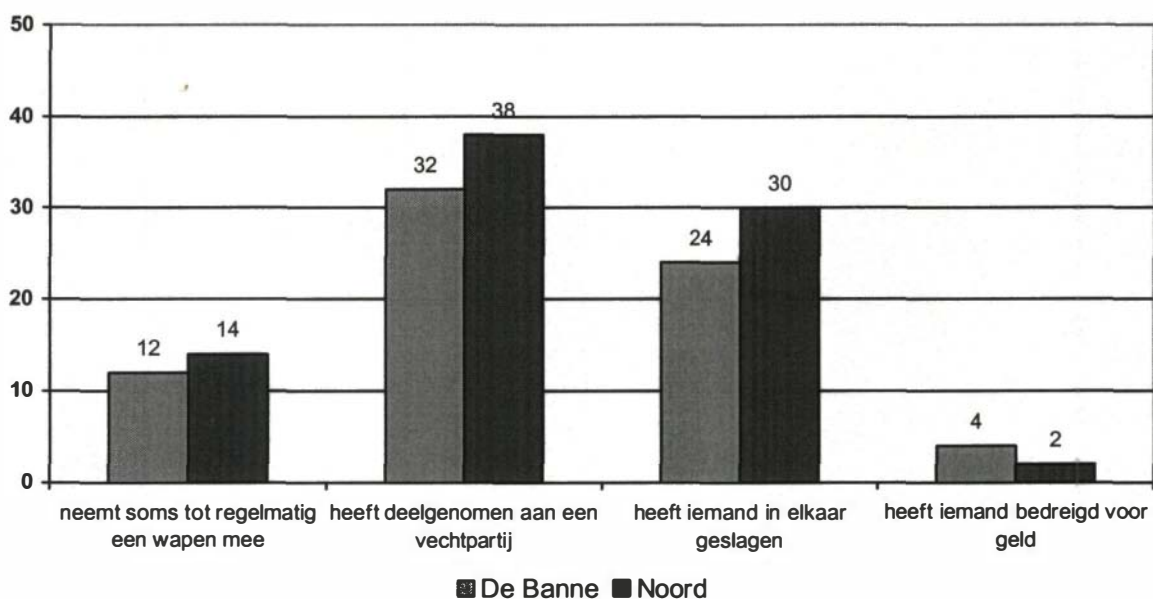
Voor verschillende probleemgedragingen is nagegaan in hoeverre jongeren zich hieraan schuldig maken dan wel in hoeverre dit hen is overkomen. Deze paragraaf richt zich allereerst op jeugddelinquentie en geweld.

Grafiek 7.11 Jeugddelinquentie

Het percentage jongeren in de Banne dat wel eens met de politie in aanraking is gekomen ligt 14% wat lager dan gemiddeld in Noord. Net als gemiddeld in Noord heeft één op de vijf jongeren in de Banne wel eens iets op straat vernield. Veertien procent heeft wel eens iets uit een winkel gestolen, tien procent heeft dit wel eens op school gedaan. Vijf procent heeft wel eens gestolen spullen verkocht. Deze percentages wijken niet (noemenswaardig) van het gemiddelde van Amsterdam-Noord.

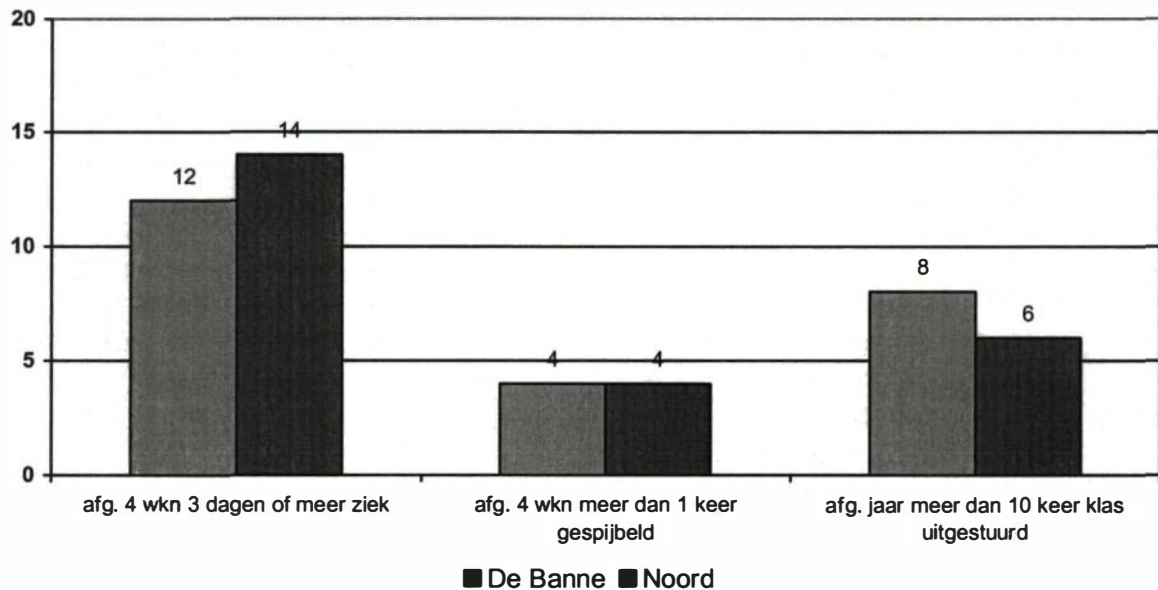
Grafiek 7.12 Geweld

De percentages van de jongeren uit de Banne die soms tot regelmatig een wapen bij zich dragen, die hebben gevochten en die iemand in elkaar hebben geslagen liggen alle drie lager dan gemiddeld in het stadsdeel. Het percentage jongeren in de Banne dat iemand heeft bedreigd voor geld ligt hoger dan het stadsdeelgemiddelde.

7.2.4 Schooluitval

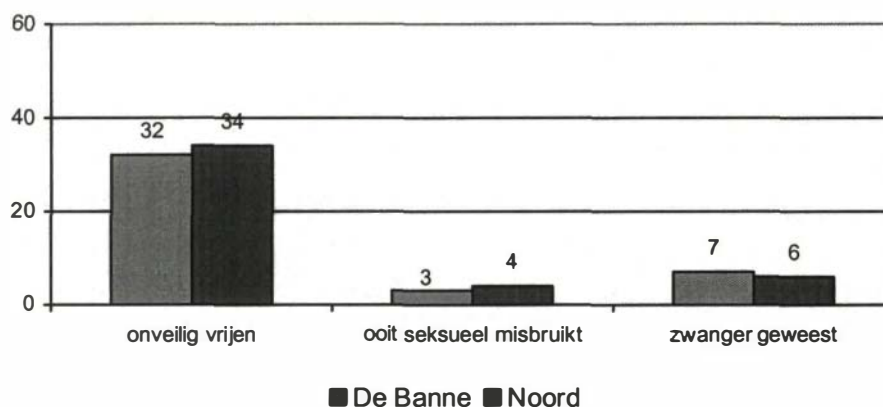
Grafiek 7.13 Schooluitval

De percentages van de jongeren in de Banne die lessen hebben gemist door ziekte (12% minstens 3 keer de afgelopen 4 weken), spijbelen (4% minstens 1 keer de afgelopen 4 weken) of de klas uitgestuurd worden (minstens 10 keer het afgelopen jaar) wijken weinig af van het stadsdeelgemiddelde.

7.2.5 Tienerzwangerschappen

Grafiek 7.14 Tienerzwangerschappen

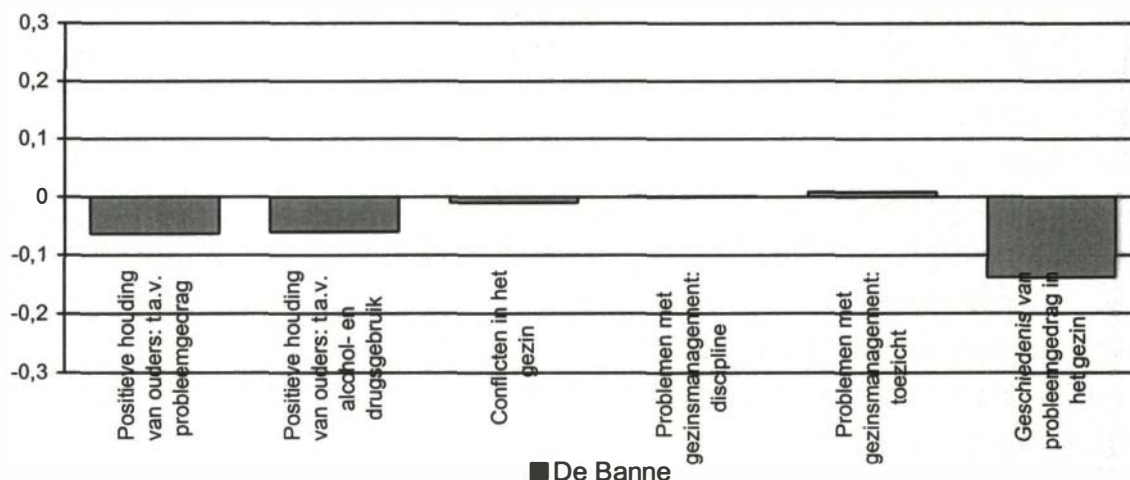

In het bijgestelde scholierenonderzoek zijn ook vragen toegevoegd die verband houden met tienerzwangerschappen. Eén derde van de ondervraagde jongeren uit de Banne geeft aan onveilig vrijen 'niet uit te sluiten' of 'wel eens te hebben gedaan'. Dit wijkt niet af van het gemiddelde in het stadsdeel. Van de *meisjes* uit de Banne is zeven procent wel eens zwanger geweest. Drie procent van *alle* jongeren in de Banne geeft aan ooit te zijn aangerand, verkracht of anderszins seksueel misbruikt. Deze laatste twee percentages wijken ook nauwelijks af van het gemiddelde in het stadsdeel.

7.3 Risico- en beschermende factoren

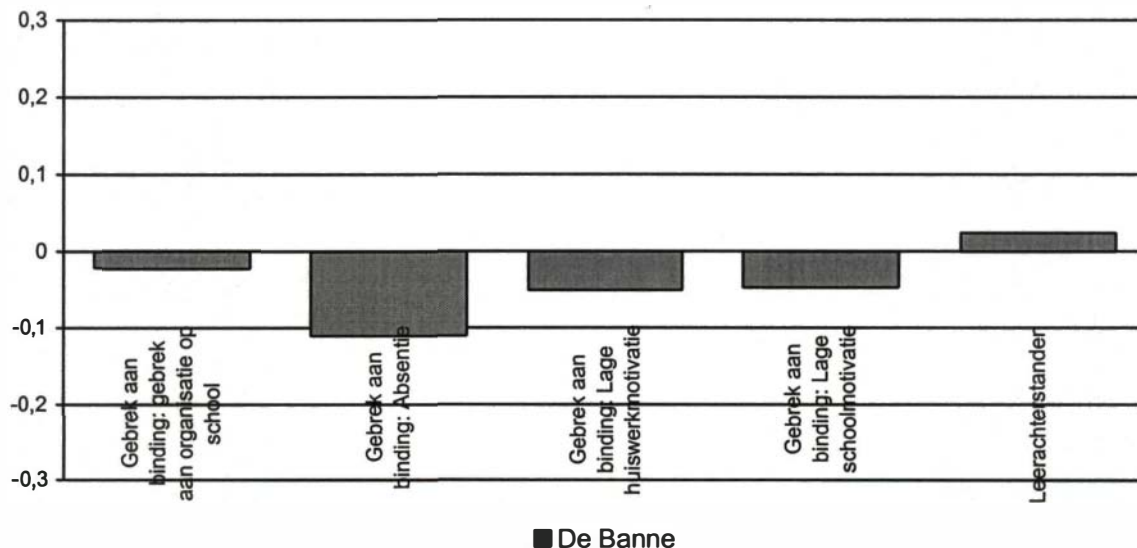
7.3.1 Risicofactoren

Grafiek 7.15 Gezin: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

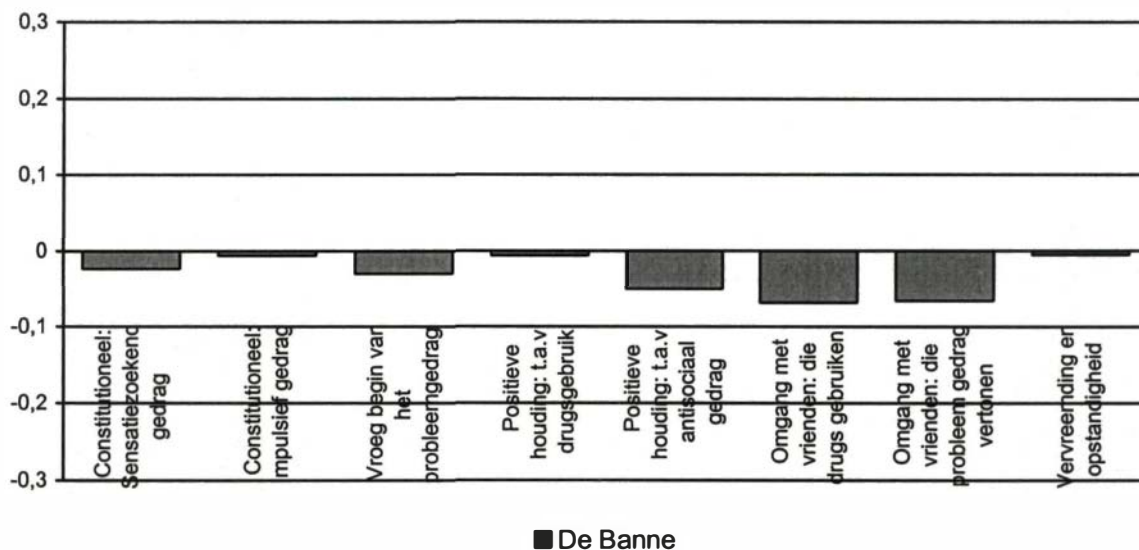
De scores op de risicofactoren binnen het domein gezin wijken in de Banne niet noemenswaardig af van het stadsdeelgemiddelde, maar liggen wel alle vlak bij of onder nul.

Grafiek 7.16 School: risicofactoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

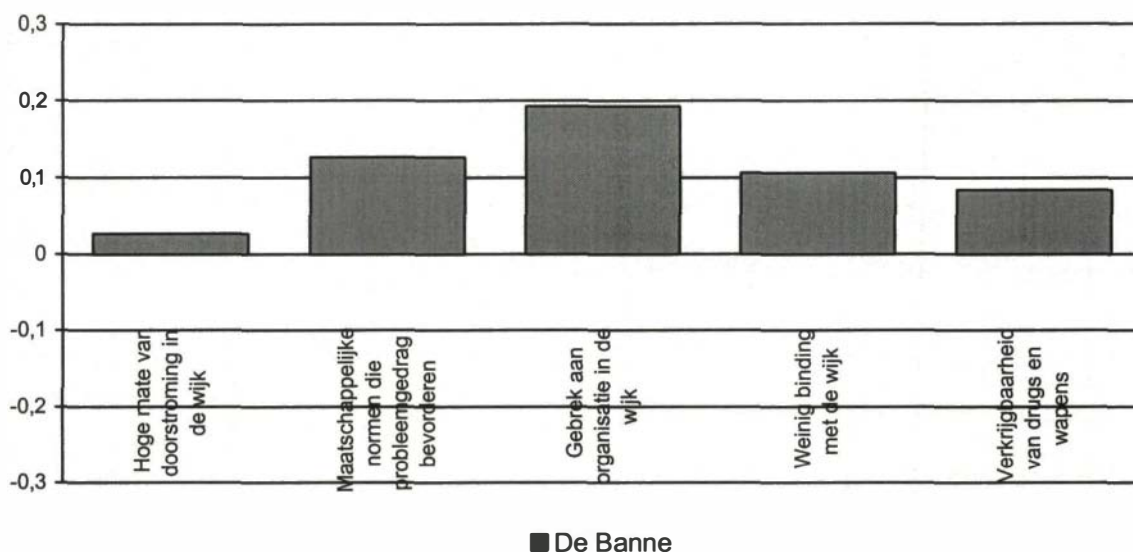
Binnen het domein school scoort in de Banne geen van de risicofactoren noemenswaardig boven of onder nul, wel liggen bijna alle scores onder nul.

Grafiek 7.17 Kinderen en jongeren: risicofactoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein kinderen en jongeren scoort de Banne op alle risicofactoren hetzelfde als of iets lager dan het stadsdeel gemiddelde. Wederom liggen alle scores ver van de grens van -0,25 die ze noemenswaardig zou maken.

Grafiek 7.18 Wijk: risicofactoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

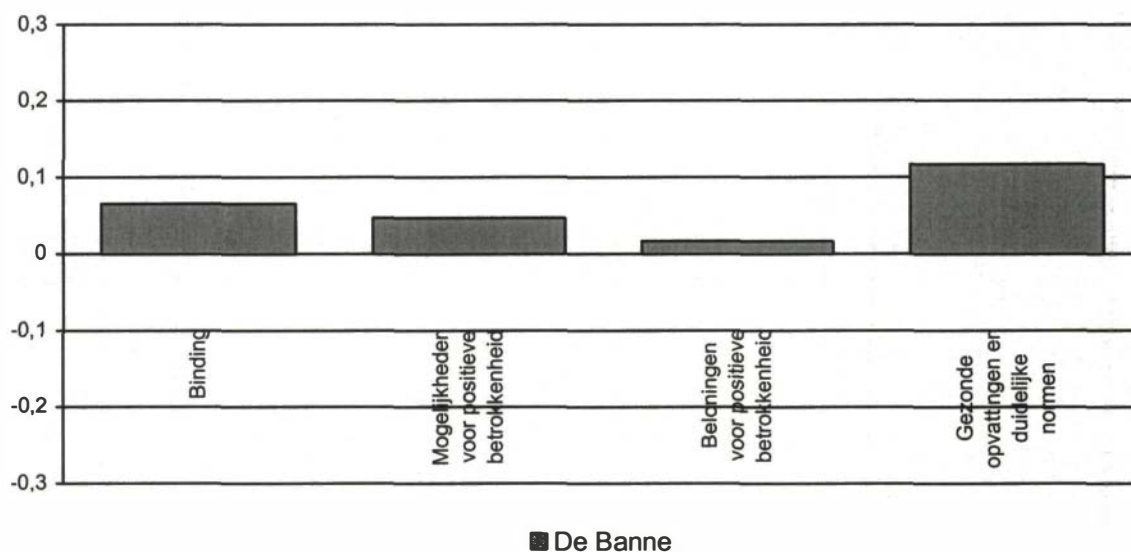

Al hoewel alle scores op de risicofactoren minder dan 0,25 afwijken van het stadsdeelgemiddelde valt binnen het domein wijk op dat ze alle boven de nullijn liggen, hetgeen ongunstig is. Het gebrek aan organisatie in de wijk komt enigszins in de buurt van +0,25.

7.3.2 Beschermende factoren

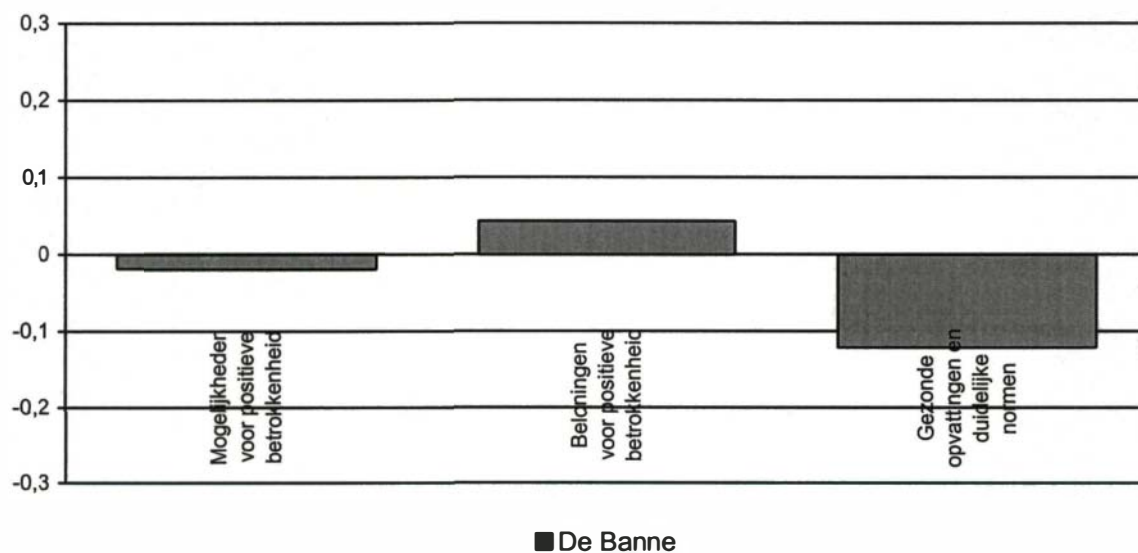
In deze paragraaf worden de scores van de Banne op de beschermende factoren vergeleken met het stedelijke gemiddelde van Amsterdam-Noord.

Grafiek 7.19 Gezin: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

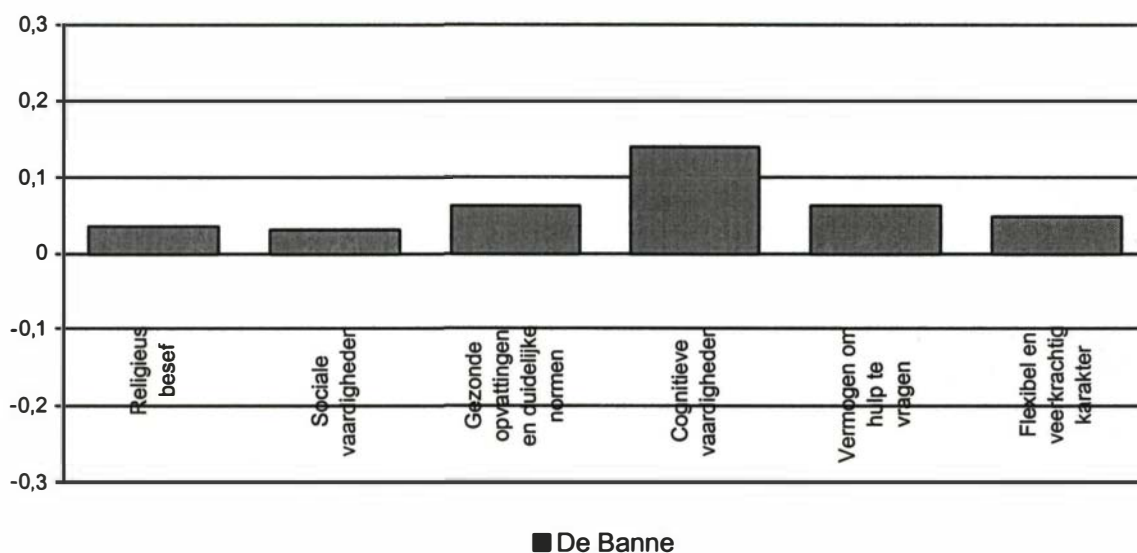
Hoewel de Banne feitelijk niet noemenswaardig afwijkt van het stadsdeelgemiddelde, is het beeld bij alle vier beschermende factoren in het domein gezin positief.

Grafiek 7.20 School: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

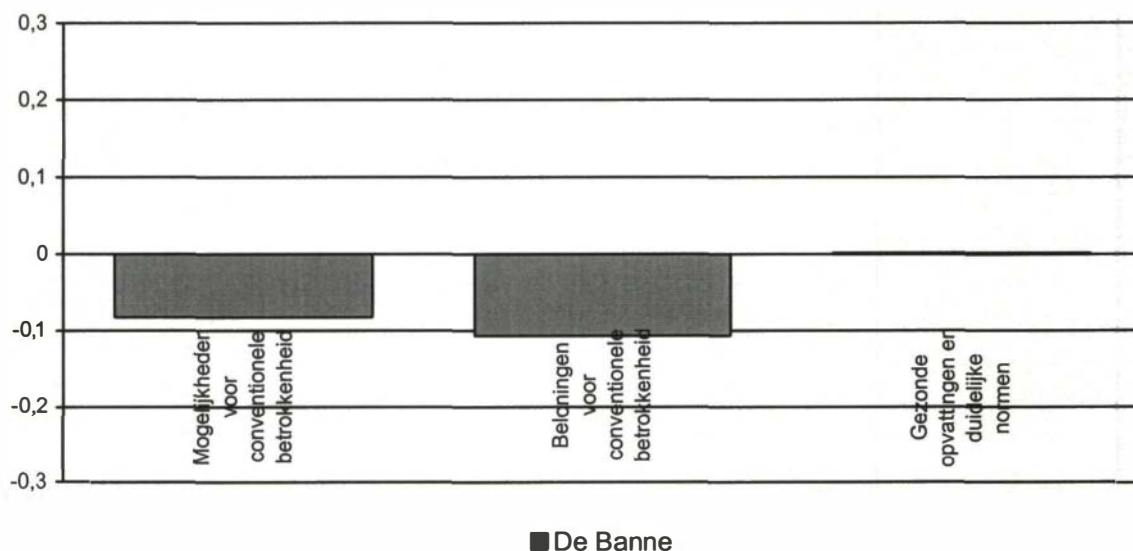
Binnen het domein school wijkt de Banne niet noemenswaardig af van het stadsdeel.

Grafiek 7.21 Kinderen en jongeren: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

Alle zes beschermende factoren binnen het domein kinderen en jongeren scoren in de Banne net boven de nullijn van het stadsdeelgemiddelde.

Grafiek 7.22 Wijk: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein wijk scoort de wijk Banne op de beschermende factoren niet noemenswaardig afwijkend van het stadsdeelgemiddelde. Wel zijn alle drie scores negatief.

7.4 Conclusies

- De Banne lijkt – voorzover het jeugd en jeugdproblematiek betreft – geen probleemgebied, althans niet in grotere mate dan elders in Amsterdam-Noord het geval is.
- In vergelijking tot het stadsdeel roken in de Banne minder jongeren, ook het veelvuldig roken komt in deze wijk minder voor. Het gemiddelde aantal glazen alcohol dat de alcohol drinkende jongeren drinken ligt wel twee glazen hoger dan gemiddeld; het hoogste van alle wijken in Noord.
- Wat betreft crimineel gedrag wijkt de Banne weinig af van het stadsdeel, al is een iets kleiner percentage, dan gemiddeld, wel eens in aanraking gekomen met de politie.
- De jongeren in de Banne zijn iets minder vaak betrokken bij geweldplegingen dan gemiddeld, met als uitzondering dat ze iets vaker iemand hebben bedreigd voor geld.
- Diverse vormen van schooluitval, hetzij door ziekte, spijbelen of wangedrag, wijken in de Banne nauwelijks af van het gemiddelde in Amsterdam-Noord.
- Het deel van de jongeren uit de Banne dat niet uit sluit (ooit) wel eens onveilig te zullen vrijen, of heeft dat al eens gedaan, wijkt weinig af van het stadsdeelgemiddelde, net als het percentage dat ooit seksueel is misbruikt en het percentage van de meisjes uit de Banne dat al eens zwanger is geweest.

- De resultaten met betrekking tot de risico- en beschermende factoren wijken voor de Banne nauwelijks af van de rest van Amsterdam-Noord. Wel valt op dat binnen alle domeinen, behalve de wijk, de risicofactoren rond nul of er iets onder liggen. Dit geldt echter niet voor het domein wijk, waarin alle risicofactoren in lichte mate bovengemiddeld aanwezig te zijn.
- De beschermende factoren binnen de domeinen gezin en kinderen en jongeren liggen consequent iets boven nul, maar zijn geen van alle sterk afwijkend.

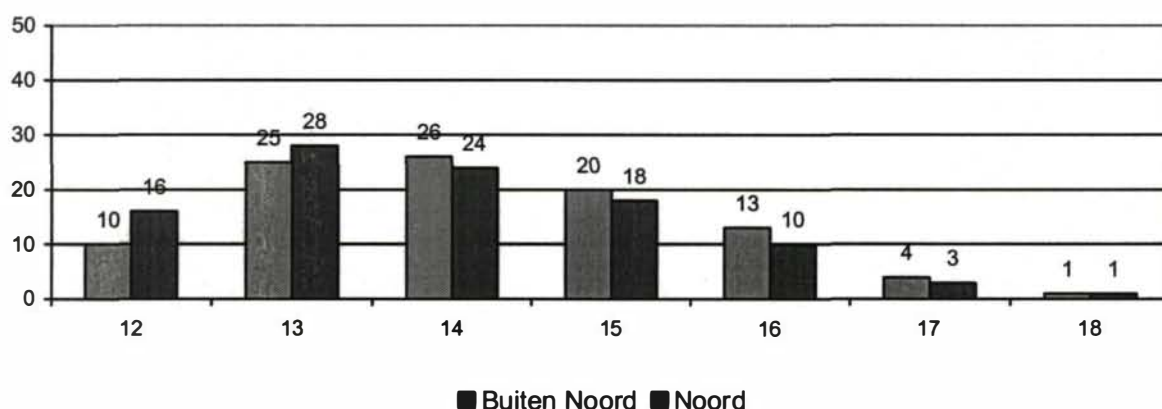
8 Deel 6: Buiten Amsterdam-Noord

8.1 Achtergrondkenmerken

Het scholierenonderzoek is uitgevoerd op de middelbare scholen in Amsterdam-Noord. Naast scholieren uit Noord zelf, zitten er ook scholieren van buiten het stadsdelen op deze school. Deze jongeren zijn samengevoegd tot de groep "buiten Noord".

In dit hoofdstuk worden de achtergrondkenmerken van de onderzoekspopulatie buiten het stadsdeel Amsterdam-Noord beschreven. De scholieren van buiten Noord worden op de beschreven achtergrondkenmerken vergeleken met Amsterdam-Noord. In de onderstaande grafieken worden respectievelijk de resultaten voor leeftijd, geslacht, schooltype, etniciteit, gezinssituatie taalachtergrond, opleidingsniveau en werksituatie ouders gepresenteerd op basis van de *gewogen* gegevens¹⁴.

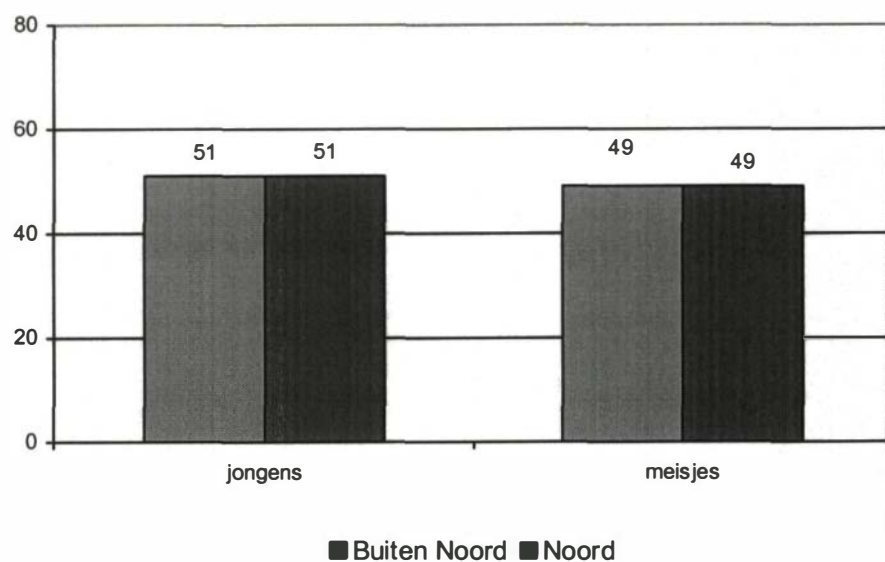
Grafiek 8.1 Leeftijd (in %)

De leeftijd van de onderzoeksgroep buiten het stadsdeel ligt iets hoger dan die van de onderzoeksgroep in Amsterdam-Noord.

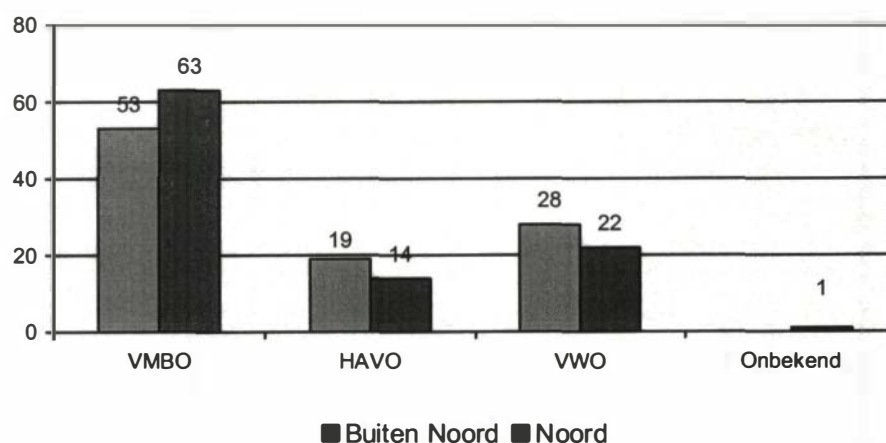
Noot 14 De percentages m.b.t. sekse en leeftijd in dit hoofdstuk wijken af van hoofdstuk 2, waar *ongewogen* gegevens zijn gepresenteerd.

Grafiek 8.2 Geslacht (in %)

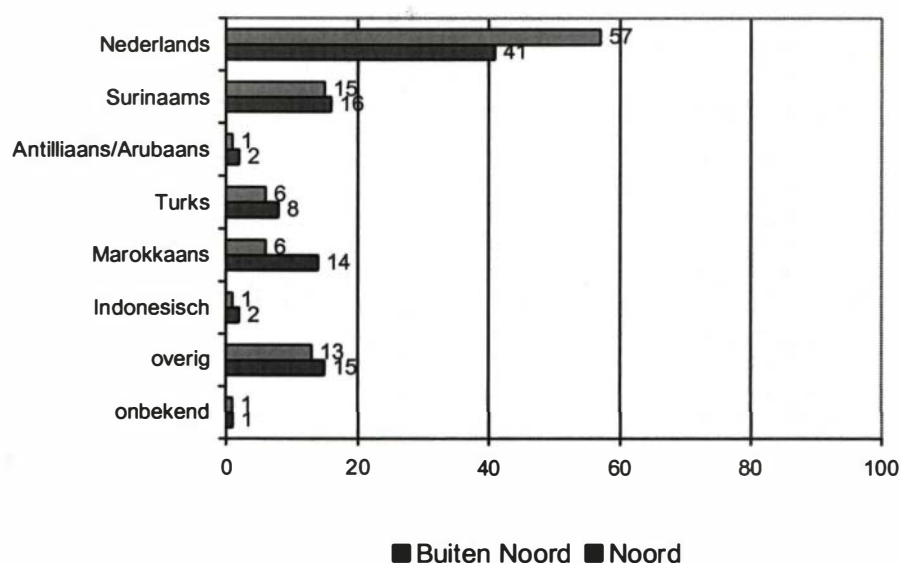
Dankzij de weegfactor is de leeftijdsverdeling in de steekproef van buiten het stadsdeel hetzelfde als die in het stadsdeel.

Grafiek 8.3 Schooltype (in %)

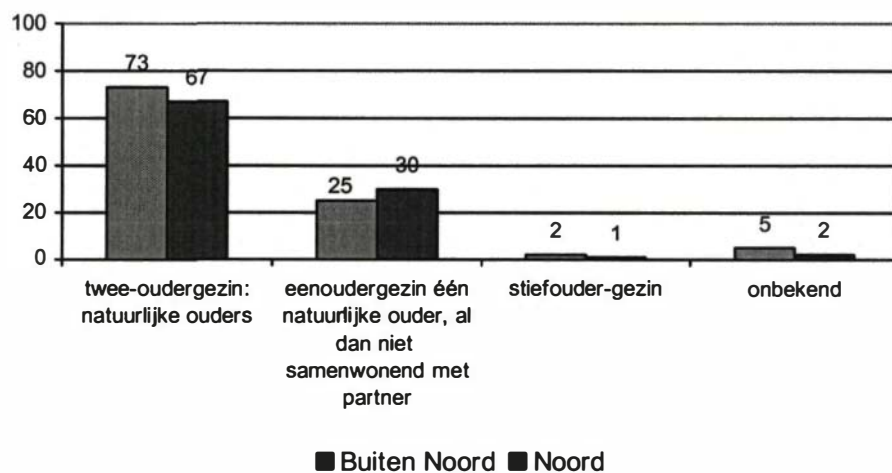
De onderzoeksgroep van buiten Noord volgen vaker HAVO of VWO onderwijs dan de scholieren uit het stadsdeel zelf.

Grafiek 8.4 Etniciteit (in %)

De scholieren van buiten het stadsdeel zijn veel vaker autochtoon dan de leerlingen uit Noord zelf. Er komen zitten vooral relatief weinig Marokkaanse jongeren in de groep van buiten het stadsdeel.

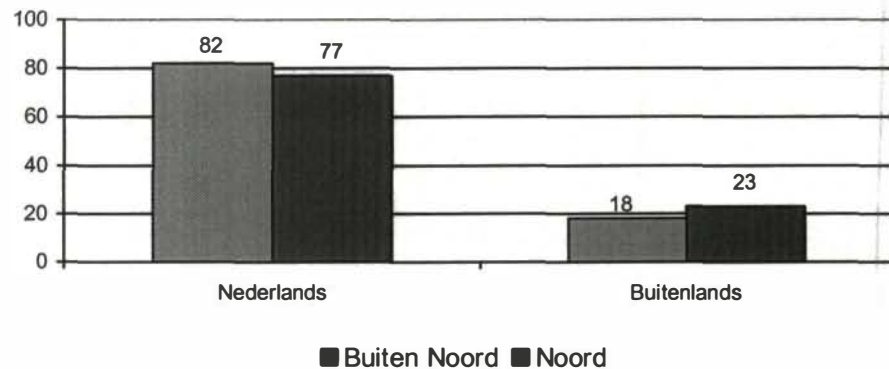
Grafiek 8.5 Gezinssituatie (in %)

De jongeren die van buiten het stadsdeel naar Noord komen voor hun onderwijs komen vaker uit een twee-oudergezin dan de jongeren uit het stadsdeel zelf.

In de onderstaande grafiek worden de resultaten voor taalachtergrond gepresenteerd.

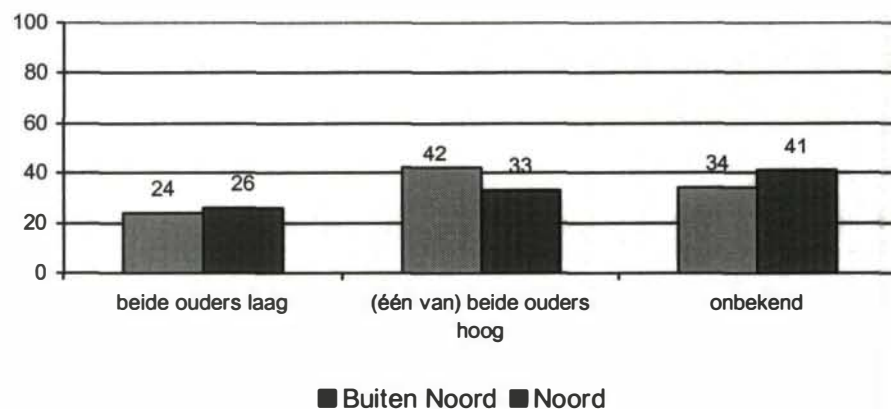
Grafiek 8.6 Taalachtergrond (in %)

De taalachtergrond van de jongeren van buiten Amsterdam-Noord is vaker Nederlands dan bij de jongeren die wel in Noord wonen. Dit is niet verassend gezien het hoge percentage autochtonen.

In de onderstaande tabel wordt het opleidingsniveau van de ouders van de respondenten gegeven.

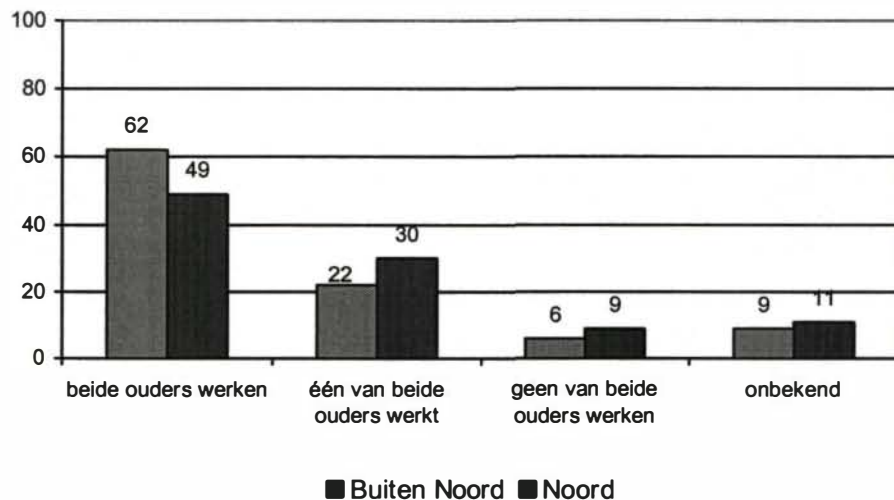
Grafiek 8.7 Opleidingsniveau ouders (in %)

Het opleidingsniveau van de ouders van de jongeren van buiten Noord ligt wat hoger dan die van de ouders van de scholieren in Noord zelf wonen, de leerlingen van buiten Noord weten ook iets vaker wat het opleidingsniveau van hun ouders is.

In de onderstaande grafiek wordt de arbeidssituatie van de ouders van de jongeren weergegeven.

Grafiek 8.8 Arbeidssituatie ouders (in %)

Van de leerlingen die van buiten het stadsdeel komen hebben 85% één of twee ouders die werken. Vooral het percentage wier beide ouders werken ligt hoger dan bij de leerlingen van buiten het stadsdeel.

Samenvattend kan worden gesteld dat de jongeren die van buiten het stadsdeel naar één van de scholen in Amsterdam-Noord komen op de onderzochte achtergrondkenmerken afwijken van de onderzochte jongeren uit Amsterdam-Noord zelf. Het zijn vaker autochtone jongeren die vaker op hogere onderwijsvormen zitten. Ze wonen vaker bij hun beide ouders in huis, die ook vaker zelf een hogere opleiding hebben genoten en vaker beide werken.

8.2 Probleemgedrag

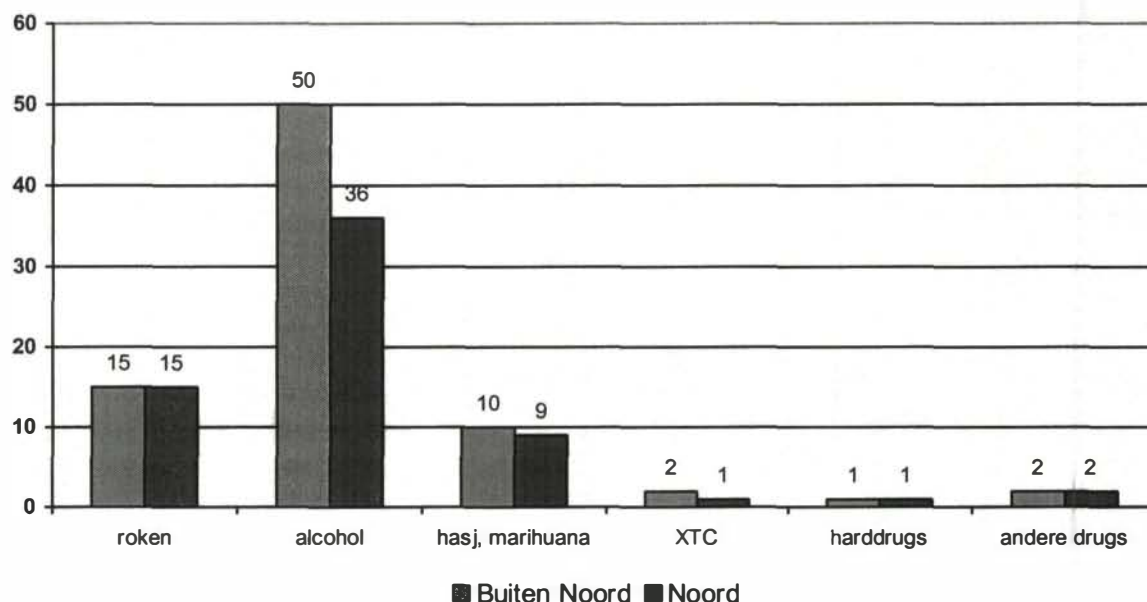
8.2.1 Inleiding

In deze en volgende paragrafen worden enerzijds het rookgedrag en het gebruik van alcohol en drugs beschreven (paragraaf 8.2.2) en daarnaast de mate waarin probleemgedrag, zoals jeugddelinquentie, geweld, schooluitval en tienerzwangerschappen, onder jongeren voorkomt (paragraaf 8.2.3, 8.2.4 en 8.2.5).

8.2.2 Roken, alcohol- en drugsgebruik

In de onderstaande grafieken wordt weergegeven of de jongeren in de afgelopen maand hebben gerookt en/of alcohol en drugs hebben gebruikt en in welke mate of met welke regelmaat.

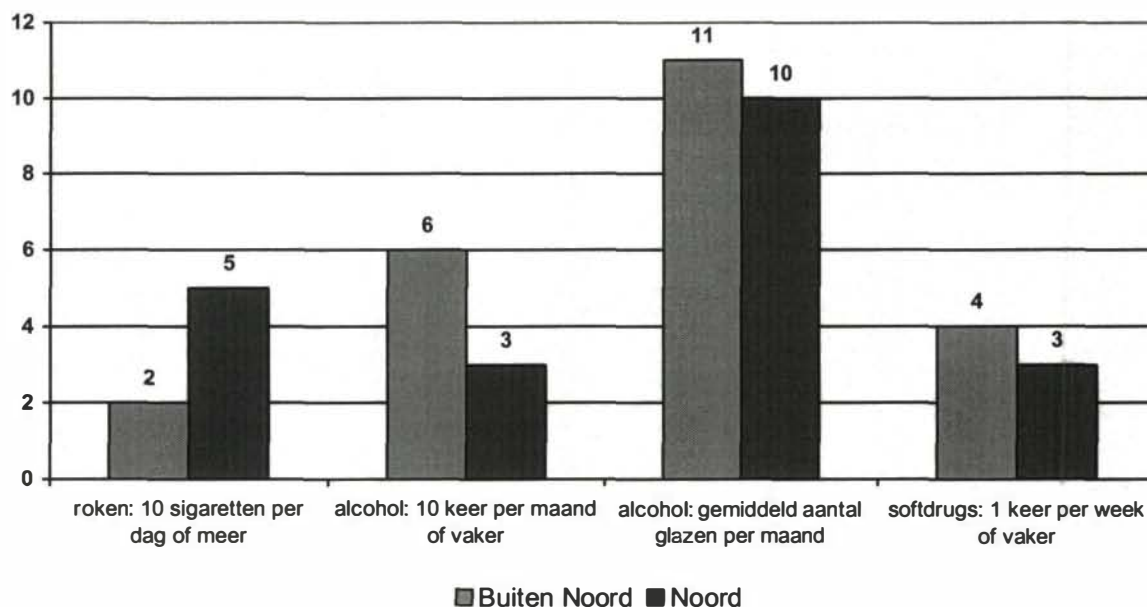
Grafiek 8.9 Jongeren die de afgelopen maand gerookt hebben, alcohol of drugs gebruikt hebben (in procenten)

De helft van de onderzochte jongeren van buiten Noord heeft in de maand voorafgaande aan het onderzoek alcohol gedronken, veel meer dan gemiddeld in het stadsdeel. Het gebruik van de andere drugs wijkt niet af van jongeren uit het stadsdeel zelf.

In grafiek 8.10 wordt het percentage veelvuldig rokers en veelvuldig gebruikers van alcohol en drugs gepresenteerd.

Grafiek 8.10 Veelvuldig roken, alcohol- en drugsgebruik (in % resp. gemiddelde aantal glazen)

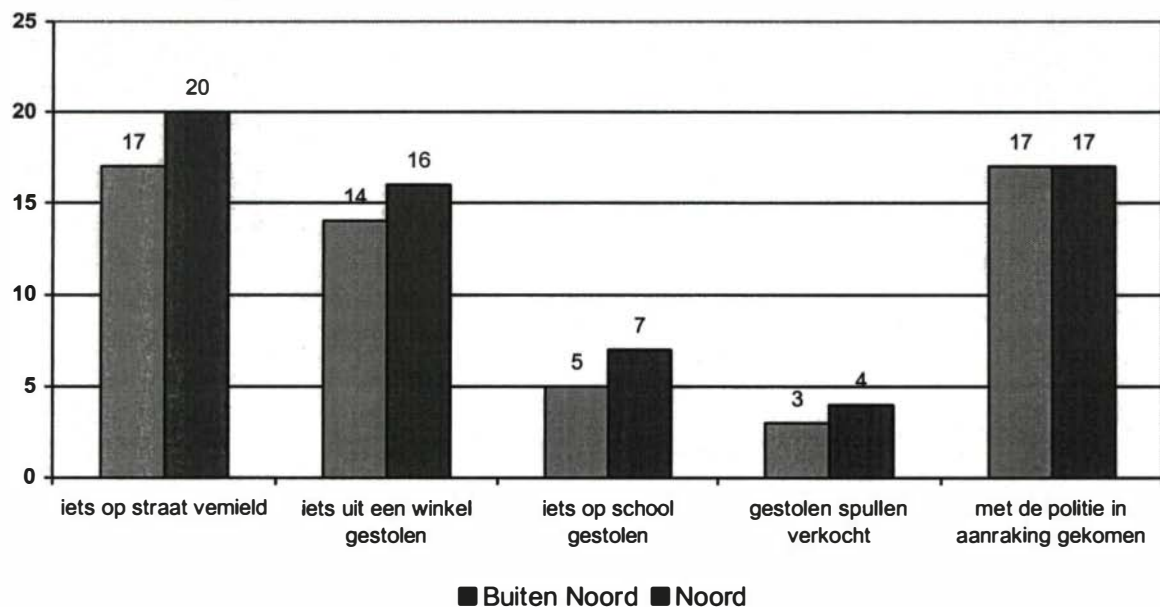

Jongeren van buiten het stadsdeel roken minder vaak veelvuldig, maar drinken vaker veelvuldig. Het aantal glazen alcohol per alcohol drinkende jongere, ligt één glas per maand hoger dan bij de jongeren uit het stadsdeel zelf.

8.2.3 Jeugddelinquentie en geweld

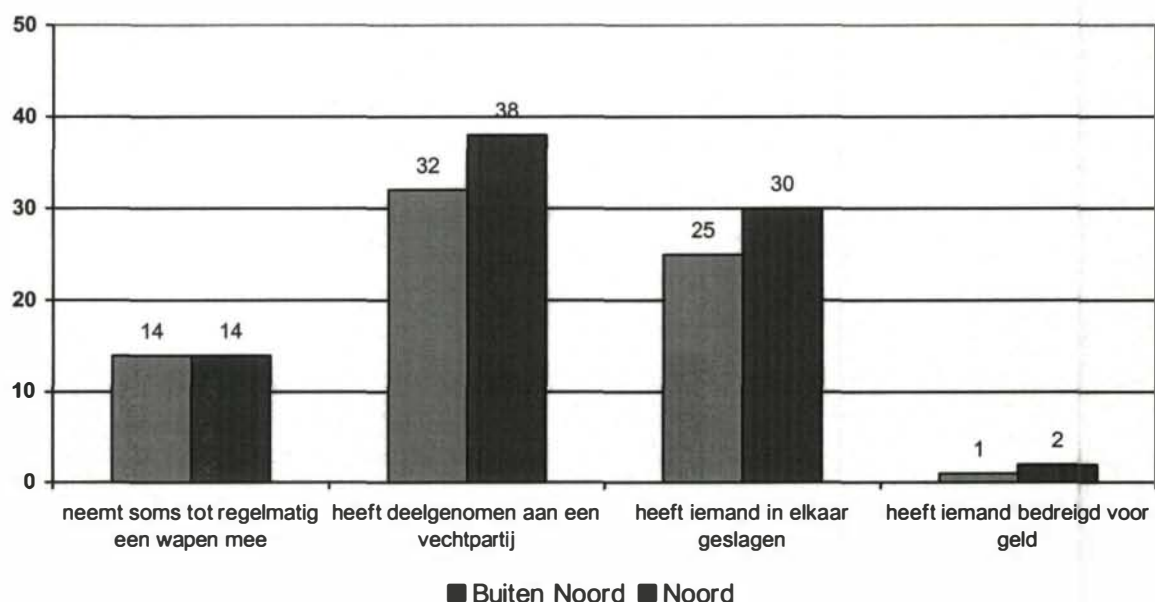
Voor verschillende probleemgedragingen is nagegaan in hoeverre jongeren zich hieraan schuldig maken dan wel in hoeverre dit hen is overkomen. Deze paragraaf richt zich allereerst op jeugddelinquentie en geweld.

Grafiek 8.11 Jeugddelinquentie

Uit grafiek 8.11 blijkt dat de jongeren van buiten Noord zich iets minder vaak inlaten met crimineel gedrag, al komen ze niet minder vaak in aanraking met de politie dan scholieren die in Amsterdam-Noord wonen. Vooral de percentages jongeren die wel eens iets op straat hebben vernield en die wel eens iets op school hebben gestolen liggen wat lager.

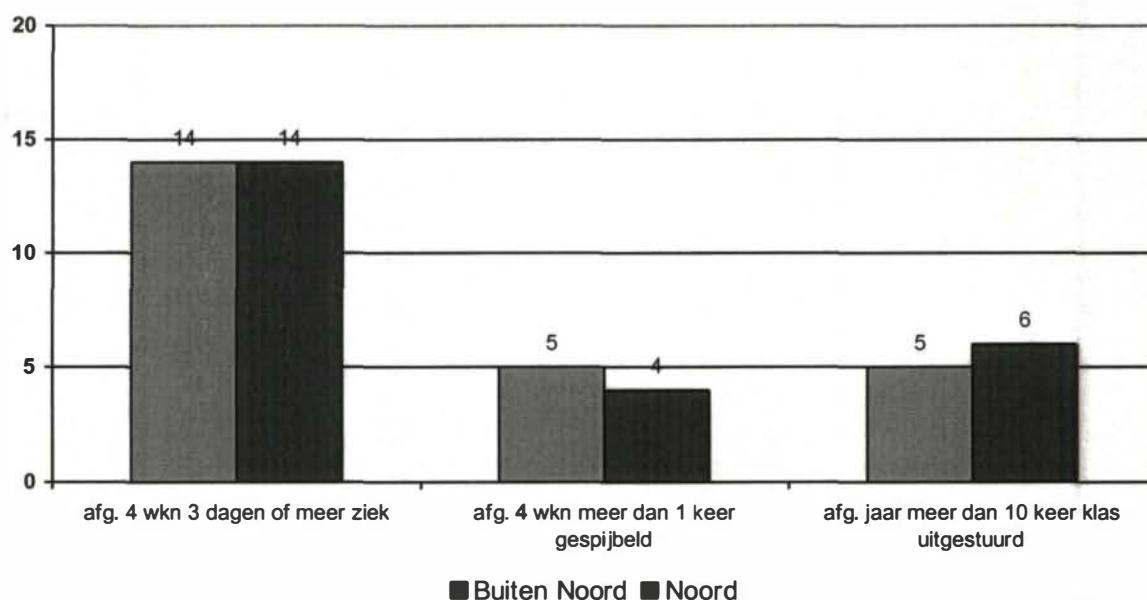
Grafiek 8.12 Geweld

De percentages van de jongeren van buiten het stadsdeel die hebben deelgenomen aan een vechtpartij of wel eens iemand in elkaar hebben geslagen, liggen wat lager dan onder jongeren uit het stadsdeel zelf.

8.2.4 Schooluitval

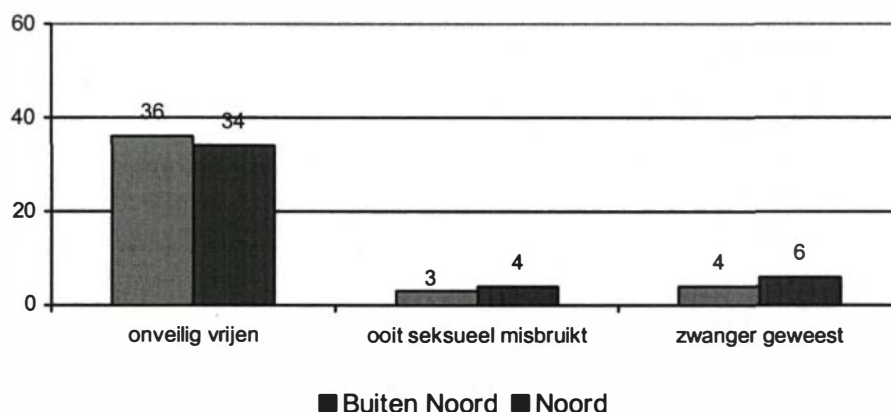
Grafiek 8.13 Schooluitval

De percentages van de jongeren dat wegens ziekte, spijbelen of misdragen lessen mist zijn onder de jongeren van buiten het stadsdeel net zo hoog als onder de jongeren uit Noord.

8.2.5 Tienerzwangerschappen

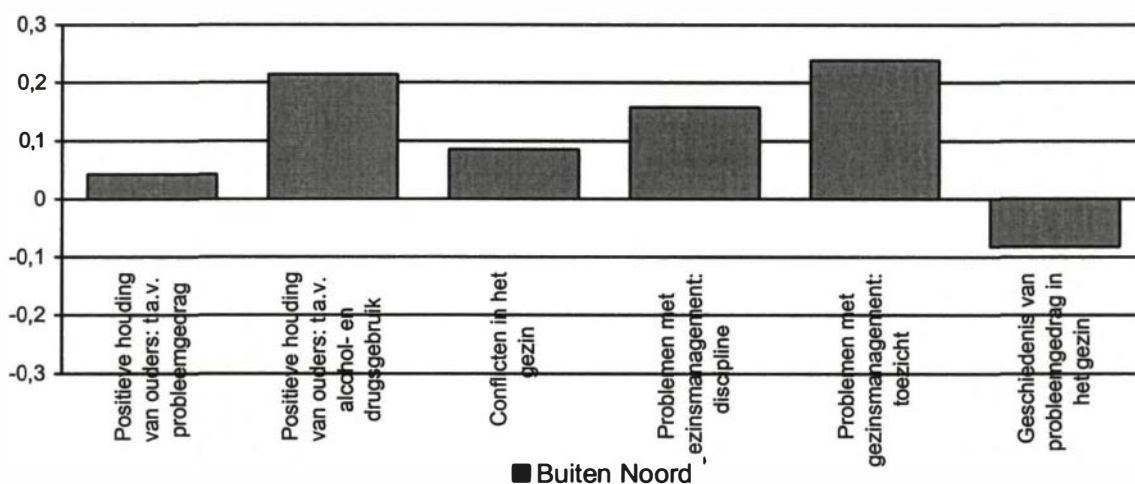
Grafiek 8.14 Tienerzwangerschappen

In het bijgestelde scholierenonderzoek zijn ook vragen toegevoegd die verband houden met tienerzwangerschappen. Ruim een derde van jongeren van buiten het stadsdeel geeft aan onveilig vrijen 'niet uit te sluiten' of 'wel eens te hebben gedaan'. Van de *meisjes* is drie procent wel eens zwanger geweest. Vier procent van *alle* jongeren geeft aan ooit te zijn aangerand, verkracht of anderszins seksueel misbruikt. Deze percentages wijken niet (noemenswaardig) af van de jongeren uit het stadsdeel zelf.

8.3.2 Risicofactoren

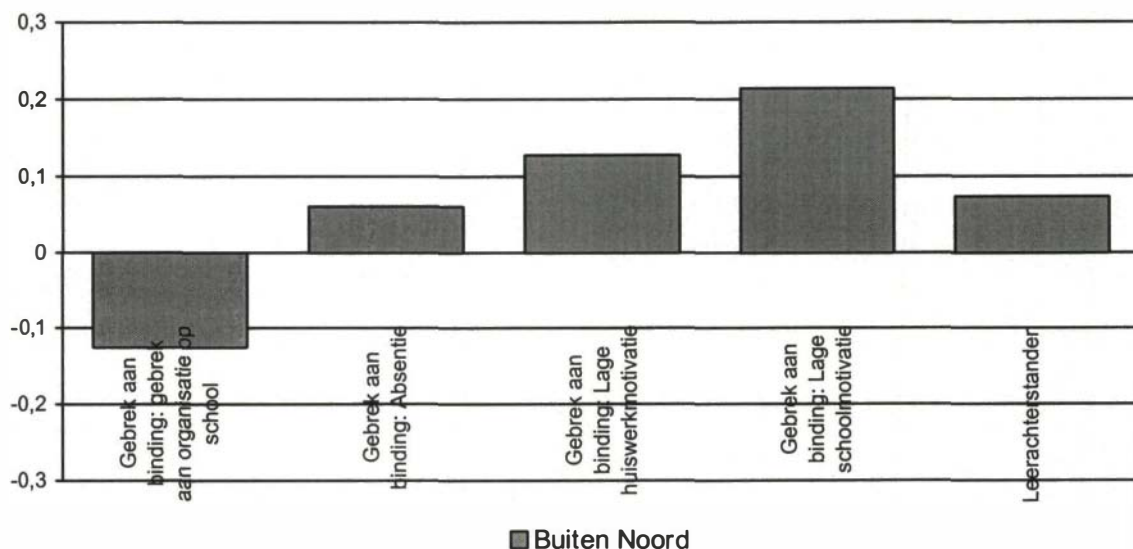
Grafiek 8.15 Gezin: risicofactoren (Z-score t.o.v. gemiddelde Amsterdam-Noord)

De scores op de risicofactoren binnen het domein gezin liggen onder de scholieren van buiten het stadsdeel meestal iets boven die van het stadsdeel. De risicofactor "Problemen met gezinsmanagement: toezicht" wijkt met 0,24 net niet noemenswaardig af van het stadsdeel. Ook de positieve houding van ouders ten opzichte van probleemgedrag komt met 0,21 enigszins

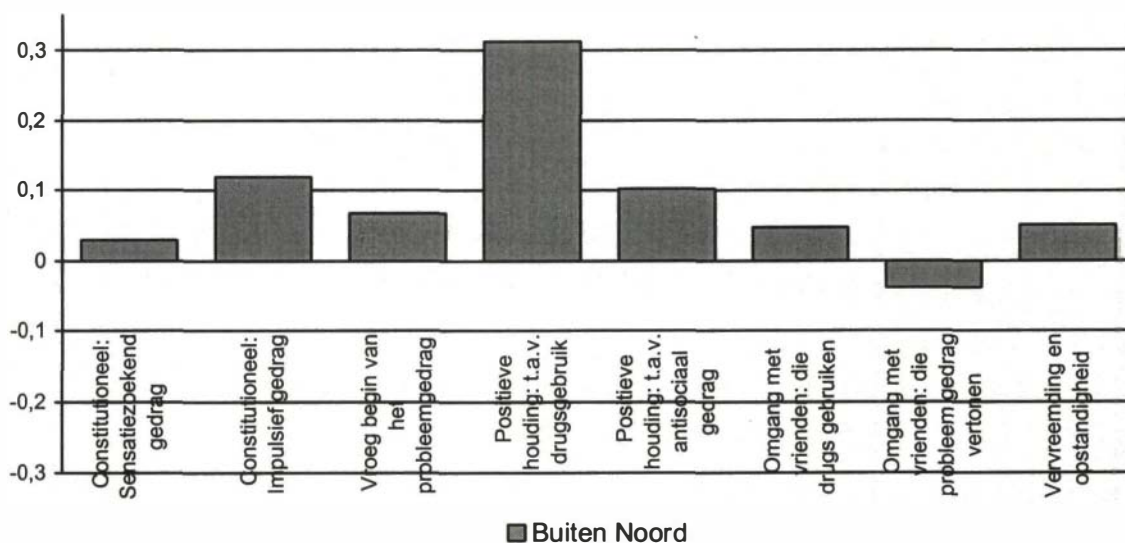
in de buurt van noemenswaardigheid. Een positieve score is bij de risicofactor niet goed, aangezien de risicofactor dan sterker wordt gemeten dan gemiddeld binnen het stadsdeel.

Grafiek 8.16 School: risicofactoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

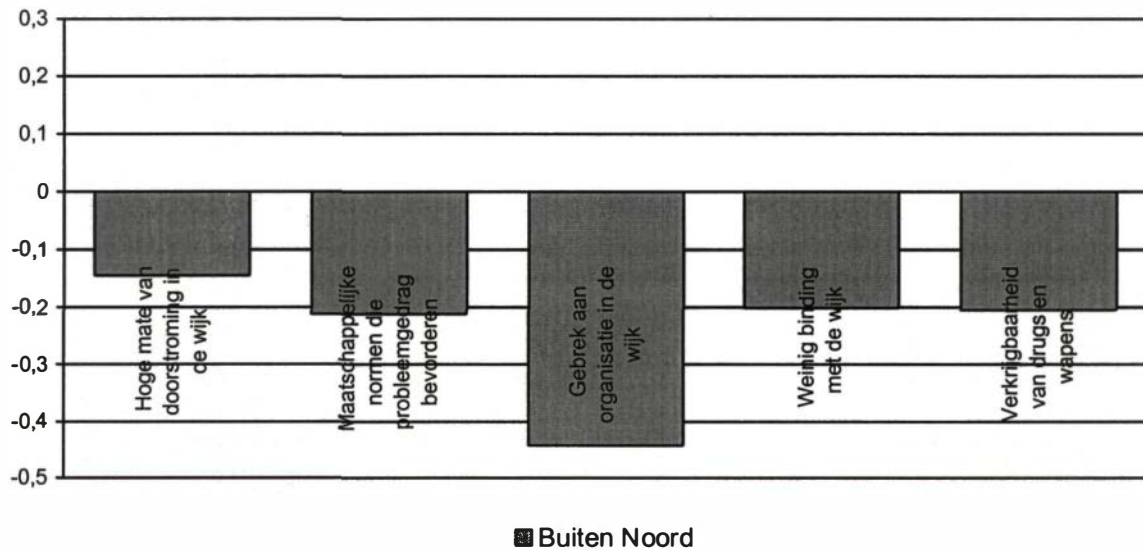
Ook binnen het domein school scoort "buiten Noord" meestal hoger dan nul. "Lage schoolmotivatie" is niet noemenswaardig, maar komt met 0,21 wel in de richting van die kwalificatie. De andere scores zijn verre van noemenswaardig.

Grafiek 8.17 Kinderen en jongeren: risicofactoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

Ook binnen het domein kinderen en jongeren scoort 'buiten Noord' op bijna alle risicofactoren iets hoger dan het stadsdeel. "Positieve houding ten aanzien van drugsgebruik" is met 0,3 noemenswaardig sterk aanwezig onder deze groep.

Grafiek 8.18 Wijk: risicofactoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

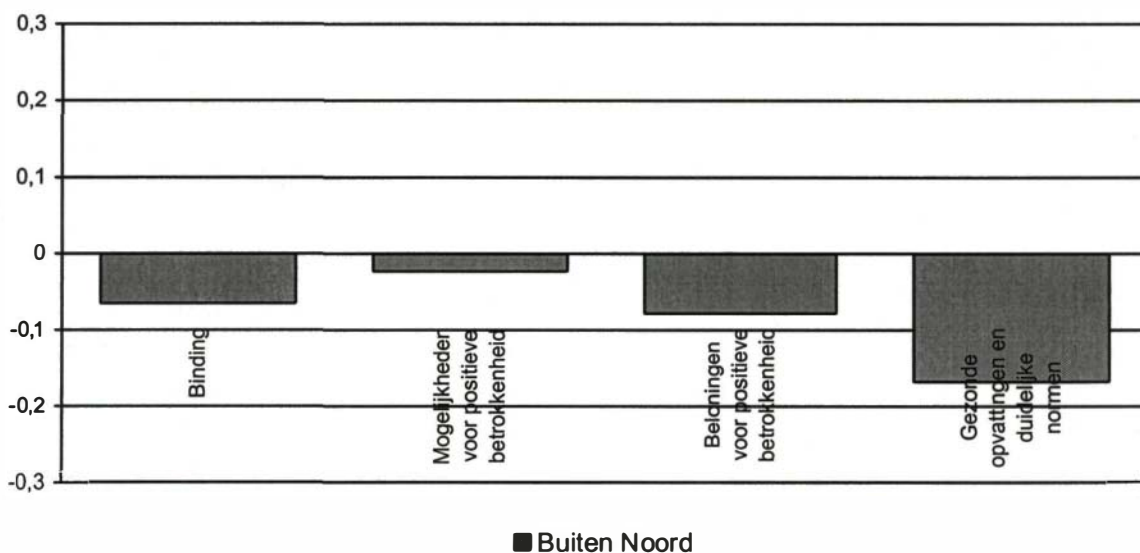

Anders dan bij de andere domeinen zijn de scores binnen het domein wijk voor de leerlingen van buiten het stadsdeel alle negatief: "Gebrek aan organisatie in de wijk" scoort zelfs lager dan 0,44, ruim onder de grens van 0,25 om noemenswaardig te heten. De risicofactoren "Maatschappelijke normen die probleemgedrag bevorderen", "Weinig binding met de wijk" (-0,20) en "Verkrijgbaarheid van drugs en wapens" (-0,21) komen enigszins in de buurt van de kwalificatie noemenswaardig.

8.3.3 Beschermende factoren

In deze paragraaf worden de scores van de leerlingen van buiten Noord op de beschermende factoren vergeleken met de scholieren uit het stadsdeel zelf.

Grafiek 8.19 Gezin: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

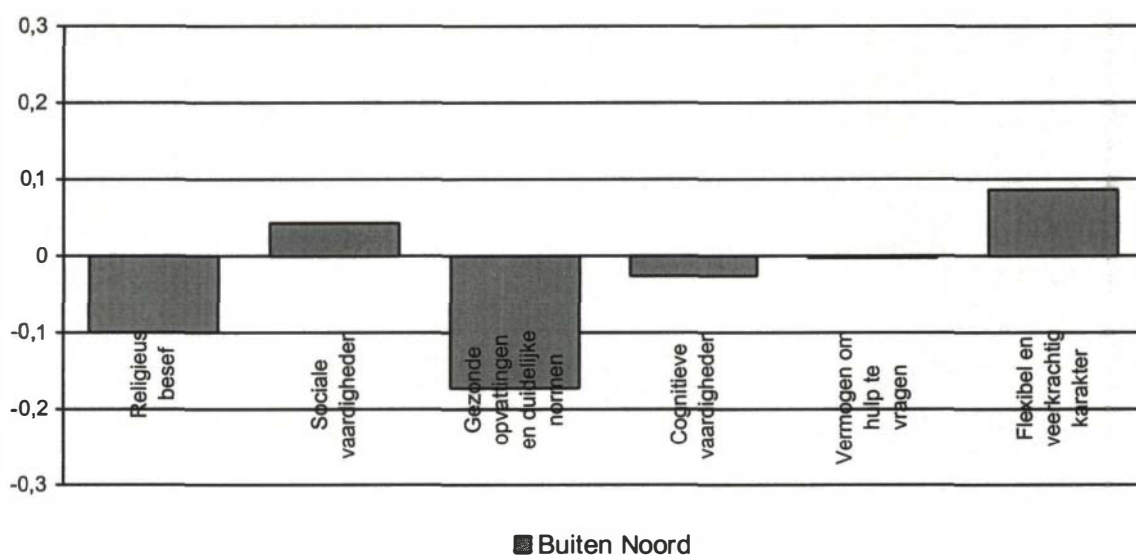
Hoewel geen van de scores op beschermende factoren binnen het domein gezin *noemenswaardig* lager is dan in Noord, valt wel op dat alle vier scores onder nul liggen.

Grafiek 8.20 School: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

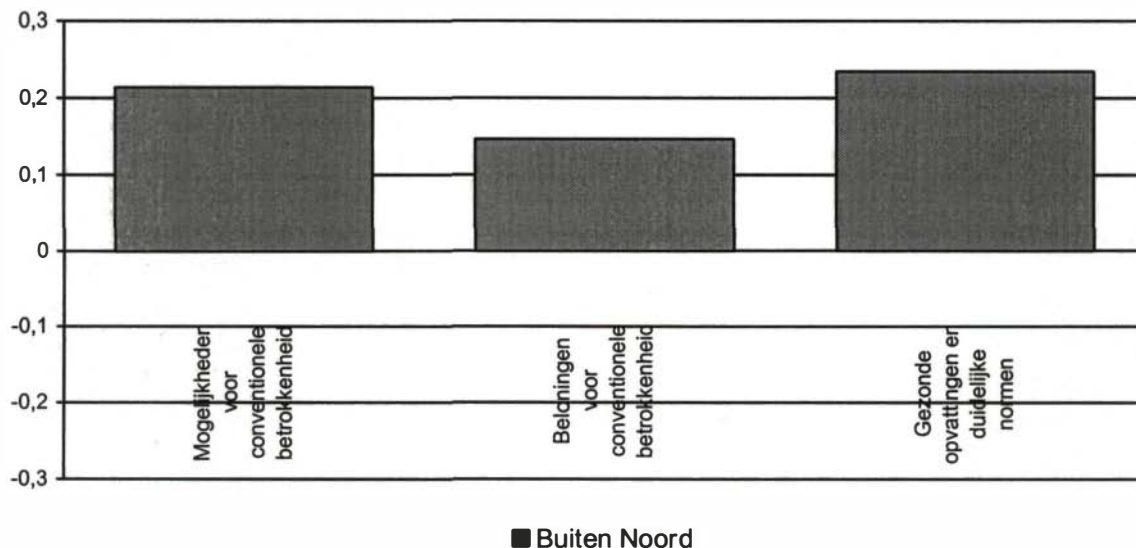
Binnen het domein school liggen alle scores iets onder nul, maar is geen enkele beschermende factor *noemenswaardig* voor de onderzoeksgroep van buiten het stadsdeel.

Grafiek 8.21 Kinderen en jongeren: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

Van de zes beschermende factoren binnen het domein kinderen en jongeren scoren er vier net onder en twee net boven de nullijn van Amsterdam-Noord. Geen van de scores is noemenswaardig.

Grafiek 8.22 Wijk: beschermende factoren (Z-score t.o.v gemiddelde Amsterdam-Noord)

Binnen het domein wijk scoort de groep van buiten het stadsdeel op alle beschermende factoren positief. 'Mogelijkheden voor conventionele betrokkenheid' en 'Gezonde opvattingen en duidelijke normen' komen in de buurt van een noemenswaardige score van 0,25.

8.4 Conclusies

- De scholieren die in Noord op naar school gaan, maar er niet wonen vertonen over het algemeen net zo vaak probleemgedragingen dan de jongeren uit het stadsdeel zelf. Wel zijn de percentages scholieren die alcohol, tabak en drugs gebruiken bovengemiddeld hoog.
- Alcoholgebruik ligt onder de leerlingen van buiten Noord hoger dan binnen Noord, bovendien drinken de alcohol drinkende jongeren van buiten Noord een glas meer per maand en drinken ze vaker meer dan 10 glazen per maand. Het percentage rokers is daarentegen onder de scholieren van buiten Noord lager dan onder scholieren uit het stadsdeel zelf.
- De leerlingen van buiten het stadsdeel vertonen iets minder vaak crimineel gedrag dan leerlingen van binnen het stadsdeel, al komen ze net zo vaak in aanraking met de politie.
- De percentages leerlingen van buiten Noord die wel eens hebben deelgenomen aan een vechtpartij of die wel eens iemand in elkaar hebben geslagen, liggen (iets) lager dan gemiddeld in Noord.

- Wat betreft schooluitval door ziekte, verzuim of misdragingen wijken de leerlingen van buiten Noord niet af van die uit Noord.
- De percentages van de jongeren van buiten Noord met seksueel probleemgedrag of slachtofferschap van seksueel misbruik liggen op vergelijkbare hoogte dan onder leerlingen uit het stadsdeel zelf.
- Binnen de domeinen gezin, school en kinderen en jongeren liggen de scores op de risicofactoren over het algemeen boven nul. "Positieve houding ten aanzien van drugsgebruik" onder kinderen en jongeren is met 0,3 noemenswaardig. Het domein wijk wijkt af van dit beeld; de betreffende risicofactoren scoren allen minder dan het stadsdeel. "Gebrek aan organisatie in de wijk" heeft met 0,44 de met afstand grootste afwijking van 0 van alle risico- en beschermende factoren in deze rapportage.
- De beschermende factoren wijken minder af van de nullijn dan de risicofactoren, maar liggen meestal wel onder de nullijn. Net als bij de risicofactoren vormt het domein wijk een uitzondering, de scholieren van buiten Noord scoren binnen dit domein hoger dan scholieren uit het stadsdeel, geen van de scores is echter sterk afwijkend.

9 Conclusies en aanbevelingen

9.1 Conclusies

Midden-Noord

De jongeren uit Midden-Noord vertonen veel probleemgedragingen wat minder vaak dan gemiddeld in Amsterdam-Noord. Vooral het percentage van de jongeren dat alcohol drinkt is opvallend veel lager dan elders in het stadsdeel. In deze wijk spijbelen ook minder jongeren dan gemiddeld in het stadsdeel. Alleen gewelddadig gedrag komt in Midden-Noord vaker voor dan gemiddeld.

Wat betreft de risico- en beschermende factoren scoren de jongeren uit Midden-Noord weinig anders dan de rest van Amsterdam-Noord. Geen enkele risicofactor of beschermende factor scoort meer dan 0,25 of minder dan -0,25 af van de stedelijke nullijn.

Centrum

Amsterdam-Noord Centrum lijkt – voorzover het jeugd en jeugdproblematiek betreft – zich licht positief te onderscheiden van het stadsdeeltgemiddelde.

De percentages die alcohol drinken, wel eens wat op straat vernielen, wel eens iets op school hebben gestolen en die soms een wapen mee naar school nemen liggen in het centrum lager dan gemiddeld in het Noord.

De scores op de risico- en beschermende factoren wijken voor het Centrum van Noord nauwelijks af van de rest van Amsterdam-Noord.

Tuindorp Oostzaan en Kadoelen

De jongeren uit de wijken Tuindorp Oostzaan en Kadoelen vertonen sommige probleemgedragingen meer dan gemiddeld in Amsterdam-Noord. Relatief veel van de jongeren drinken alcohol en roken. Ook zijn jongeren uit deze wijken vaker in aanraking gekomen met de politie dan gemiddeld, al zijn de percentages die zich aan drie criminele gedragingen, waar naar is gevraagd, schuldig hebben gemaakt eerder lager dan hoger en heeft een wat lager percentage dan gemiddeld iemand in elkaar geslagen. De jongeren uit Tuindorp Oostzaan en Kadoelen hebben meer lessen gemist door ziekte, spijbelen en de klas uit gestuurd worden, vrijen vaker niet veilig en de meisjes zijn iets vaker al eens zwanger geweest.

Ook de resultaten met betrekking tot de risico- en beschermende factoren liggen voor Tuindorp Oostzaan en Kadoelen over het algemeen een fractie negatiever dan gemiddeld in het stadsdeel. De risicofactor 'Vroeg begin van het probleemgedrag', binnen het domein kinderen en jongeren; is zelfs noemenswaardig hoger dan het stadsdeeltgemiddelde. De beschermende factor 'Religieus besef' binnen hetzelfde domein is noemenswaardig lager in Tuindorp Oostzaan en Kadoelen ten opzichte van het hele stadsdeel.

Nieuwendam

De percentages van de jongeren uit Nieuwendam die probleemgedragingen hebben vertoond, liggen wat betreft enkele criminele gedragingen en geweld, hoger dan gemiddeld in Amsterdam-Noord. Ook ligt het hasjgebruik en het veelvuldig roken iets hoger in Nieuwendam. Wat betreft de andere probleemgedragingen wijken de Nieuwendamse jongeren niet af van het stadsdeel.

Veel risicofactoren, liggen een fractie boven nul, uitgezonderd de risicofactoren binnen het domein school. Geen van de scores zijn echter noemenswaardig afwijkend.

De beschermende factoren hebben z-scores die meestal heel dicht bij nul liggen.

De Banne

De jongeren uit de wijk de Banne vertonen over het algemeen net zo vaak probleemgedrag als gemiddeld in het stadsdeel. De jongeren roken wel iets minder, drinken iets meer en zijn iets minder vaak betrokken bij geweldplegingen dan gemiddeld.

Ook de scores op de risico- en beschermende factoren liggen dicht bij de nullijn van het stadsdeeltgemiddelde. Wel valt op dat binnen bijna alle domeinen veel risicofactoren iets onder nul liggen. Dit geldt echter niet voor het domein wijk, waarin alle risicofactoren bovengemiddeld aanwezig lijken te zijn. Geen van de scores is echter noemenswaardig afwijkend.

Buiten Noord

De scholieren die in Noord naar school gaan maar er niet wonen, vertonen niet meer of minder probleemgedrag dan de jongeren uit het stadsdeel zelf, al drinken, roken en blowen ze wel vaker dan de jongeren uit het stadsdeel zelf.

De scholieren van buiten het stadsdeel lijken, uitgezonderd het domein wijk, te maken te hebben met sterke risicofactoren en zwakke beschermende factoren. Er is één risicofactor noemenswaardig hoger dan in het stadsdeel; de risicofactor "positieve houding ten aanzien van drugsgebruik" onder kinderen en jongeren is met 0,3 noemenswaardig hoog, deze factor is dus sterker aanwezig dan gemiddeld in het stadsdeel. Binnen het domein wijk is de risicofactor "gebrek aan organisatie in de wijk" juist noemenswaardig laag, deze factor komt dus juist minder voor bij de leerlingen van buiten Noord dan bij de leerlingen uit het stadsdeel zelf.

9.2 Aanbevelingen

De resultaten geven geen directe aanleiding om op één van de wijken veel zwaarder in te gaan zetten op de risico- en beschermende factoren dan nu gebeurt. Met de huidige inspanningen zijn slechts weinig scores noemenswaardig afwijkend van het stadsdeeltgemiddelde, binnen het stadsdeel zijn slechts twee factoren noemenswaardig meer problematisch dan gemiddeld, beiden binnen Tuindorp Oostzaan en Kadoelen en beiden binnen het domein "Kinderen en jongeren":

- Risicofactor: Vroeg begin van het probleemgedrag.
- Beschermende factor: Religieus besef.

De jongeren van buiten het stadsdeel wijken noemenswaardig af op twee risicofactoren:

- De risicofactor: Positieve houding ten aanzien van drugsgebruik” onder kinderen en jongeren is sterker aanwezig dan gemiddeld.
- De risicofactor: Gebrek aan organisatie in de wijk is minder sterk aanwezig dan gemiddeld.

Het kan lonen de eerste risicofactor via scholen aan te pakken om te voorkomen dat de jongeren van buiten het stadsdeel de jongeren uit het stadsdeel zelf negatief gaan beïnvloeden.

Bijlagen

Bijlage 1 Tabellen Amsterdam-Noord

Tabel B1 Risicofactoren (schaal 0 tot 100)

	Midden Noord	Centrum	Tuindorp Oostzaan en Kadoelen	Nieuwen-dam	De Banne	Buiten Noord	Heel Noord
GEZIN							
Positieve houding van ouders t.a.v. probleemgedrag	9	10	12	13	10	11	11
Positieve houding van ouders t.a.v. alcohol- en drugsgebruik	7	11	14	13	10	15	11
Conflicten in het gezin	28	31	32	30	30	32	30
Problemen met gezinsmanagement: discipline	23	24	28	28	25	29	25
Problemen met gezinsmanagement: toezicht	22	25	26	24	24	28	24
Geschiedenis van probleemgedrag in het gezin	12	11	8	11	6	7	10
SCHOOL							
Gebrek aan binding: gebrek aan organisatie op school	72	71	69	70	70	68	70
Gebrek aan binding: absentie	10	7	10	7	7	9	8
Gebrek aan binding: lage huiswerkmotivatatie	23	26	29	27	25	29	26
Gebrek aan binding: lage schoolmotivatie	26	30	32	32	29	33	29
Leerachterstanden beginnend op de basis-school	34	34	36	33	35	36	34
INDIVIDU / LEEFTIJDGENOTEN							
Constitutioneel: sensatiezoekend gedrag	39	39	41	42	40	41	40
Constitutioneel: impulsief gedrag	40	44	46	43	43	45	43
Vroeg begin van het probleemgedrag	27	30	37	32	31	33	31
Positieve houding t.a.v. drugsgebruik	16	20	26	23	21	29	21
Positieve houding t.a.v. asociaal gedrag	23	25	28	28	24	27	25
Omgang met vrienden: die drugs gebruiken	6	7	10	11	7	9	8
Omgang met vrienden: die probleemgedrag vertonen	13	12	15	16	12	13	14
Vervreemding en opstandigheid	36	37	38	40	37	39	38
WIJK							
Hoge mate van doorstroming in de wijk	18	21	19	22	20	18	20
Maatschappelijke normen die probleemgedrag –bevorderen	39	36	37	40	41	34	39
Gebrek aan organisatie in de wijk	40	33	32	38	41	27	37
Weinig binding met de wijk	32	35	31	34	36	28	33
Verkrijgbaarheid van drugs en wapens	37	31	35	40	39	30	36
GEMIDDELTE ALLE RISICOFACTOREN	26	27	29	29	28	28	28

Tabel B2 Beschermende factoren (schaal 0 tot 100)

Beschermende factoren	Midden Noord	Centrum	Tuindorp Oostzaan en Kadoelen	Nieuwen- dam	De Banne	Buiten Noord	Heel Noord
GEZIN							
Binding	71	72	71	71	73	70	71
Mogelijkheden voor positieve betrokkenheid	72	73	73	73	74	72	73
Beloningen voor positieve betrokkenheid	74	74	72	71	73	71	73
Gezonde opvattingen en duidelijke normen	75	73	72	74	76	71	74
(*)							
SCHOOL							
Mogelijkheden voor positieve betrokkenheid	66	64	65	64	64	64	65
Beloningen voor positieve betrokkenheid	58	56	55	57	58	56	57
Gezonde opvattingen en duidelijke normen	72	69	68	69	67	66	69
(*)							
INDIVIDU / LEEFTIJDGENOTEN							
Religie	34	29	18	31	29	24	28
Sociale vaardigheden	69	70	68	69	70	70	69
Gezonde opvattingen en duidelijke normen	54	53	50	51	53	49	52
Cognitieve vaardigheden (*)	55	53	52	52	56	53	54
Vermogen hulp te vragen (*)	65	67	66	65	67	66	66
Flexibel en veerkrachtig karakter (*)	54	54	56	56	55	56	55
WIJK							
Mogelijkheden voor positieve betrokkenheid	56	47	57	55	51	61	53
Beloningen voor positieve betrokkenheid	38	38	39	39	35	41	38
Gezonde opvattingen en duidelijke normen	51	55	55	51	53	57	53
(*)							
GEMIDDELTE ALLE BESCHERMENDE FACTOREN	59	58	57	58	58	58	58

Bijlage 2 Nieuwe onderdelen vragenlijst

B2.1 *Probleemgedragingen*

Binnen CTC worden, zoals eerder vermeld, een vijftal probleemgedragingen onderscheiden. In de oude rapportages waren deze vervat in een tweetal schaalconstructies: 'alcohol- en drugsgebruik' en '(overige) probleemgedragingen'. Het was de wens van de landelijke projectgroep CTC om in de nieuwe rapportages evenredige aandacht te besteden aan ieder van de 'overige probleemgedragingen' in vergelijking met het alcohol- en drugsgebruik. Om die reden worden in de onderhavige rapportage elk van de vier overige probleemgedragingen in afzonderlijke grafieken gepresenteerd.

Om de 'overige' probleemgedragingen afzonderlijk te 'meten' is de versie van de CTC-vragenlijst die tijdens de eerste vier pilots is gebruikt uitgebreid met een aantal nieuwe enquêtevragen. Of deze nieuwe vragen, samen met de oude enquêtevragen daadwerkelijk te vervatten zijn in vijf afzonderlijke schalen voor probleemgedragingen (in plaats van in twee schalen zoals tot dusverre het geval was), is thans nog niet vastgesteld.

Daarnaast is afgesproken om in de bijgestelde versie van de rapportages uitsluitend nog te rapporteren over *problematisch* alcohol- en drugsgebruik, in tegenstelling tot alcohol- en drugsgebruik in brede zin.

Waar het het drugsgebruik betreft is als enige wijziging ten opzichte van de oude versie meegenomen: een afname van het aantal vragen m.b.t. drugsgebruik, door niet meer afzonderlijk te vragen naar tripmiddelen, snuifmiddelen, kalmerende middelen. Deze middelen zijn opgenomen in de categorie 'anders'.

Er zijn geen landelijk normen te zijn voor jeugdigen, gebaseerd op frequentie of omvang van het gebruik van dergelijke middelen, die in dit verband kunnen worden gehanteerd¹⁵.

De nieuwe lijst van probleemgedragingen ziet er als volgt uit:

Jongeren die de afgelopen maand hebben gerookt, alcohol- of drugs hebben gebruikt

- Hoe vaak in de afgelopen maand heb je gerookt?
- Hoe vaak in de afgelopen maand heb je alcohol gedronken?
- Hoe vaak in de afgelopen maand heb je softdrugs (hasj, marihuana) gebruikt?
- Hoe vaak in de afgelopen maand heb je XTC gebruikt?
- Hoe vaak in de afgelopen maand heb je harddrugs gebruikt?
- Hoe vaak in de afgelopen maand heb je andere drugs gebruikt?

Noot 15 In wetenschappelijk onderzoek op dat terrein wordt vaak gesproken van *problematisch* gebruik indien dit gebruik gevolgen heeft voor het functioneren op diverse terreinen. Voorzover ons bekend is, op grond van problemen in het functioneren, géén kritieke grens afgeleid waarboven de omvang of de frequentie van het gebruik van de diverse genotsmiddelen problematisch kan worden genoemd

Veelvuldig roken, alcohol- en drugsgebruik

- Hoeveel sigaretten rook je per dag?
- Hoe vaak heb je in de afgelopen maand alcohol gedronken?
- Hoeveel glazen alcohol heb je ongeveer in de afgelopen vier weken gedronken?
- Hoe vaak in de afgelopen vier weken heb je softdrugs gebruikt?

Roken, alcohol- en drugsgebruik naar leeftijd (de afgelopen maand)

Hierbij worden geen afzonderlijke vragen gesteld, maar worden de resultaten van de eerste grafiek uitgesplitst naar leeftijd.

Geweld (nieuwe schaal)

- Hoe vaak in het afgelopen jaar: heb je deelgenomen aan een vechtpartij?
- Hoe vaak in het afgelopen jaar: heb je deelgenomen aan een vechtpartij?
- Hoe vaak in het afgelopen jaar heb je: iemand in elkaar geslagen? (nieuw)
- Hoe vaak in het afgelopen jaar heb je: iemand bedreigd om geld te krijgen? (nieuw)

Jeugddelinquentie (nieuwe schaal)

- Hoe vaak in het afgelopen jaar: heb je iets op straat vernield
- Hoe vaak in het afgelopen jaar: heb je iets uit een winkel gestolen
- Hoe vaak in het afgelopen jaar: ben je met de politie in aanraking gekomen?
- Hoe vaak in het afgelopen jaar heb je: gestolen spullen aan iemand anders verkocht (bijv. een medeleerling)? (nieuw)
- Hoe vaak in het afgelopen jaar heb je: op school iets gestolen (bijv. van een medeleerling)? (nieuw)

Schooluitval (nieuwe schaal)

- Op hoeveel schooldagen was je er in de afgelopen vier weken niet door: spijbelen?
- Hoe vaak in het afgelopen jaar: ben je de klas uitgestuurd?

Tienerzwangerschappen (nieuwe schaal)

- Wat vind je van onveilig vrijen? (nieuw)
- Ben je ooit seksueel misbruikt? (nieuw)

Alleen voor meisjes:

- Ben je wel eens zwanger geweest? (nieuw)

N.B. De formulering van de vragen voor de schaal tienerzwangerschappen was aanvankelijk anders¹⁶.

B2.2 Risicofactoren

De vragenlijst 'nieuwe stijl' is waar het de risicofactoren betreft identiek aan de oude vragenlijst. Hieronder de risicofactoren (waarvan er een aantal is samengesteld uit 2 (of 3) indicatoren) en de items uit de vragenlijst:

Noot 16 Aanvankelijk waren de volgende vragen (alleen te beantwoorden door meisjes) bedacht: Heb jij wel eens seks gehad? Heb jij de afgelopen 12 maanden wel eens seks gehad zonder een condoom of ander voorbehoedmiddel te gebruiken? Ben je wel eens zwanger geweest? Zo ja, is dit meer dan een jaar geleden?

Domein gezin

Geschiedenis van probleemgedrag in het gezin

- Heeft iemand binnen het gezin ooit een ernstig alcohol- of drugsprobleem gehad?

Problemen met gezinsmanagement

- indicator: gebrek aan toezicht
 - Mijn vader en moeder vragen mij regelmatig of ik mijn huiswerk heb gemaakt.
 - Mijn ouders willen dat ik bel als ik later thuis kom.
 - Zouden je ouders het merken als je niet op tijd thuis komt?
 - Wanneer ik niet thuis ben weten mijn ouders waar ik ben.
 - De regels binnen ons gezin zijn duidelijk
 - Binnen ons gezin bestaan duidelijke regels over alcohol- en drugsgebruik.
- indicator: gebrek aan discipline
 - Als je drugs zou gebruiken zouden je ouders daar dan achter komen?
 - Als je zou spijbelen, zouden je ouders daar dan achter komen?

Conflicten in het gezin

- Binnen ons gezin wordt vaak naar elkaar geschreeuwd of op elkaar gescholden.
- Binnen ons gezin wordt steeds weer over hetzelfde ruzie gemaakt.
- In ons gezin zeggen we waarom we dingen doen/willen.

Positieve houding van ouders t.a.v. alcohol- en drugsgebruik

- indicator: Positieve houding van ouders t.a.v. alcohol- en drugsgebruik
 - Wat vinden jouw ouders ervan als jij: vaak alcohol drinkt?
 - Wat vinden jouw ouders ervan als jij: sigaretten rookt?
 - Wat vinden jouw ouders ervan als jij: softdrugs (zoals marihuana of hash) gebruikt?
- indicator: Positieve houding van ouders t.a.v. probleemgedrag
 - Wat vinden jouw ouders ervan als jij: iets steelt dat meer dan 10 gulden waard is?
 - Wat vinden jouw ouders ervan als jij: dingen in de buurt vernielt?
 - Wat vinden jouw ouders ervan als jij: ruzie met iemand zoekt?

Domein school

Vroeg en aanhoudend antisociaal gedrag

-

Leerachterstanden beginnend op de basisschool

- Welke rapportcijfers kreeg je in het afgelopen jaar het meest?
- Haal je betere cijfers dan veel van jouw klasgenoten?

Gebrek aan binding bij school:

- indicator: absentie:
 - Op hoeveel dagen was je er in de afgelopen vier weken niet door: ziekte?
 - Op hoeveel dagen was je er in de afgelopen vier weken niet door: spijbelen?
 - Op hoeveel dagen was je er in de afgelopen vier weken niet door: anders?
- indicator: lage huiswerkmotivatie:
 - Ik doe mijn best op mijn huiswerk.
- indicator: lage schoolmotivatie:
 - Ik kom op tijd op school.
 - Het kost me moeite om naar school te gaan.
 - Op school houd ik mijn aandacht bij de les.
 - Binnen zitten op school kost me moeite.
 - Ik ga met tegenzin naar school.

Domein kinderen en jongeren

Vervreemding en opstandigheid

- Ik doe expres niet wat mensen mij opdragen, alleen maar om ze kwaad te krijgen.
- Ik houd me niet aan regels die me niet goed uitkomen.
- Ik vind het leuk om uit te testen hoe ver ik kan gaan.

Omgang met vrienden die probleemgedrag vertonen

- indicator: Omgang met vrienden die drugs gebruiken
- Denk aan je vier beste vrienden. Kun je aangeven hoeveel van deze vrienden in het afgelopen jaar: softdrugs (bijvoorbeeld marihuana, wiet, of hasj) hebben gebruikt?
- Kun je aangeven hoeveel van deze vrienden in het afgelopen jaar: harddrugs (bijvoorbeeld XTC, cocaïne of amfetaminen) hebben gebruikt?
- indicator: Omgang met vrienden die probleemgedrag vertonen
- Denk aan je vier beste vrienden. Kun je aangeven hoeveel van deze vrienden in het afgelopen jaar: hebben gespijbeld?
- Denk aan je vier beste vrienden. Kun je aangeven hoeveel van deze vrienden in het afgelopen jaar: een wapen bij zich hadden?
- Denk aan je vier beste vrienden. Kun je aangeven hoeveel van deze vrienden in het afgelopen jaar: iets hebben gestolen?
- Denk aan je vier beste vrienden. Kun je aangeven hoeveel van deze vrienden in het afgelopen jaar: met de politie in aanraking zijn gekomen?
- Denk aan je vier beste vrienden. Kun je aangeven hoeveel van deze vrienden in het afgelopen jaar: zonder diploma van school zijn gegaan?

Houding die probleemgedrag bevordert

- indicator: positieve houding t.a.v. probleemgedrag
 - Wat vind je ervan als iemand van jouw leeftijd: een wapen bij zich heeft?
 - Wat vind je ervan als iemand van jouw leeftijd: iets steelt?
 - Wat vind je ervan als iemand van jouw leeftijd: ruzie met iemand zoekt?
 - Wat vind je ervan als iemand van jouw leeftijd: iemand aanvalt met de bedoeling hem/haar pijn te doen?
 - Wat vind je ervan als iemand van jouw leeftijd: spijbelt?
- indicator: positieve houding t.a.v. drugsgebruik
 - Wat vind je ervan als iemand van jouw leeftijd: dronken is?
 - Wat vind je ervan als iemand van jouw leeftijd: softdrugs (bijvoorbeeld wiet, of hasj) gebruikt?
- Wat vind je ervan als iemand van jouw leeftijd: harddrugs (bijvoorbeeld cocaïne of XTC) gebruikt?

Vroeg begin van het probleemgedrag

- Hoe oud was je toen je voor het eerst: softdrugs (bijv. hasj) gebruikte?
- Hoe oud was je toen je voor het eerst: een sigaret rookte?
- Hoe oud was je toen je voor het eerst: alcohol dronk?
- Hoe oud was je toen je voor het eerst: uit de klas werd gestuurd?
- Hoe oud was je toen je voor het eerst: een wapen meenam?

Constitutioneel:

- indicator: sensatiezoekend gedrag
 - Ik durf altijd meer dan mijn vrienden.
 - Je moet alles in je leven geprobeerd hebben, ook als het gevaarlijk is.
 - Als ik een relletje zie, loop ik liever een blokje om.
- indicator: impulsiviteit
 - Ik denk graag goed na voordat ik een besluit neem.
 - Alles wat ik wil moet zo snel mogelijk gebeuren.
 - Ik doe vaak dingen zonder na te denken over de gevolgen.
 - Ik doe vaak allerlei dingen door elkaar, in plaats van één ding tegelijk.

Domein wijk

Verkrijgbaarheid van drugs en wapens

- Hoe gemakkelijk is het om in de buurt waar jij woont aan harddrugs (zoals cocaïne, XTC of amfetaminen) te komen?
- Hoe gemakkelijk is het om in de buurt waar jij woont aan wapens te komen?

Maatschappelijke normen die probleemgedrag bevorderen

- Als een kind in jouw buurt iets zou vernielen, zou hij/zij dan aangesproken worden door buurtbewoners?
- Als een kind in jouw buurt andere kinderen zou pesten zou hij/zij dan aangesproken worden door buurtbewoners?
- Als jongeren in jouw buurt serieus met elkaar zouden gaan vechten, zouden buurtbewoners dan de politie bellen?

Hoge mate van doorstroming in de wijk

- in de buurt waar ik woon wordt vaak verhuisd
- hoe vaak sinds de kleuterschool ben je verhuisd
- ben je in het afgelopen jaar van school veranderd
- hoe vaak sinds de kleuterschool ben je van school veranderd
- ben je in het afgelopen jaar (12 maanden) verhuisd

Weinig binding met en gebrek aan organisatie in de wijk

- indicator: weinig binding met de wijk:
 - ik zou graag uit deze buurt verhuizen
 - ik vind dat ik in een leuke buurt woon
 - als ik zou moeten verhuizen, zou ik deze buurt erg missen
- indicator: gebrek aan organisatie in de wijk:
 - in de buurt waar ik woon is veel graffiti
 - in de buurt waar ik woon ligt veel rommel op straat
 - in de buurt waar ik woon is veel misdaad
 - in de buurt waar ik woon wordt in harddrugs gehandeld
 - ik voel me veilig in de buurt waar ik woon

Lage inkomens en slechte behuizing

B2.3 Beschermende factoren

In de CtC-vragenlijst 'oude stijl' worden 10 beschermende factoren gemeten door middel van 35 items in de vragenlijst. De vragenlijst 'nieuwe stijl' is uitgebreid tot 16 beschermende factoren, gemeten aan de hand van 57 items. De beschermende factoren en de items door middel waarvan zij worden gemeten staan hieronder vermeld. De nieuw toegevoegde beschermende factoren staan telkens aan het eind.

Deze nieuw toegevoegde beschermende factoren zijn echter, noch als zodanig, noch binnen het theoretische model als geheel, gevalideerd. Dit houdt in dat op dit moment nog niet wetenschappelijk is vastgesteld:

- Of de geformuleerde enquêtevragen daadwerkelijk de meest geschikte vragen zijn om de beoogde beschermende factoren mee te meten;
- Welke samenhang er is tussen de nieuw toegevoegde beschermende factoren en de onderzochte probleemgedragingen.

Het belang van de betreffende nieuwe factoren is daarmee op dit moment nog niet helder.

Domein wijk

Mogelijkheden voor conventionele betrokkenheid (kansen)

- Er wonen veel volwassenen bij mij in de buurt met wie ik kan praten over dingen die belangrijk voor mij zijn.
- In de buurt waar ik woon zijn voldoende activiteiten voor jongeren van mijn leeftijd.

Beloningen voor conventionele betrokkenheid (erkenning)

- De burens merken het op als ik iets goed doe en ze zeggen dat ook tegen me.
- In de buurt waar ik woon, wonen mensen die mij aanmoedigen om mijn best te doen.
- In de buurt waar ik woon, wonen mensen die trots op me zijn als ik iets goeds doe

Gezonde opvattingen en duidelijke normen (nieuw)

- Bij mij in de buurt houden de meeste bewoners rekening met elkaar;
- Bij mij in de buurt hebben veel bewoners ruzie met elkaar;
- Bij mij in de buurt groeten de meeste bewoners elkaar op straat;
- Als je bij mij in de buurt op de stoep fietst dan spreken buurtbewoners je streng toe.

Domein school

Mogelijkheden voor positieve betrokkenheid (kansen)

- Scholieren mogen op school vaak meebeslissen over schoolzaken, zoals schoolactiviteiten en schoolregels.
- Op school kun je, als je dat wilt, gemakkelijk apart met een leraar/lerares praten.
- Deze school organiseert veel activiteiten buiten de lessen om, zoals sporten, clubs of speciale lessen.
- Ik word door leraren/leraressen aangemoedigd om mee te doen in de klas of aan schoolactiviteiten.

Beloningen voor positieve betrokkenheid (erkenning)

- Mijn leraar/lerares merkt het op als ik iets goed doe en laat me dat ook weten.
- Als ik hard werk, krijg ik een complimentje van de leraar/lerares

Gezonde opvattingen en duidelijke normen (nieuw)

- Als we iets moeilijks doen vindt mijn leraar/lerares het belangrijk dat we elkaar in de klas helpen.
- Als je bij ons op school een keer wegblijft uit de les, worden meteen je ouders gebeld.
- Vechten wordt bij ons op school niet toegestaan.
- Als leerlingen zich niet aan de schoolregels houden, worden ze gestraft.

Domein gezin

Binding

- Kun je het goed met je moeder vinden?
- Vind je het leuk om dingen met je moeder te doen?
- Vertel je je moeder wat je bezig houdt?
- Kun je het goed met je vader vinden?
- Vind je het leuk om dingen met je vader te doen?
- Vertel je je vader wat je bezig houdt?

Mogelijkheden voor positieve betrokkenheid (kansen)

- Mijn vader en/of moeder willen vaak leuke dingen met mij doen.
- Mijn ouders vragen mij naar mijn mening als er besluiten moeten worden genomen die mij aangaan.
- Als ik een persoonlijk probleem heb, kan ik altijd bij mijn moeder of vader terecht.

Beloningen voor conventionele betrokkenheid (erkenning)

- Mijn ouders geven mij een compliment als ik iets goeds doe.
- Hoe vaak laten jouw ouders jou weten dat zij trots zijn op iets dat jij hebt gedaan?

Gezonde opvattingen en duidelijke normen (nieuw)

- Mijn ouders vinden het belangrijk dat ik mijn best doe op school.
- Als ik mijn huiswerk moeilijk vind dan proberen mijn ouders mij te helpen.
- Mijn ouders letten erop dat ik niet te lang televisie kijk of achter de computer zit.
- Alhoewel ik soms wel eens boos ben als ik straf krijg van mijn ouders, begrijp ik achteraf meestal wél WAAROM ik die straf kreeg.

Domein jeugd/individu

Religie (kansen)

- Hoe vaak ga je naar de kerk of neem je deel aan andere godsdienstige activiteiten?

Sociale vaardigheden

- Stel, je staat met een vriendin in een kledingwinkel. Dan zie je dat zij een t-shirt pakt en in haar tas stopt. Ze glimlacht naar je en zegt: "Pak er ook één, er is toch niemand die het ziet". Er is verder niemand die jullie ziet: geen personeel en ook geen andere klanten. Wat zou je doen?
- Stel, het is acht uur 's avonds op een doordeweekse dag. Je staat op het punt om naar vrienden te gaan. Dan vraagt je moeder waar je naar toe gaat. Je zegt: "Oh gewoon, wat vrienden opzoeken". Ze antwoordt "Ach, je bent al zo vaak weg. Vanavond blijf je maar eens thuis". Wat zou je doen?
- Stel, je bent in een andere stad, waar je niemand van jouw leeftijd kent. Je slentert wat rond. Dan loopt er een jongen, die je niet kent, in jouw richting. Tijdens het passeren botst hij opzettelijk tegen je aan. Je valt daardoor bijna. Wat zou je doen?
- Stel, je bent op een feest bij iemand thuis. Eén van je vrienden biedt je harddrugs aan, bijvoorbeeld cocaïne. Wat zou je doen?

Gezonde opvattingen en duidelijke normen

- Ik vind dat je dingen mag pakken zonder te vragen, zolang je er niet voor wordt gestraft.
- Ik vind dat je soms best mag spieken.
- Ik vind dat je het recht hebt om je met geweld te verdedigen¹⁷.
- Het is belangrijk om eerlijk tegen je ouders te zijn, ook als zij boos zullen worden of straf zullen geven.

Noot 17 De formulering van deze vraag is gewijzigd n.a.v. de testfase bij scholieren. De oorspronkelijke formulering luidt: 'Je mag iemand slaan, die zelf begonnen is met vechten.'

Cognitieve vaardigheden (nieuw)

- Ik ben best goed in het oplossen van problemen.
- Als ik een probleem heb ga ik eerst even nadenken en onderneem dan actie.
- Als we in de klas moeten lezen, dan ben ik vaak sneller klaar dan anderen.
- Ik vind het leuk om te lezen.

Vermogen om hulp te vragen (nieuw)

- Als iets me niet lukt dan is er altijd wel iemand die me daarbij wil helpen.
- Ik vind het stom om hulp te vragen aan anderen als ik iets niet weet of niet kan.
- Ik vind dat je problemen zonder hulp van anderen moet oplossen.

Flexibel en veerkrachtig karakter (nieuw)

- Ik ga nieuwe situaties zo veel mogelijk uit de weg.
- Over veranderingen maak ik me niet al te druk: meestal komt alles op zijn pootjes terecht.
- Van nieuwe situaties kun je veel opsteken.
- Als ik iets fouts heb gedaan, dan blijf ik daar lang mee rond lopen.
- Als iets minder leuk is dan ik van te voren had gedacht, dan ben ik meestal erg teleurgesteld.

N.B. de eerste vier items van de beschermende factor 'flexibel en veerkrachtig' karakter zijn na de testfase gewijzigd. De eerder gebruikte formulering is te vinden in het DSP document: M. Geldorp en B. van Dijk, 'dsp-voorstel ctc-scholierenenquête', d.